Budapest, 1901. Hatodik évfolyam. 20. szám. Vasárnap, január 20.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jószef-körut 18. | Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. | Felelős szerkesztő BRAUN SÁNDOR. | Kiadja: SZERKESZTŐSÉG. | Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Poroszország ünnepe.

Budapest, január 19.

(L.) Kétszáz esztendős fönnállásának jubileumát üli Poroszország, barátunk és szövetségestársunk. Örömteljes szemlélői vagyunk ez ünnepségeknek, amelyek közelről érdekelnek minket, mert családi örömei annak a hatalmasságnak, amely összeforrasztotta az apró német államokat a hatalmas német birodalommá, az európai békének ez idő szerint legerőteljesebb őrzőjévé. Németország, amióta a franciák hegemóniája megtört s amióta Oroszország egészen ázsiai hatalmassággá változott át, vezetője és irányadója az európai kontinensnek. De vezetője egyuttal a hármasszövetségnek, amely éles kardjával őrködik a béke felett. Ebben a misszióban hü fegyvertársai vagyunk, mi is a békés fejlődés éráját kivánjuk nemzedékekre kinyujtani, nekünk is legfőbb gondunk, hogy e szövetség védőpajzsának árnyékában buzgón munkálkodhassanak Európa népei a nemesebb emberi ideálok melengetésén. Nekünk tehát s egész Európának égető szükségünk van arra, hogy ez a békevédő szövetség teljes erejében megmaradjon s virágozzék, s ezért szükségünk van egy erős Németországra, amelynek viszont éltető magva a porosz királyság.

Kétszáz év előtt mi másként festett Európa mappája! A partikularizmus, a különérdekek ápolása természetszerüen rávezetett e külön-érdekek tüzzel-vassal való érvényesitésére. Nép-kháosz volt s dinasztia-kháosz Közép-Európa, féltékeny versengések közepette a nemesebb érdekek szerényen a háttérbe szorultak. Néhány nagy önző állam a maga gyarmatává teszi vala Közép-Európát, ha egy szerencsés percben meg nem születik a porosz királyság, amely meggazdagodva, természetadta talentumánál fogva vezetőszerephez jutott e nagy földrészen, majd megalkotta az ujabb államalakulások legnagyobb müvét: a német birodalmat.

Poroszország keletkezésének története temérdek tanulsággal szolgálhat nekünk is. Soknyelvü, sokfaju népből puszta vidékeken épült fel ez a szilárd államszerkezet. A természet nem sok adománynyal kényeztette el ezt az északi népkeveréket. Zordon időjárás, terméketlen homokmezők, mocsaras erdők terültek el arrafelé s Európa oly kevéssé törődött azokkal a vidékekkel, hogy ott még a renaissance idején is szabadon gyakorolták szertartásaikat a pogány szekták. A szláv-finn népkeverékhez mint civilizáló elem kerültek a Franciaországból menekült hugenották. Ujabb fajkeveredés, amelynek impetusa olyan erős volt, hogy Nagy Frigyes még lenézte magát a német nyelvet s francia volt a gondolkodásmódja. Poroszország szerencsére ez a sokszoros fajkeveredés korábban eredményezett homogén uj fajt, mintsem az egyes töredékek partikularisztikus törekvéseket kezdhettek volna. Az uj, homogén faj szilárd, makacs, kitartó, munkabiró, vállalkozó, ruganyos elméjü, rendszerető, kötelességtudó faj lett s ifju erejével hamar elérte azt, amit tehetségénél fogva el kellett érnie. Nemsokára rá, hogy százesztendős lett, szilárdan összeépitette magának országát. S még két emberöltő után diadalmasan szállhatott szembe az óriás római császárság birlalóinak utódával. E faj reprezentánsa Bismarck volt, a vasember, de vasból volt minden porosz közlegény is. Ezek az emberek kovácsolták össze a szertehuzó német államokat s porosz kitartás vitte a birodalmat világhatalomra. Vezére volt egész Németországnak e nagy programm végrehajtásában a Hohenzollern-dinasztia, amely megérezte nemzetének missziójáit és makacs erővel vitte diadalra e germán ábrándokat.

Egy halhatatlan magyar államférfiu geniális terve szövetségbe hozott minket ezzel a fiatal, tetterős, békés munkát kivánó nemzettel. A szövetséget benső barátság erősbitette meg, amely, hogy igaz és őszinte, annak fényes jelét láthatta *Vilmos* porosz király és német császár budapesti fogadtatása alkalmával, mi pedig jelét láthattuk azokban a tüzes és lelkes szavakban, amelyeket nemzetünkről Budavárában mondott el a szövetséges fejedelem.

Magyarországnak s Poroszországnak analog szerepe jutott a legujabb időkben: hégemónná kellett lennie egy-egy hatalmasságban. Amint Poroszország a garanciája a német erősségnek, ugy Magyarország a garanciája a kettős monárkia hatalmának. Ahogy ma a hármasszövetség áll: az voltaképpen Poroszország, Magyarország és Olaszország szövetsége, kibővitve jelentős függelékekkel. Mi tehát bensőbben értjük és érezzük e szövetség hasznát, erejét, célját, mi, a monárkia erős magva és centruma mélyebb viszonylatban állunk Poroszországgal, mint osztrák szomszédjaink. Azért igaz örömet érzünk akkor, amidőn barátunk és szövetségestársunk jubiláris diszszel ünnepli ezt a történelmi napot s amidőn visszapillantva dicsőséges multjára, uj erőt szív magába, hogy békemissziójáit annál hatalmasabban teljesithesse. Ez a mi célunk is, a mi politikánk törekvése. Azt hiszszük, hogy e béke jegyében, amelynek legerősebb támasza jubiláns szövetségünk, nemcsak a hármasszövetség tagjai, hanem egész Európa összes népei győzni fognak.

Barátságunk, összetartozásunk, a békében való szolidaritásunk külső jele, hogy *Ferenc József* király a Hohenzollernek és Poroszország jubiláris ünnepségén a trónörökössel, Ferenc Ferdinánd főherceggel képviseltette magát. A magyar trón örököse s Vilmos császár majdan való frigytársa személyesen vitte Magyarország és Ausztria üdvözletét Berlinbe. S ahogy őt ott fogadták, az

TÁRCA.

Epilog

a Mücsarnok téli kiállitásához.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Lyka Károly.*

Becsukták a Mücsarnok öreg kapuját, de még mindig elevenen él képzeletünkben annak a sok munkának képe, amelyek a falakat diszitették. Nem volt ugynevezett szenzációs kiállitás: sem tüzijáték, sem bombardón nem csődítette maga köré az embereket. Dolgos emberek mustramunkája volt, programm, igéret, mutatványszám. Annak az ódának hangját hallottuk ki belőle, amelyben a tiburi költő a *paterna rura*-kat emlegeti. Természetesen a maliciózus utolsó sorok nélkül. Őszintén hiszszük, hogy a festők szépen megtértek a honi röghöz. Hosszu karavánban haladnak, élükön két öreg ur: Szinyei-Merse és Mednyánszky. Ha ugy végignézünk a soron, szinte egy darab magyar mütörténetet látunk — diszmagyar nélkül, igazi munkás-zubbonyban. A téli tárlat maga is egyvelege egy sor epokának. A nyolcvanéves Adler a szénior: az ő idejéből még csak két festő való: Grósz Béla és Ujházy Ferenc. Szinte látjuk szép havas fejüket aranybarna zománcban fürdő képeik előtt. Ők még gondosan megtisztogatják az ecsetjüket, hogy igen finom vonalakat lehessen vele huzni, ők alá festenek, aztán lazuroznak; szépen egymásra kerülnek az olajjal meghigitott festékrétegek. Egy ilyen kép keresztmetszete hasonlithat a geológiai könyvekben látható magyarázó képekhez. A rétegek persze vékonykábbak volnának, mint a geológiában, mert ezek a gondos öreg urak mindent finoman, diskréten, óvatosan kezelnek, jól temperálnak, eloszlatnak, összemosnak — sehol egy ideges megszakadás, egy kontraszt, csupa átmenet. Ez az az idő, amidőn lassan, óvatosan éltek az emberek, amikor egy revolució hire tizednapra érkezett Franciaországból mihozzánk dunai usztatók révén. Szebb idők voltak azok! — mondják. Talán igazuk van.

Nekünk ők, az ezüsthaju jó öregek egy darabka mütörténelem, amely rögtön folytatódik Brodszky, Kelety és Telepyben. Arra jött aztán az a nagy átalakulás, amelyet a Piloty-iskolában főztek a világ számára. Elvétve akadt a téli tárlaton ennek az időnek is szerény reprezentánsa: a fő, a vezérük, Benczur tanár, ezuttal otthon maradt s a mesteriskolában. Bizonyos hagyománya e kornak a látványosságot mutató kép, mégis, bár gyéren, volt itt. Sejtjük és reméljük, hogy a millennáris felbuzdulás idején csábitották utoljára a magyar festőket opera-jelenetek megfestésére. Ezt ugy kell érteni, hogy összeültek a hivatalosan mindentudó körök és bizottságok s megállapitották a penzumot: „festendő az a jelenet, amidőn II. József császár a szerzetesrendek javait lefoglaltatni akarja, de még csak gondolkozik e tervről, sőt talán még csak gondolkodni szándékozik.“ A penzum kiadódik, ropogós ezres bankókat mutat a délibáb. Igy támadt nálunk az, amit többen történeti festészetnek óhajtanak nevezni.

De nagy volt a csalódás. Sőt egészen hitelét vesztette a *hof- und stattsstück*. A kormány nem dobálja ki többé ezreseit hasonló holmira. S ebből az következik, hogy a festők legfeljebb egy négyzetkilométer századrészére redukálják működési terüket. Sőt a legtöbben közülök őszintén elhiszik Goethe szavát: in der Beschränkung zeigt sich der Meister.

Ez is egyike a letünt korszakoknak; utána már az ifju nemzedék következik, amelyik nagyon egyszerü s nagyon jó iskolában nevelkedett: a szabadságot lehelő természet kultuszában. Szerencsés egy idő volt ez, nemcsak azért, mert benne volt az oppozició dinamikája és szépsége, hanem főképp azért, mert soha kevesebb előitélet nem hátráltatta a müvészeket, mint akkor, amidőn szépen visszatértek a természetnek utógondolat nélkül való kultuszához. Ez — a tapasztalat mutatja — a legkitünőbb iskola, mert benne legszabadabban fejlődhetik ki az egyéniség. Olyan nevezetes szempont, amelyet szeretnénk figyelmébe ajánlani mindazoknak, akik müvészeti oktatásügyünk megjavitásán fáradoznak.

Amint igy végigszemléljük az ujabb generációt és annak régibb előfutárjait, prédikáló szent Jánosait, megtaláljuk e hadsereg jól megkülönböztethető fegyvernemeit. Vannak köztük könnyü huszárok, — a fiatal tájfestők csoportja — szünös szüntelen uj ösvényeket kereső utászok: talán a nagybányaiak; azután pontos szemü, nem könnyed, de biztosan dolgozó tüzérek (a szorgalmas és nagytudásu zsánerfestők); előretolt őrszemek, felderitők és etappvédők: az izlésünket megelőzött modernek, — nos és a mezei hadak, a falvakra visszavonult piktorok serege. Hogy megmaradjak a hasonlatomnál, még egy pár külföldi attasét is beállithatunk a manöverbe, talentumos festőket, akiket még némi idegenszerü mondurban látunk itt viszont (hogy csak a legjavát emlitsem: Perlmutter, Kunfy, Ziegler, Poli).

Nem árt egy rövid szemle ebből a szempontból. A kis hadsereget sorra veszszük, amint itt emlitettük. Huszáros tempójukat messziről elárulják a legfrisebb ivásu tájfestők: homogén csoport, amelynek tagjai temperamentum dolgában nagyon hasonlitanak egymáshoz. Mihalik,

Lapunk mai száma huszonnégy oldal.

ismét jele annak, hogy Berlinben épp oly őszinte baráti érzéssel gondolkodnak rólunk, mint mi a virulás teljes erejében jubiláló Poroszországról.

ORSZÁGGYŰLÉS.

Budapest, január 19.

A belügyi vita, mely *Széll* Kálmán felszólalása előtt már-már alkonyodóban látszott, most alig akar véget érni. Uj meg uj szempontok és uj meg uj szónokok jelentkeznek s ugy lehet, a vita mélyen bele fog nyulni a jövő hétbe is.

Ma három beszédre jutott csak idő, mert az ülés hátralevő óráját egy interpelláció foglalta el.

A három beszéd közül legértékesebb a *Mezei* Móré, legkedvesebb a *Bessenyey* Ferencé volt. Mezei egy önálló gondolkozásu politikus felfogását fejtette ki a választói jog kiterjesztésének mértékéről és formáiról, ami igen értékes egyéni felfogás volt ugyan, de azért kissé egyoldalu, mert a városi elemen kivül minden egyebet kevésre taksál. Ezt az egyéni álláspontot mégis figyelemmel hallgatta meg a Ház. A *Bessenyey* Ferenc beszéde kedves kritikája volt egyrészt magának az adminisztrációnak, másrészt az adminisztrációról felhangzott kritikáknak. Azonfelül volt a beszédnek egy igen pikáns részlete, melyben a vicinalizmusban való elődeiről beszélt. Nagyon tetszett ez a hallgatóságnak.

A harmadik beszéd a *Buzáth* Ferencé volt. A néppárti patikus csak az ellen remonstrált, hogy a patikát szabad iparrá tegyék.

A mai ülés politikai sulypontja az utolsó órára esett. *Polónyi* Géza interpellálta meg a kormányt a gazdasági kiegyezés dolgában és kivált a hirhedett Baerenreiter-féle formuláról. Polónyi a kérdés fontosságához méltó higgadtsággal szőtte fejtegetéseit s az egész Ház szivesen követte okoskodását, amelynek során maga és az ország számára megnyugtatást keresett abban az irányban, hogy vajjon az a bizonyos formula, amelyet Ausztriában egyrészt a Baerenreiter egyénisége, másrészt a sajtó pártfogása kiemelt a hétköznapi javaslatok sorából: — milyen fogadtatásra talált a magyar kormánynál? Ez a jól kihegyezett kérdés adta Polónyi beszédének politikai jelentőségét s nem a tulajdonképpen csak hozzáakasztott interpelláció.

Széll Kálmán miniszterelnök nem késett a megnyugtatással. Megmondta először is, hogy a Baerenreiter-formula *illetékes* körökben odaát sem talált visszhangra; de megmondta azt is, hogy amennyiben az osztrák illetékes körök mást gondolnának, *a magyar kormány azt a formulát se a megoldásra alkalmasnak, sem pedig jogszerünek el nem fogadná.* Ma a jogállapot az, hogy a gazdasági reciprocitás megvan a mi egyoldalu intézkedéseinkben, mig az osztrák Reichsrath azt elutasító vótumával meg nem dönti. Már most mit jelentene a Baerenreiter-formula? Elutasitást? Akkor már csak a vámsorompók fölállítása következhetnék. Ha pedig egyebet akarna jelenteni, az merész inszinuáció volna. Mert lehet, hogy Ausztria remél a mainál kedvezőbb kiegyezést, de — kicsendült az a miniszterelnök válaszából, ha világosan nem is mondhatta ki — viszont Magyarország a mainál kedvezőtlenebb kiegyezést sohasem fog megszavazni.

Megnyugtatás szólt tehát a miniszterelnök válaszából. A t. Házzal együtt az interpelláló is megnyugodott benne.

A képviselőház ülése január 19-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Darányi* Ignác, *Cseh* Ervin.

Elnök bemutatja Bernády György képviselő levelét, melyben bejelenti, hogy Maros-Vásárhely szabad királyi város második választó kerületének képviseletéről lemond.

Bemutatja a kereskedelemügyi miniszter átiratát, melyben tudatja, hogy Miklós Ödön képviselőnek, mint az 1900-iki párisi kiállitás kormánybiztos-helyettesének, megbizatását a függőben levő kiállitási ügyek lebonyolitása céljából még egy fél évvel meghosszabbitotta.

Miklós Ödön távozási engedélyt kér. A Ház a távozási engedélyt egy félév tartamára megadja.

(A belügyi költségvetés).

Mezei Mór: A vitának egyik előtérben álló s mindenesetre legérdekesebb thémája a parlamenti reform. Sem a Háznak nincs meg többé az az elfoguláltansága, amely az ily kérdések megoldásához szükséges, sem pedig a közeledő választások befolyása nem alkalmas arra, hogy ennek a kérdésnek nyugodt megoldását lehetővé tegye.

Holló Lajos a választói jognak a legnagyobb mértékben való kiterjesztését tartotta ajánlatosnak. Rakovszky ezt a felszólalást melegen pártolta. Rakovszky ugy találta, hogy Holló felszólalása természetes, mert Holló politikai tekintetben radikális és pedig pártolta, nem mondom, mert, hanem ámbár ő nem radikális, hanem, ugy hiszem, konzervativ. Hát ez az, a mi némi aggodalmat keltett bennem, hogy ha Holló Lajos képviselő ur azért tartja kivánatosnak az általános szavazati jogot, mert ő radikális és Rakovszky István képviselő ur azért tartja kivánatosnak az általános választójogot, mert ő konzervativ.

Buzáth Ferenc: Ezt nem mondta! (Ugy van! balfelől.)

Pulszky Ágost: Ugyan ne avatkozzék abba bele, hogy Rakovszky mit mondott. (Helyeslés jobbfelől.)

Mezei Mór: Nem fogom indokolni, hogy miért, de Rakovszky képviselő ur pártolta a Holló képviselő ur felszólalását. Hogy van tehát mégis, hogy én, aki bizonyosan nem vagyok konzervativ és radikálisnak sem tartom magam, ámbár a t. miniszterelnök ur némelykor, ha jó humorban van, azt mondja rólam, hogy csaknem radikális vagyok... (Derültség.)

Justh Gyula: Akkor nem ülhetne ott! (Zaj a jobboldalon.)

Mezei Mór: Még eddig nem kergettek el innen, tehát itt ülök! (Derültség.)

Justh Gyula: Önszántából menjen el onnan!

Mezei Mór: ... hogy van tehát mégis, hogy ebben a kérdésben Holló Lajos és Rakovszky Istvánnal is lényegileg egy nézeten vagyok? Az általános szavazatijog a konzervativ politikának tradicionális kompendiumához tulajdonképpen nem tartozik. Hanem arról vannak tapasztalataim, hogy az általános szavazati jogot a konzervativ politika sőt, mondhatnám, nem is annyira a konzervativ politika, mint inkább a reakcionárius politika nagyon fel tudja használni céljaira, ha azt ügyesen kezeli. Ami pedig a radikálizmust illeti, őszintén szólva, Holló Lajos beszédében radikálizmust én nem találtam.

Teljesen jogosult az a követelés, hogy a kormány ne használja fel az ő hatalmát, az ő befolyását arra, hogy az egyes választók szavazati jogukat milyen irányban gyakorolják; de különbséget kell tenni a kormányhatalom, a kormány és a között a politikai párt között, amelyből a kormány keletkezett, amely ma itt ül ezeken a padokon és amely, lehet, idők változtával a tulsó padokból kerül ki.

Kétségtelen dolog, a demokratikus politika egyik sarkalatos követelménye, hogy a politikai választásokat nem szabad olyan költségesekké tenni, hogy a szegénysorsu emberek a törvényhozásból kizárassanak.

A titkos szavazásban látjuk annak a garanciáját, ezért szükséges ott, ahol az általános választói jog behozataláról van szó, ahol tehát hiányzik a vagyoni, az anyagi függetlenségnek minden garanciája, hogy az, akitől a választó esetleg függ, ne legyen abban a helyzetben hogy ellenőrizze, miképp szavaz az, aki tőle függ. Hogy ez a garancia meglegyen, hogy a választó ellenőrzés nélkül gyakorolhassa jogát, hogy az a szavazás, amelyet elnevezünk titkosnak, csakugyan titkos legyen, ahhoz szükséges olyan szavazási mód, amely mellett egyedül a szavazó tudja azt hogy miként szavaz.

Abban a meggyőződésben van, hogy a politikai vátasztásoknál, különösen az országgyülési választásoknál nem engedhető meg semmiféle más nyelvnek a használata, mint kizárólag a magyar nyelvé, azért titkos szavazást nem tudunk behozni másképpen, mint hogy a választói jogot ahhoz a korláthoz kötjük, hogy Magyarországon választó nem lehet senki más, mint az, aki magyarul olvasni és irni tud.

Meszlény Pál: Akkor a Lipótvárosban sokan kimaradnak!

Mezei Mór: Ne méltóztassék a Lipótvárossal törődni; valószinüleg sokkal kevesebben maradnának ki ott, mint Rumon. Méltóztassék erről meggyőződve lenni, mert (Ugy van! jobbfelől. Mozgás a baloldalon.) ugy müveltség, mint magyarság tekintetében felette áll.

Buzáth Ferenc: Kérem nem én szóltam közbe! (Mozgás balfelől. Felkiáltások jobboldalon: *Az mindegy!* Derültség.) Meszlény kollégám volt! (Zaj.)

Mezei Mór: Jól van! Az ő kerületére még inkább áll ez! (Mozgás a baloldalon. Zaj jobbfelől.)

A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés jobb- és balfelől.)

Szlányi, Olgyay, Bosznay, Fábián bátran egy csoportba foglalhatók; képeik láttára néha a bódeni tó jegén általvágtató lovas legendája jut eszünkbe. Csupa bravur, kockázatos stikli, vakmerőség, rohamok a vászon ellen, eset és festék ostroma, nem győzni, de legyőzni akarás, pezsgő szilajság. A teknikájuk oly merész, hogy első sorban talán ez köt le minket. Ha néhány tátongó ürt hamarosan át lehetne hidalni, akkor László Fülöp nevét is ide irnám, aki ma talán Európában a legbravurosabban tud ecsetjével vivni és mulinét vágni.

Sokat igér ez a kis csapat, főképp ha szilaj éveit alaposan áttombolta és ügyet vet némi intimitásra is.

A nagybányaiakat szüntelen keresőknek neveztük, s ebben több az erény, mint a szemrehányás. Hogy egyáltalán megvan a mi müvészeti nomenklaturánkban ez a szó: Nagybánya, magában véve eredmény. Ezzel persze a legkevésbé sem érik be a szatmár-részi festők. Hogy mit keresnek, azt nem ismételhetjük itt tizedszer, de hogy céljuk mélyen artisztikus, azt eddigi munkásságuk mutatja. Kicsit messze van ez a cél, fáradságos odáig az ut. De ki fognak tartani.

Pontos szemü emberek, nem könnyedek, de holt biztonsággal dolgozók — egy másik csoport, amely ezuttal a maga körében tiszteli a nagy aranyérem nyertesét is, Zemplényit. A legkitünőbb reprezentánsaik még ezen a kiállításon Bihari, Paczka. Sok tekintetben tudósai a müvészetnek, amivel nem azt mondjuk, hogy szárazak, inkább biztonságukat jellemezzük vele. Az bizonyos, hogy amit ecsetjükre vesznek, az meg is van festve, nagyobbára egyszerüen, kacérkodás nélkül, tévedhetetlenül. Csupa dokumentum, amit adnak. Ők a jelen történetirói a maguk mezején.

Vannak előretólt őrszemek, etapp-védők is ebben az ármádiában. Szétszóródtak a müvészi előadás különböző mezőin, de mindenütt makacsul ott állnak, kikémlelik a terepet az utánuk jövők számára. Tapasztalt öreg urak is vannak köztük, mint Mednyánszky és Szinyei-Merse, akik egy emberöltő óta lesik posztjukról a hajnal hasadását. Nos, megérték a szép pirkadást. Náluk ifjabb emberek Mannheimer, Kacziány, a legifjabb tán Katona. Ezek a többé-kevésbé stilizáló müvészek nehéz küzdelmek közt, sok árok és mélyut átvádolása után jutottak oda, ahol most állanak. Ők is átestek a természetnek, e jó tanitómesternek leckéin, de tul mentek a naturalista határokon s az egyéniségnek a stilus formáiban való keresését vitték s védelmezték. Hozzájuk csatlakozott ujabb arcképeivel Márk. A legszélsőbbre tólt poszton a legveszedelmesebb puskaportornyot Rippl-Rónai grzi.

A mezei hadak pedig, az a csapat, amely a hadseregnek majd a zömét adja, a falusi magánosságba vonult alakok, akik jókedvvel eszik a rozskenyeret, pipacsot tüznek a kalapjuk mellé s viszik az uj, földszagu nótát faluról falura. Ujváry és Kernstock mellett ezuttal nélkülöztük Fényest.

Ez a hadsereg, ez a karaván, amely a téli kiállításon felvonult. Egy-egy csoportba osztva gyüjtve talán érdekesebb, mint egy széles kiállitás sok termében széjjelszórva. Komolyan gondolkozni kellene most már arról, ha vajjon nem volna-e jóval célszerübb és hasznosabb, ha nem két nagy kiállitást rendezne a Mücsarnok, hanem apróbb, intim tárlatok egész sorozatára osztaná fel az év anyagát s egyes müvész-egyéniségek, vagy rokon-csoportok müveit adná egyenkint. Nem a kis tárlat mellett szólunk, hanem a magában kerek kiállitásért. Mennyivel jobban ösmerkednék meg a magyar müvész-tipusokkal a közönség, ha havonkint egy-egy kiállitáson látná azokat a müveket, amelyek szerzőik lelki rokonsága révén egymás mellé valók, megadják az egymáshoz jól csöngő rimet. Tudjuk, hogy ez sok teknikai nehézséggel jár, de a nehézségek éppen arra valók, hogy legyen mit leküzdeni. Valóságos kis tablókat kapnánk olyan müvészcsoportokról, amelyek jelenlétét a distingváló szem nem tagadhatja, de megiátni őket mégis csak nehéz a nagy zürzavarban. Azt szeretnők, ha a Mücsarnok termeiben sürün nyilnának meg a tárlatok, mindig csak néhány egyéniséget mutatva be, nem is a legujabb sütetü munkáiban, hanem régit s ujat vegyest bemutatva. Hadd lássuk, mint fejlődtek, mit kerestek s mit találtak, minő volt a *point de départ*-juk s végre, hol kötöttek ki. Igy évek sorára föl-aprózva látván müveiket, a közönség nem is tudja, ki mit festett, vagy mintázott tulajdonképpen, mi a bebizonyitott multja s mi a remélhető jövője.

Meg kellene ezt próbálni. Nagyon becses tapasztalatokkal gazdagodnánk az ilyen bemutatások révén.

AZ ÉN UJSÁGOM Szerkeszti: Pósa Lajos Negyedévre 2 korona.

Alkalmi ajándékul rendeljük meg a gyermekvilágnak Az Én Ujságom-at, Pósa Lajos gyermeklapját. — Negyedévre csak Két Korona. — Előfizethetni a kiadóhivatalban Andrássy-ut 10. sz. a. — Januárban minden előfizető gyönyörü mesés kalendáriumot kap ingyen.

Buzáth Ferenc: A gyógyszerész-kérdéssel foglalkozik. A gyógyszerészek helyzetén javitani kellene de szabadiparrá nem szabad tenni a gyógyszerészetet. S az ügyet nem volna szabad oly könnyelmüen venni, mint a miniszterelnök és Barta Ödön. Azt mondta: hisz ez csak gyógyszerészeknek kell! Hát persze, igaza van a miniszterelnök urnak, hogy csak a gyógyszerészeknek kell, mert ő nem élhet vele, más pályán lévén. Most, hogy olvashatjuk a lapokban, hogy a pestisjárvány ujra föllütötte fejét, kivánatos volna, ha a kormány megtenné a szükséges óvóintézkedéseket. A költségvetést nem fogadja el.

Bessenyei Ferenc: Mezőssy Béla és Marjai Péter nem a legkiméletesebb váddal illették a köztörvényhatósági tisztviselőket, sőt Mezőssy Béla nyiltan kimondotta, hogy közigazgatásunk azért kifogásolható, mert a közigazgatási tisztviselőkben hiányzik a képesség vagy a szándék. Ez sulyos és igazságtalan vád. Vádolta őket kötelességérzet hiányával. Van nekem egy parlamenti ideálom s ez Deák Ferenc, aki azt mondotta, hogy csak ott lehet erős a haza és minden megtámadástól ment, ahol minden osztály szivesen teljesiti kötelességét. Hát kérdem, hogy miféle buzdító hatással lehetnének az ilyen általánosságban történt felszólalások azon nyomorultan dotált és minden oldalról gyanusitásnak kitett tisztviselői karra nézve, mily buzditólag hatnak az ilyen, a nagyközönség előtt az országgyülés termében való felszólalások és gyanusitások azokra, akik között igen derék, nagyrabecsülendő férfiak vannak és minő buzditás ez azon fiatalemberekre, akik ezt a pályát kivánják maguknak választani.

És ha a kötelességérzetről beszélünk, hát bátor vagyok én megkérdezni, vajjon a képviselőház kompetens biró-e e tekintetben? Teljesiti talán a képviselőház és annak minden egyes tagja kötelességét? Mikor azt látjuk, hogy igen sokan vannak, akiket éveken keresztül nem láthatunk ebben a teremben és nagyon sokan vannak olyanok, akik egy-egy beszéd megtartására felkönnek és megtartván a beszédet, 3—4 hónapra ill a berek, nádak, erek, elmennek haza. (Zaj a bal- és szélső baloldalon.) Hát én azt hiszem, hogy ilyen sulyos váddal csak az illethet másokat általánosságban, aki nem érzi magát semmi tekintetben megvádolhatónak azzal, hogy kötelességét nem teljesiti.

Marjay Péter t. képviselő ur a keresztény felebaráti szeretet szerény vehemenciájával (Derültség.) gázol keresztül, különösen a főispáni karon, azt adván elő, hogy ezek teljesen szükségtelenek, mert csak vadászni járnak és nem teljesitik kötelességüket. (Egy hang a szélső baloldalon: Az a szerencse!) Hát én nem ismerem valamennyi főispánt, de ismerek igen sokat és köztük igen sok olyan egyént, aki hiven teljesiti kötelességét, akinek figyelme nemcsak azokra az állami teendőkre terjed ki amelyeket állásuk és a törvény előir, hanem kiterjed a vármegyének minden humanisztikus, közegészségügyi, nemzeti mindenféle ügyeire és társadalmi tekintetben is ugyszólván központot képez és méltóztassanak megengedni, hogy ez, különösen különböző nemzetiségek lakta vidékeken nem csekély fontosságu. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

Kérdem én Marjay Péter urat, éppen ő van hivatva arra, hogy itt egy tisztes és nagy feladatot teljesitő kar felett itéljen, amidőn ő maga is, én legalább ugy vélem, a kötelességteljesitésnek nem mindig bir minden kritériumával, mert hiszen mikor itt van, akkor nem lelkész odahaza, mikor meg odahaza van, akkor nem képviselő itt.

Rakovszky István: A lelkészi állásban lehet helyettese.

Bessenyey Ferenc: Bocsánatot kérek, én azt hiszem, a lelki gondozás épp oly kötelesség, mint a törvényhozói kötelesség és lehet egy harmadik is, hogy sem az egyik, sem a másik feladatának nem felel meg.

Barta Ödön: Ezt majd az uj inkompatibilitási törvényben kell szabályozni. (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Bessenyey Ferenc: De Marjay Péter képviselő ur is szem előtt tarthatná azt az igét, hogy ne itélj, hogy ne itéltessél. (Tetszés jobbról.)

A közegészségügy terén is — biztosithatom a képviselő urat — mindent, ami csak lehetséges a mai viszonyok között, megtesz a belügyi kormányzat, sőt embert nem kimélő rendeleteket bocsát ki, ugy hogy az a főszolgabiró éppen ilyen ügyek miatt jön azután abba a helyzetbe, hogy nemcsak a nép odakint, hanem itt a t. képviselő urak is megvádolják. Mert ugyanakkor, amikor védekezik valahol valamely folyó mellett a lakosság érdekében, ugyanakkor jön egy ilyen differitises jelentés. De arról nem tud a t. pénzügyigazgató, hogy a főszolgabiró az árviz ellen védekezik, vagy hogy differitis miatt kell járnia 14 napig, hanem ez alatt az idő alatt szépen kimondhatja a közigazgatási bizottságban ellene a felelősséget. (Ugy van! Tetszés jobbról.)

Tekintetbe kell ezeket venni, t. Ház s ezekről a tisztviselőkről olyan lealázólag nyilatkozni sem helyes. (Ugy van! Ugy van! Helyeslés a jobboldalon.) Sem is öldomos, de talán legkevésbé a mi adminisztrációnk érdekében álló. (Ugy van! Ugy van! Helyeslés a jobboldalon.) Nem is éppen nemzeties dolog, hogy igy nyilatkozzunk azokról az egyénekről, akik között nagyon sok tisztességes, idejét, vagyonát és egészségét feláldozó ember van. (Élénk helyeslés. Ugy van! a jobboldalon.)

T. Ház! Minthogy azokban, amik két év óta történtek a közigazgatás terén, én teljesen kielégitve látom azt, amit bevárni lehet, ebben megtalálom a garanciát arra, hogy kormányunkban meg van nemcsak a jóakarat, de a komoly igyekezet is, hogy a közigazgatást egyszerüsitse és ezen egyszerüsités által a polgárok nagyobb megelégedésére, azt javitsa is: a költségvetést elfogadom. (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Szalay Károly kéri a Házat, hogy beszédét elhalaszthassa.

(Interpelláció.)

Polónyi Géza: Magyarország azokkal az államokkal szemben, amelyekkel versenyeznie kell, közgazdasági téren oly alacsony helyen áll, hogy alig jöhet számitásba. A elmult századokban Magyarország ügyes-bajos dolgaival volt elfoglalva s ez magyarázza azt, hogy a közgazdaságra ugyszólván ügyet sem vetett. Magyarország helyzete a vámkülföldel szemben nagyon bizonytalan. Mert a vámterület közös s vajjon melyik eset az, amely Magyarországot kiválóan érdekli, melyik az, amely Ausztriát. A külföldel lévő reláció mennyire esik Magyarországnak használa vagy kárára, — azt éppen a közös vámterület miatt nagyon nehéz megitélni. Ez az átka a közös vámsorompónak. Igy talán kötelességet teljesit az a képviselő, aki fölhivja a nemzet, különösen a törvényhozás szives figyelmét arra, hogy mi vár ránk a közel jövőben. Mert kétségtelen, hogy rövid idő mulva oly események állanak be, melyek az ország sorsáról döntenek. Mert Magyarországot megint oly dologba akarják bevinni, mely megint évtizedekre megbénitja Magyarország törekvését a közgazdaság fellendítésére. 1903-ig Ausztria és Magyarország vám tekintetében közös s igy Magyarország történelmi nevezetességü lépés előtt áll, amelylyel foglalkoznunk itt ebben e Házban okvetlenül kell.

Ez a kiegyezés nem azt jelenti, hogy az egyezmény 1907-ig meghosszabbittatott, hanem hogy 1903-ra visszatolatott. Az autonom vámtaritának egyik kardinális tétele az, hogy a terület, amelyre szól, meg legyen állapitva. Ennek folytán autonom vámtaritát törvénybe iktatni ugy, hogy az közös vámterületre szolgáljon, ez nem lehetséges, ez fából vaskarika. Nem hiszem, hogy akadna oly porosz vagy német miniszter, aki hajlandó volna abba belemenni, hogy az osztrák urak akkor, amikor éppen nekik tetszik, megszüntessék a vámszövetséget. Németországot ezáltal vámháboruba kevernék.

A vámtaritának 1903-ig meg kell lennie, mert alkudozásba sem bocsátkozhatunk addig, mig az autonóm vámtarifa megállapitva nincs. S nagyon fontos, hogy ebben a küzdelemben Németország üterét megtapintsuk, hogy hogyan üt az — ránk. A vámtarifából Magyarországnak eddig nagyon kevés haszna volt. A hármasszövetség csak arra szoritkozik, hogy ha Németország bajba kerül, Ausztria és Magyarország viszonyai állanak rendelkezésére.

De én nem dobok követ a németekre; lehetetlen, hogy az a német császár, aki nálunk azt a kegyeletes beszédet mondotta, aki talán az egész világon elismert zseni, hogy az a német császár a mi kárunkra tegyen valamit. A miniszterelnöknek kötelessége megvédeni a magyar érdeket. Ausztriában ugyis az a jelszó: Jobb kiegyezést és Los von Rom! Mi pedig ezt majd meg fogjuk forditani s az lesz a jelszavunk: Los von Oesterreich!

Az ország mindig fog odaadó hazafiakra találni, akik áldozatok árán is meg fogják akadályozni azt, hogy Ausztriára nézve még az eddigieknél is előnyösebb kiegyezés köttessék. Mert a 14. §-sal nem lehet nem szabad az országot kormányozni! (Ugy van! Ugy van!) Lehetővé legyen az, hogy a magyar kormány még alkudozásba bocsátkozhassék egy ily dolog felett! A leghatározottabban kell utasitanunk a miniszterelnököt arra, hogy mit és hogyan tegyen, mert pillanatig sem szabad Ausztriát ezirán kétségben hagynunk.

Interpellációja igy szól:

Megegyeztethetőnek tartja-e a kormány az 1899. évi XXX. törvénycikk rendelkezéseivel és az ország érdekével az osztrák kormánynyal való olyan természetü alkudozásba való bocsátkozást, mely az esetleg megkötendő vámszövetségnek 1907. év végén tul való meghosszabbitását célozná és a mellett, vagy a nélkül lehetővé tenné, hogy a hivatkozott 1899. évi XXX. törvénycikkel a teljes viszonosság fenntartásával életbeléptetett rendelkezéseket a magyar állam hátrányára módosithatná vagy Ausztria javára bármely ujabb előnyt biztosithatna?

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Most már harmadszor jövök abba a helyzetbe, hogy mindig az ülés végén kell szót emelnem, de bizonyságát adhatják a t. képviselő urak, akik jelen voltak az utolsó és utolsóelőtti üléseken, annak, hogy ez nem az én hibámból történik. (Igaz! Ugy van!) En szivesen elhalasztanám e beszédet máskorra, amint tegnap is elhalasztottam volna. (Halljuk: Halljuk!) de hát oly kérdések vettetnek fel az ülés végén a t. szónokok által, amelyeket, gondolom, nem lehet válasz nélkül hagyni. Ez volt tegnap és talán ma is éppen ez az eset. (Halljuk! Halljuk!)

Ha én tudtam volna, hogy Polónyi Géza t. képviselő ur ezt az interpellációt ily hosszu közgazdasági fejtegetésekkel vezeti be, valóban arra kértem volna a Házat, hogy előbb tehesse meg interpellációját, hogy a válaszra nekem is jusson időm, hogy azokba az érdemleges fejtegetésekbe mind belemehessek. (Halljuk! Halljuk! Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Meghallgatjuk!) De midőn olvastam ma reggel, hogy egy interpelláció van bejelentve, azt gondoltam, hogy az oly természetü interpelláció, amelyre majd máskor fogok válaszolhatni, amikor a t. Háznak idejét az ülés meghosszabitása nélkül vehetem igénybe. Nem gondoltam, hogy oly kérdésben csucsosodik ki ez az interpelláció, amelyre — gondolom — azonnal válaszolnom kell. (Halljuk! Halljuk!)

Nem tartom azt, hogy ezt a kérdést oly sürgősen kellett a Ház elé hozni. Éppen nem tartom, és pedig azért nem, mert azt az incidenst, mely ennek a nagy közgazdasági kérdésnek idehozatalát a t. képviselő ur előtt oly sürgőssé tette, én olyan nagyontosságunak nem itélem, sem az azzal összeköttetésben álló körülményeket nem tartom olyanoknak, hogy aznapra sürgős lenne erre nyilatkozni. Nem tartom cseppet se, mert ardet Ucalegon! A t. képviselő ur interpellációjának indokául szolgál egy beszéd, amelyet egy általam is igen tisztelt kiváló egyén, az ottani közéletnek egy igen jeles alakja, Baernreither ur tartott és egy ujságcikk, amely a *Neue Freie Presse*ben, ebben a kiváló nagy tekintélyü világlapban ezt a beszédet méltatta és különösen a cikk végén az én figyelmembe is ajánlotta.

Polónyi Géza képviselő ur ebben és ennek tendenciájában olyan természetü veszélyeket fedez fel és olyan sürgősséget lát, hogy megtette az interpelláció tisztán erre alapitva, mert ő maga is előrebocsátotta, hogy az egész közgazdasági kérdésnek a tárgyalása, a köztünk és Ausztria közt fennálló gazdasági viszonyok rendezésének kérdése, annak a kérdése, hogy mi történjék az uj vámszövetséggel, az autonóm vámtarifával, mi történjék a külföldi szerződésekkel, majd későbbi megfontolás tárgya lesz. Készülni kell mindezekre a dolgokra, meg kell fontolni mindezeket a dolgokat: igaza van; foglalkozni kell azokkal; de gondolom — s ő maga is beismerte — az, hogy a Ház ma már tárgyalja ezeket a kérdéseket, nem volna helyes. Hát ő azt tartja, hogy ez a beszéd elég fontos arra, hogy engem nyilatkozattételre kérjen fel. Szivesen teszem, mert nem tagadom, hogy van annak valami határozott előnye, ha ily kérdések, amelyek mindenesetre figyelemreméltó oldalról felvettetnek, itt megvilágittatnak, nehogy belőlük valami következzés vonassék. Ezt én megengedem, de oly fontosságot a dolognak nem birok tulajdonitani, hogy azok a következések, amelyeket a t. képviselő ur ebből levon illetőleg az egész motiváció, amelylyel ezt az egész kérdést ide behozta, ezen egy beszédnek a jelentősége által meg volnának okolva. Miért? Az a beszéd elmondatott, a maga érdeme szerinti méltásban részesült a zsurnalisztikában, de — bár az én tapasztalataim, észleleteim meglehetősen kiterjedtek ebben a kérdésben — azok bennem még sem keltették azt a benyomást, hogy ott feltogták, vagy felkapták volna ezt az eszmét akár az osztrák kormány, akár az osztrák közvélemény, akár az osztrák Reichsrath pártjainak valamelyike. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) A kérdés meglehetősen a homokban veszett el. És ha a t. képviselő ur azt kérdezi, hogy mi nézetben vagyok róla, azt egészen joggal teszi és szivesen adom meg rá a választ. (Halljuk!)

Hát én abban a nézetben vagyok, hogy az nem helyes módja a Magyarország és Ausztria között ma fennálló gazdasági viszony kérdései elintézésének, (Általános élénk helyeslés.) nem kedvező módja annak az előkészitésnek, amely előtt a törvény értelmében a gazdasági viszonyok végleges rendezését illetőleg állunk. Nem tartom elfogadható gondolatnak vagy inditványnak, ha tétetnék, de nem tétetett sem az osztrák kormány részéről, sem pedig azt hiszem nem fog megtétetni az osztrák Reichsrath részéről sem; de ha megtétetnék, a magyar kormány, amint már ezzel is kijelentettem, nem hajlandó ebbe a kérdésbe igenlőleg belemenni, egyszerüen azért, mert ma első sorban arról van szó, hogy az osztrák Reichsrath 1867-ik évi december 21-én kelt törvény 14. §-a alapján kibocsátott rendeletek kérdésében foglal-e állást, vagy nem. (Helyeslés jobbfelől.)

És itt egy félreértést kell felvilágositanom, mert a kérdés igy áll: Ha mi nem tudtuk megcsinálni a vámszövetséget Ausztriával, nem tudván megcsinálni a vámszövetséget 1899-ben, én azt az inditványt tettem 1899-ben a t. képviselőháznak törvényjavaslat alakjában, hogy tartassék fenn a mai állapot, nem vámszövetség alakjában, mert azt csak nemzet nemzettel, állam állammal köthet (Helyeslés a szélsőbaloldalon), az osztrák Reichsrath pedig nem lévén abban a helyzetben, hogy velünk azt megkösse, az egész állapot fenntartása csak egy módon possibilis: ha azt a magyar törvényhozás jónak látja, ha elhatározza, ha ezt az ország érdekében lehetőnek tartja az 1867-ben fenntartott önrendelkezési jogánál fogva és ha ez, a természetszerüleg kikötött viszonosságánál fogva, odaát is megtartatik. Ez megtörtént. Az osztrák kormány az 1867: XII. t.-c.-nek ott megfelelő 1867. december 21-iki Reichs-Grundgesetz 14. §-a alapján, amint ismeretes, ezeket a stipulációkat, amelyek a tényleges állapot fenntartását célozzák, életbe léptette. Ezek mindaddig érvényben maradnak, amig az erre vonatkozó osztrák törvény rendelkezései szerint ezen rendeletek érvénye kétségbe nem vonatik, mert ezen 14. §-ának a végbekezdése azt mondja, — s ez a kérdés, gondolom, az osztrák alkotmány szerint itélendő meg — hogy ilyen rendelet (Halljuk! Halljuk!) érvénynyel bir két feltétel alatt: ha 30 nap alatt bejelentetik és ha a Reichsrath a maga törvényes jogánál fogva hatályon kivül nem helyezi. Az első feltétel teljesedett, a második feltétel szerint tehát mindaddig hatályban marad, a mig hatályon kivül nem helyeztetik.

Igy áll ma viszonyunk. És a mi törvényünk gondoskodott arról, és azok rendeletek is igy rendelik el, hogy ezek az állapotok tartanak 1907-ig ezen az alapon. Ámde a mi törvényünk azt mondja, hogy időközben meg kell tenni az előkészitő lépéseket a vámszövetség megkötésére, még pedig 1901-ben. Ha az a vámszövetség létrejön, a dolog természeténél fogva attól a naptól fogva, amelyen létrejön, amelyet az alkotandó vámszövetségi törvény a hatályba lépés napjául megjelölt, természetszerüleg kölcsönös törvények elfogadása után, a most hatályban levő ez a törvény, és ott a rendeletek érvényen kivül helyeztetnek. Ez a törvény célja; és én a törvény alapján állok. A törvény ötödik szakasza azt mondja, hogy 1907-ig fennállanak az első szakaszban meghatározott állapotok; utasittatik a kormány, hogy 1901-ig inditsa meg az osztrák kormánynyal a tárgyalásokat, egyfelől a vámszövetség létesitésére, másfelől az autonom vámtarifa előkészitésére azon célból, hogy az ország érdekei a külföldi kereskedelmi szerződéseknél megóvassanak. Utasittatik tehát a kormány arra, hogy tegye meg az előkészitő lépéseket és inditsa meg a tárgyalásokat. Ez mit

jelent? Azt jelenti, — ezt a kis félreértést kell, hogy rektifikáljam, amely Polónyi képviselő ur beszédében és ugy látom az interpellációban is benne van — ez nem azt jelenti, — engedelmet kérek, clara pac'a, boni amici, én rajta állok e törvény alapján és ugyanazt követelem az osztrákoktól is, hát megmondom itt a Ház előtt megmondom a Házban, megmondom az ország előtt is — ez nem azt jelenti, hogy ezt a mostani stipulációt kell átalakitani vámszövetséggé; ennek a törvénycikknek sem egyetlen betüje, sem pedig szelleme nem mondja ezt. Ez azt jelenti, hogy 1907-ig fennállanak a mai stipulációk, ha nem történik semmi és azt jelenti, hogy vámszövetség létesitésére ha sikerül a dolog, meg kell inditani a lépéseket 1901-ig, ha nem sikerül, fennállanak 1907-ig a stipulációk; ha nem sikerül csinálni vámszövetséget, 1907-ig, akkor 1907-ben megszünnek ezek a dolgok.

Ez egészen világos és határozott. Tehát Polónyi képviselő ur első kérdését nem is értem egészen. Mert az első kérdés az megegyeztethetőnek tartja-e a kormány az 1899: XXX. t. c. rendelkezéseivel s az ország érdekeivel, hogy az osztrák kormánynyal olyan természetü alkudozásba bocsátkozzék, amely az esetleg megkötendő vámszövetségnek az 1907-ik év végén tul való meghosszabbitását célozná. Micsoda vámszövetséget akar meghosszabbitani a t. képviselő ur? Ma nincsen vámszövetség.

Polónyi Géza: Majd megmondom!

Széll Kálmán miniszterelnök: Ma mi vámszövetségen kivüli állapotban állunk a reciprocitás, az önálló rendelkezés által szabályozott gazdasági állapotok alapján. Ha az 1901-ben, tehát ezen esztendőben megindítandó tárgyalások egy vámszövetség megkötésére vezetnének a törvényben előirt mód szerint, tudniillik nemzet nemzettel, állam állammal, Reichsrath magyar országgyüléssel, ha ezt mindkét részről elfogadják: az lesz a vámszövetség s akkor azt nem kell meghosszabbitani. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a szélsőbalon.) Hát ugy áll a kérdés: Ha nem tudunk csinálni vámszövetséget akkor megmarad a mai állapot 1907-ig, ha pedig meg tudjuk csinálni, akkor az fogja meghatározni, mikor kezdődik, meddig tart; az egy vámszövetség lesz, melyet a maga érdeménél, értékénél, s belső tartalmánál fogva kell majd megitélni. Hogy milyen lesz, azt én nem tudom; más sem tudja. Ide hozzuk előkészitve, és a törvényhozás bölcsessége fogja megállapitani annak tartalmát, központját, lejáratát és idejét. Igy áll a kérdés. Ha ugy értette a t. képviselő ur, amint egy helyütt beszédében mondja, — és ilyen dolgokban bocsánatot kérek, nagyon pontosnak kell lenni — hogy arról lehet csak szó, (Halljuk! Halljuk!) hogy ezek a mostani, az 1899: XXX. törvénycikk által fenntartott mostani állapotok beolvasztassanak vagy átöntessenek egy vámszövetség formájába, engedelmet, bocsánatot kérek, az 1899: XXX. törvénycikknek teljes félremagyarázása volna. Annak sem betüje, sem tartalma, sem célja, sem szelleme ilyet nem mond, s azt hiszem, a t. képviselő ur sem értelmezi azt igy. A t. képviselő ur kérdésének sarkpontja a következő: (Olvassa) „és amellett vagy enélkül lehetővé tenni, hogy a hivatkozott 1899: XXX. törvénycikkel a teljes viszonosság fenntartásával életbeléptetett rendelkezéseket a magyar állam hátrányára módosithatná, vagy Ausztria javára bármely ujabb előnyt biztosithatna."

Az interpellációnak ezen részére — azt hiszem, kielégitőleg és megnyugtatólag — annyit mondhatok, amennyit ma mondani lehet, hogy a mai állapotnak olyan értelemben való kezelését s a jövendő kiegyezésnek olyan módon való kezelését amint az a bizonyos beszéd, vagy az a bizonyos cikk értelmezte vagy intendálta, én a magam részéről szerencsés utnak arra, hogy ez a két állam egymással kiegyezzék, nem tartom: nem tartom a magam részéről helyes ideának, nem tartom szerencsés inditványnak, (Élénk helyeslés) és ha tétetnék, a magam részéről abba bele nem mennék. (Általános élénk helyeslés.) Én előttem semmi más nem lesz, mint a törvény. A törvény értelmében és alapján akarok eljárni. Mert abban teljesen igazuk van azoknak, akik a zsurnalisztika terén nyilatkoztak és Polónyi Géza képviselő urnak is, hogy azt mondani ki — pedig körülbelül ezt imputálja az a beszéd az osztrák Reichsrathnak — hogy egy másik kiegyezés — ha nem is mondja, hogy ennél jobb, de ettől eltérő — köttessék: ez azt teszi, hogy a mai el van itélve. Már pedig ha az osztrák Reichsrath azt találná kimondani, hogy a mai kiegyezés el van itélve, hogy az nem jó, hamarjában nem is tudná az ember, hogy ez mily hatálylyal bir: bir-e az avval a hatálylyal, hogy a 14. §. alapján kibocsátott rendeletek érvényen kivül helyeztetnek, vagy pedig valami éle más prejudiciózus hatálylyal bir-e. Én tehát nem tartanám a két állam közti viszonyra, a gazdasági érdekek kölcsönös megegyeztetése szempontjából kivánatosnak és nem tartanám szerencsés dolognak, hogyha ilyenféle inditványok a Reichsrathban visszhangra találnának. Mert kétségtelen, hogy ezek a jövőre nézve bizonyos prejudiciummal birnának, amit nem tartanék helyesnek. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

Holló Lajos: De önállóak akkor sem leszünk, az az egy bizonyos! (Halljuk! Halljuk!)

Széll Kálmán miniszterelnök: Most nem erről beszélünk; majd beszélhetünk erről máskor és lesz is alkalmunk róla beszélni, mert hiszen ide kerül a kérdés egész terjedelmében. Mert igaza van Polónyi t. képviselő urnak abban, hogy igenis a jövő feladatai között a legnagyobb fontossággal a legeminensebb sulylyal a gazdasági kérdések megoldásának feladata bir. Hiszen a törvény által inviált uton-módon és időben ide fogják hozni ezeket a kérdéseket.

Most még csak egyet kivánok megjegyezni. (Halljuk! Halljuk!) Azt mondja Polónyi t. képviselő ur, hogy ez az egyezség volt a demarkacionális vonal, amelyet az országgyülés és a szabadelvü párt magának megvont, mert azt mondja, reméli, hogy ennél rosszabb, ennél károsabb kiegyezés nem fog következni. Erre csak azt kell megjegyeznem, (Halljuk! Halljuk!) — hivatkozva azokra a fejtegetésekre, amelyek annak idejében erről az oldalról elhangzottak s amelyeket ezen stipulációkról magam is többszörösen elmondottam erről a helyről, hogy ha az káros, vagy amint a képviselő ur magát kifejezte, rossz vagy sulyos lett volna, nemcsak károsabb, nemcsak sulyosabb, mint az előző, de általában káros vagy rossz lett volna, akkor azt sohasem ajánlották volna; de mi azt hittük, hogy az adott viszonyok között, nem egyoldalu szempontokból és jelszavakból indulva ki, hanem ezen ország összes gazdasági érdekeinek komoly mérlegelése mellett (Élénk helyeslés jobbról.) azok a stipulációk sem nem rosszak sem nem károsak, hanem ugy nekünk, mint Ausztriának érdekében vannak és az érdekek kölcsönös kiegyenlitésében állanak. (Élénk tetszés jobbról.)

És t. ház, igérem a t. képviselő urnak, hogy ily értelemben sem rosszabbat, sem károsabbat semmi körülmények között ide nem hozok, csak olyat fogok hozni, aminőt az ország gazdasági érdekeinek és minden érdekének szigoru mérlegelése mellett ezen országgyülésen jónak, helyesnek és elfogadhatónak fogok tartani, (Élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Hogy ezeknek a dolgoknak fejtegetése ma idő előtti, azt a t. képviselő ur beszéde egyik részében maga is élénken bizonyitja. (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Hiszen, t. képviselő ur, ma talán még korai arról beszélni, hogy mi lesz akkor, ha a Magyarország és Ausztria között fennálló vámszövetség alapján az Osztrák-magyar monárkia és Németország között nem jönne létre szerződés; (Mozgás a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk!) időelőtti azért, mert hiszen ma még senki azokat a chance-okat mérlegelni nem birja. Azt az egyet azonban nem hallgathatom el, hogy a kérdést Németországban — higyje el a t. képviselő ur — nem az aknamunka szempontjából kezelik, hanem kezelik a maguk gazdasági programmja s a maguk gazdasági politikája szerint.

Visontai Soma: Igy kellene Magyarországnak is, az a hiba, hogy mi nem igy kezeljük! (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon. Ellentmondások jobbfelől. Elnök csenget.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Magyarország is a szerint kezeli, csakhogy mi nem azt tartjuk, amit a közbeszóló képviselő ur, hanem azt, hogy ez idő szerint Magyarország az ő gazdasági érdekei egyetemének szempontjából helyesebben cselekszik, hogyha a mai stipulációk alapján megalkotott — nem vámközösségben, mert az ma nem exisztál, hanem kölcsönösség alapján egyetértésben és közösségben élünk. Mi azt tartjuk, a t. képviselő ur mást tart.

Németország nem politikai aknamunka alapján, hanem a maga által felállitott gazdasági programm alapján fogja nézni és kezelni a dolgot és én óhajtom és remélem, hogy bár talál a két állam, illetőleg a mi kettős monarkiánk és Németország kölcsönös érintkezési pontokat és kiegyenlitést. De ha ezeket nem találnók is meg — bár az arra való törekvést és reménységet feladni nem szabad — ebből még nem következik a vámháboru. Nem tudtunk megegyezni 1878—79-ben. Es mi történt? Meghosszabbittattak a szerződések és felhatalmazások, a gazdasági viszonyok fenntartattak és fenntartatott a kölcsönös érintkezés is, de nem mentünk el a vámháboruig, habár szerződéses viszony nem is volt közöttünk. És most is remélem hogyha az esetre, ha nem tudnánk megegyezni a mostani szerződéses állapotok fenn fognak tartatni meghosszabbitás folytán mindaddig, mig uj szerződés létre nem jöhet. De bármiként legyen, legyen a t. képviselő ur meggyőződve arról, hogy Magyarország kormánya kötelességének tartja az ország gazdasági érdekeit — már természetesen a maga belátása, meggyőződése, elvei és programmja alapján — megóvni és hogy ezt megóvhassuk, igenis igyekezünk az előkészitő lépéseket már ma megtéve, ennek chance-ait a magunk számára (Élénk helyeslés és tetszés jobbról!) biztositani.

Az autonom vámtarifa kérdése törvény szerint előkészitendő, már ebben az esztendőben s annyit jelenthetek, hogy a kereskedelmi minisztériumban az adatfeldolgozás és adatgyüjtés és az anyag összehordása már olyan stádiumba jutott, hogy az előkészitésnek első fázisához igen hamar el fogunk jutni s a magyar kormány igen hamar abban a helyzetben lesz, hogy állást foglalhat az autonom vámtarifa kérdésében és erre nézve legközelebb érintkezésbe léphet az osztrák kormánynyal. Mert az is áll, amit a képviselő ur mondott — ezt csak megerősitem — hogy a külföldi szerződések tárgyalásának megkezdése előtt az autonom vámtarifa kérdését tisztába kell hozni, mert csak ugy foghatunk a tárgyalásokba, amelyek a monarkia és a külföldi államok között fognak megkezdetni szerződések létesitése végett.

Válaszomat tehát avval kérem tudomásul venni, hogy klarifikálva a kérdés első részét amint tettem, a másodikra nézve megnyugtathatom a t. képviselő urat: hogy én semmiféle más tárgyalásokba, semmiféle más alkudozásokba a magyar kormány részéről nem szándékozom belépni, mint azokba, amelyeket a törvény előir, tisztán a törvény intencióit betüjét, és rendelkezéseit szem előtt tartva. (Hosszas élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Polónyi Géza: A dolog érdemére vonatkozó választ köszönettel veszi tudomásul. Egy-két dologban azonban félreértés van. A miniszterelnök elfelejtette már azt, hogy a bankegyezmény 1910-ig áll fenn? A tendencia az, hogy Ausztria ujabb és kedvezőbb kiegyezést nyerjen.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Én világosan beszéltem, ha csak a t. képviselő ur el nem feledte, amit mondtam, mert láttam, hogy figyelemmel hallgatta, és azt is felteszem, hogy értette. Kijelentettem, hogy a mint ezt a szerződést nem tartottam károsabbnak és rosszabbnak, mint az előzőt, — nem fejezhetem ki magamat másképp, mert nekünk a másik féllel kell alkudoznunk — ugy kijelentettem, hogy ezen szerződésnek Magyarország hátrányára való módositását nem kivánom. Pár percnyi türelmet kérek, mert ilyen kényes kérdésekben nem szeretek homályt hagyni fenn, pedig a t. képviselő ur mostani kijelentése homályban hagyja a kérdésnek egy részét, melyet én már előbb a homályból kiragadtam. A t. képviselő ur azt mondja, hogy a határidő kérdésnél, melyet pedig már felvetettem, ott van az eltérés, hogy én elfelejtem, hogy vivmánynak tekintem a bankkérdésnek 1910-ig való megoldását, és ugy értelmezi, hogy egy leendő vámszövetséget, melynek megkötésére bennünket a törvény utal, nem lehet 1907-en tul megkötni. Nemcsak hogy nem rendeli ezt a törvény, nemcsak, hogy a törvények betüje és szelleme ezt az intenciót kizárja, hanem egyenesen az ellenkezőt mondja. És vivmánynak hoztam a t. Ház elé, hogy az 1904. terminus kitolatik 1907-re, és vivmányként hoztam ennek ellenében azt, hogy a külföldi szerződések határideje és lejárta összeesik avval a szerződéses állapottal, melyben mi Ausztriával vagyunk. Hogy ezt én biztositsam, felvétettem abba a törvényjavaslatba egy rendelkezést, amelyet addig a mi gazdasági szövetségünkről szóló törvényeink nem ismertek, s az ugy szól, hogy a külföldi szerződéseket, amennyiben időközileg, tehát azalatt mig nem tudunk szövetséget kötni, hanem csak a reciprocitási alapon állunk, létre jönnek, nem szabad továbbra megkötni, mint 1907-ig. Ez mit tesz? Hogy ha a vámszövetség létre jön és nem reciprocitásos, ilyen 1907-ig való időben kötünk vámszövetséget, akkor lehet tovább kötni, mert akkor a vámszövetség is esetleg tovább fog tartani, mint 1907-ig. A törvénynek ez a világos rendelkezése mutatja, hogy a törvény nem mondta, és intenciója nem az volt, hogy az uj vámszövetség, melyet 1901-ben meg kell inditani, ha a két törvényhozás ugy fogja akarni, ne tarthasson tovább 1907-nél. Ezt kellett klarifikálnom, mert ily fontos közjogi és gazdasági kérdésekben nem szabad félreértést fennforogni hagyni (Élénk helyeslés a jobboldalon), sem a házon kivül sem a másik faktornál, de még mi közöttünk sem, mert, hogy ha az ember az első kiindulási pontnál az ilyen homályokat és eltéréseket nem klarifikálja, ebből igen kellemetlen félreértések támadhatnak. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Én szükségesnek tartottam ezt megjegyezni, egyebekben, gondolom, olyan választ adtam, amely érdemleges válasz és amelyben mindenki belenyugodhatik. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: A Ház a választ tudomásul veszi.

Az ülés 1/43 órakor végződik.

BELFÖLD.

A parlament, mint panaszos. A képviselőház igazságügyi bizottsága — mint félhivatalosan jelentik — ma délután ötödfél órára ülésre volt összehiva, hogy véleményt mondjon a *szegedi* kir. főügyésznek ama felterjesztéséről, melyben felhatalmazást kér egy ottani hirlap ellen a képviselőház megsértéseért a büntető eljárás megindításáért. A bizottság tagjai közül azonban csak hatan jelentek meg. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter is jelen volt; minthogy pedig ennek a bizottságnak határozatképességéhez kilenc tag jelenléte szükséges, az ülést határozatképesség hiányában nem lehetett megtartani.

Őszintén szólva ez egyszer örülünk a bizottság határozatképtelenségének. És még inkább fogunk örülni, ha a bizottság legközelebb, mikor határozatképes lesz, ugy fog határozni, hogy a szegedi főügyésznek *nem* adja meg a kért felhatalmazást. A mi véleményünk ugyanis az, hogy nem az ügyészség dolga a Ház tekintélyének és méltóságának a megóvása, hanem magáé a Házé. Nem volna az jó dolog, hogy ha az országnak hol egyik, hol másik részén összeülne tizenkét esküdtpolgár, biráskodni a törvényhozás fölött. Mert az a tizenkét esküdtpolgár nemcsak a vádlott fölött mond itéletet, hanem a vádló fölött is. A képviselőház fölött itélkezni pedig az ország közvéleményének a dolga. A közvélemény öt évről öt évre gyakorolja az ő birói hatalmát a parlament fölött. Nincs hát szükség a tizenkéttagu esküdtszék időközi biráskodására, mikor az egyedül illetékes biró az a milliófejü esküdtszék, amelynek választó közönség a neve. Addig, mig ennek az itéletére kerül a sor, őrizze meg a maga méltóságát, tekintélyét, becsületét maga a parlament. Aztán jöjjön a nagy törvénylátás. Ez ellen nincs appelláta. De nem is szükséges neki prejudikálni.

A megrótt kamara. Az utolsó napokban sok szó esett arról, hogy *Khuen-Hédervár*y bán komoly megrovásban részesitette a zágrábi kereskedelmi- és iparkamara elnökségét, mert politikai kérdések tárgyalásába bocsátkozott. A zágrábi félhivatalos lap most illetékes helyről szerzett értesülés alapján a következőket jelenti:

A belgrádi konzulátus felszólitotta a zágrábi kereskedelmi- és iparkamarát, hogy lépjen be a most alapitott szerbiai osztrák-magyar segitő egyesületbe és beküldte a kamaranak az egyesület alapszabályait. A kamara elnöksége erre figyelmeztette a konzulátust, hogy az alapszabályok szövegezése azt a látszatot kelti, mintha a horvátok nem lehetnének tagjai az egyesületnek. Erre következett a bán megrovása, amelyben hangsulyozza a kamarához intézett leiratában,

hogy a belgrádi konzulátus panaszkodott a miatt, hogy a kamara arra akarta kitanitani, hogy az alapszabályokban hibásan van magyar honpolgárokról szó, mivel helyesen „magyar-horvátok"-ról kellett volna szólni. Minthogy az 1879. évi L. t.-c. csak magyar állampolgárságról szól és Szent-István koronájának országaiban csak egy állampolgárság létezheitk, ennélfogva ezt az 1880. április 30-án kelt tartományi törvény, mely magyar-horvát állampolgárokról beszél, nem változtathatta meg és felesleges és megengedhetetlen volt, hogy a kamara a konzulátusoknak erre vonatkozólag utmutatásokat adott. Minthogy ezáltal politikai kérdésekbe avatkozott, bekövetkezett a megrovás.

„Régi" és „uj" szabadelvűek. *Hódmezővásárhely*ről irják lapunknak: A hódmezővásárhelyi városi törvényhatóság szakbizottságaiba a minap történt választás alkalmából az egyik budapesti esti lapban támadás jelent meg a város főispánja ellen és az uj szabadelvü párt tagjai ellen. A támadás szerzői *régi szabadelvüeknek* nevezik magukat, de hogy milyen megbizható tagjai a szabadelvü pártnak, azt bizonyitja az ő kvalifikálhatatlan támadásuk a főispán ellen, aki végre is a szabadelvü kormány képviselője. Egyébként a bizottsági választás, amely ezeknek az elemeknek a csufos vereségével végződött, tényes elégtételt szolgáltatott a főispánnak, aki méltán birja a város igazán szabadelvü és a szabadelvü párthoz igazi hüséggel ragaszkodó közönségének bizalmát és politikai ellenfeleinek tiszteletét.

A külföld a mezőgazdasági munkáspénztárról. Az angol kormány hivatalos munkásügyi folyóirata, a *Labour Gazette* és egy előkelő német szocialpolitikai folyóirat, a *Zeitschrift für Socialwissenschaft* legutóbbi számaiban rokonszenvesen ismerteti a magyar mezőgazdasági segitőpénztárt. Különös melegséggel emlékezik meg mindkét folyóirat *Darányi* szociális tevékenységéről s a német szaklap még föl6be is helyezi a nagyszabásu német munkásbiztositásnak, hogy a baleset és a belső betegségek okozta rokkantság között a magyar nem tesz különbséget, amely megkülönböztetés Németországban sok zaklatást, elégedetlenséget és költséget okoz.

Az országgyülési szabadelvü párt hétfőn, e hó 21-én este 7 órakor értekezletet tart. Tárgyai: 1. Az 1901. évi földmüvelésügyi költségvetés. 2. Jelölés a képviselőházban *Perczel* Béni halálával megüresedett jegyzői állásra.

KÜLFÖLD.

Viktória királynő.

Budapest, január 19.

Nagy-Britannia népe, kormánya és királyi háza aggódva számlálja a muló perceket, amelyeknek telésével minden pillanatban érkezhetik a döbbenetes hir, hogy Viktória királynő örökre behunyta fáradt szemeit. Napok óta szállongtak Osborneból az aggasztó hirek a nyolcvankét éves koronás asszony hogylétéről, akin a végső elerőtlenedés tünetei egyre ijesztőbb mértékben mutatkoztak, s a távoli gyarmatok, birodalmakkal föléről hódolt területek, az egész földgömb barátságos vagy ellenséges érzelmü országai egyiránt komoly megilletődéssel várták a hireket a világ egy leghatalmasabb uralkodónőjéről, lesve, hogy mit hoz a következő pillanat. A brit kormány tanácsot ül, a királyi hercegek, köztük a legidősb, a trónörökös walesi herceg Osborneba sietnek, s mindannyian érzik tehetetlenségöket, tudván, hogy csodának kell történnie, hogy az agg királyasszony visszanyerhesse egészségét, életerejét az emberi kornak azon a szélső határán, amelyhez elérkezett...

Nyolcvankét év sokkal magasabb életkor, mint a milyent a legtöbb embernek elérnie megadatott, s hatvannégy évi uralkodás sokkal hosszabb, mint amennyit a fejedelmek legtöbbje a trónon tölthetett. Viktória királynő megérte mind a kettőt. Nem rég ünnepelték, 1897 junius 20-án, trónraléptének 60-ik évfordulóját azzal a lelkesedéssel és rajongással, amelyre a nem demonstrativ természetü brit jellem csak kivételes alkalmakkor ragadtatja magát, s a lelkesedés és rajongás nyilvánulásai csak még fokozódtak két évvel utóbb, mikor 1899. május 24-ikén a királynő nyolcvanadik születésenapját ünnepelték. Mindazt a nagyságot, fényt, dicsőséget és gazdagságot, amelyre Nagy-Britannia a lefolyt évszázad kezdete óta szert tett, az ő tisztelt nevével, az ő szeretett nevével hozták kapcsolatba a hálás alattvalók, s Viktória királynő nemcsak a legszerencsésebb, hanem a legszeretettebb uralkodók egyikének is vallhatta magát.

Azt lehet mondani, hogy Viktória hosszu uralkodása alatt szinte mindaz teljesült, amit a viruló tizennyolc éves leány trónraléptekor a nemzet — vágyainak megvalósulásaként — tőle várt. Nemcsak a szabadsága erősbödött meg a brit hazának — hiszen Viktória volt, ugyszólván az első, igazán alkotmányos angol uralkodó — hanem vagyonban és hatalomban csodálatosan gyarapodott azóta a birodalom. Gyarmatai hihetetlenül megszaporodtak, s az indiai császári cim, melylyel az angol királyok cime bővült, szinte páratlan világtörténelmi fejlemények a jelzője. Sok háboruja volt Angliának ez idők során, de mindegyikből meggyarapodva, megizmosodva bontakozott ki, s ha mostani végzetes háborujét, melyet gyarmatbirodalmának terjesztéséért folytat, az idegen népek legtöbbje nem itéli is meg kedvezően: a gáncs, amely a komoly birálatokból szól, nem irányul a királynő személyére. A maró szatira e háboru alkalmából őreá is lövellte ugyan hegyes nyilait, de királyi személyének méltóságát, asszonyi és családanyai feddhetetlenségét mindez nem érinthette. S hogy népének szeretete pillanatnyira sem csökkent, mutatja az utóbbi napok aggodalma. A lefolyt év izgalmai azonban mégis hatással voltak az agg királynő lelkületére s hozzájárulhattak testi erejének megtöréséhez is.

Az aggodalmak a mai nappal kezdtek igen komolyakká válni. Egy londoni táviratunk a következőket jelentette a legutóbbi eseményekről:

A lefolyt év eseményei egészen megtörték *Viktória* királynő lelkét. A legutóbbi *osbornei* tanácskozások a régenség kinevezésével függtek össze. James *Reid*, első udvari orvos és Francis *Laking*, első udvari kirurgus, továbbá a királynő leányai, *Keresztély* hercegné felesége, *Battenbergi* Henrik herceg özvegye és a kóburgi herceg özvegye egy pillanatra sem távoznak a beteg királynő mellől, akinek az aggasztó állapotával függ össze az is, hogy a berlini ünnepségre nem a yorki herceget, a jövendő trónörököst küldték. Az a körülmény, hogy a *connaughti* herceg berlini látogatását a legrövidebb időre szabták, szintén azt bizonyitja, hogy a *királynő életét imminens veszedelem fenyegeti*. A mai lapok, mintha csak felsőbb kivánságot teljesitenének, kerülik a tegnapi hivatalos orvosi jelentések szenzációs kiaknázását. A királynő még olvassa az ujságokat s ezért kerülni kell mindazt, ami nyugtalanithatná. Az *Express* azt irja, hogy a királynő az utóbbi napokban rendkivül ideges volt s idegessége különösen abban nyilvánult, hogy több éjjelen keresztül le se hunyta a szemét. Környezete azt igyekszik vele elhitetni, hogy akut veszedelem nem fenyegeti. Érdekes, hogy Viktória királynő éppen ma érte el a legnagyobb életkort, amelyet elérni brit uralkodónak megérni adatott: a királynő ma nyolcvanegy éves és kétszáznegyven napos, tehát egy nappal idősebb, mint amennyi nagyatyja, III. György király volt, amikor meghalt.

*

A nap és az éj folyamán a következő távirati tudósitások érkeztek:

London, január 19.
Feladatott 4 óra 40 perckor.

A királynő napjai, talán órái is meg vannak számlálva. *Környezete el van készülve a katasztrófára.* Tudja mindenki, hogy csak csoda segit már.

Az esti lapok nem titkolják többé, hogy a királynő állapota *válságos* lett. Erre vall az Osborneban délben kiadott orvosi bulletin is, amely igy szól;

A királynő testi ereje kimerült. Állapota nagyon aggasztó.

*A királyi család valamennyi tagját táviratilag hivták Osborne*ba. A *walesi* herceg különvonaton indult el Sandringhamből Portsmouthba, ahonnan megállapodás nélkül utazik tovább.

Ma délután *miniszlertanács* volt. *Salisbury* különvonaton jött Londonba.

A városban s az egész országban igen nagy az izgatottság.

Beláthatatlan sokaság özönlik a Mansion-House felé, amelyre kifüggesztik az Osborneból küldött orvosi jelentéseket.

Minduntalan hiresztelik, hogy a királynő *meghalt*. *Salisbury* mindannyiszor hivatalosan megcáfoltatta a riasztó hireket.

London, január 19.
Feladatott este 7 órakor.

A királyi család valamennyi tagja utban van *Osborne* felé.

A *Minerva* cirkáló hajó este 9 órakor indul el Portsmouthból a *connaughti* herceg elébe, akit a berlini ünnepről hivtak haza. *Vilmos* császár is elősiet nagyanyja betegágyához. A *combridgei* herceget, aki tegnap Párisba utazott, táviratilag hivták vissza.

A fejedelmi udvarok táviratilag kérdezősködtek Osborneban.

Ferenc József király a walesi hercegnek sürgönyzött s tudata, hogy fohászkodik a királynő felgyógyulásáért.

London, január 19.
Feladatott este 8 óra 35 p.

Épp most függesztették ki a Buckingham-palotára és a középületekre az este 6 órakor kiadott bulletint, amely igy hangzik:

A királynő állapota nem változott napközben. Estefelé némi javulás állott be, ami a szimptomákban észlelhető.

A *walesi* herceg, testvérével, *Lujza* hercegnővel ma este ér Osborneba.

A Viktória-állomáson ezernyi nép hullámzik s várja *Vilmos* császárt, aki a legutolsó dispoziciók szerint a Buckingham-palotában száll meg, de még ugyanaz nap folytatja utját.

London, január 19.

A *Reuter-ügynökség* jelenti Cowesből: A királynő az éjszakát jól töltötte és ma reggel sokkal jobban érezte magát.

London, január 19.

A *Liverpool Post* jelentése szerint Viktória királynő *látóképessége ismét nagyon gyöngült*. Pagenstecher wiesbadeni tanárt titokban a királynéhoz hivatták.

A *Manchester Courier* jelentése szerint a *királynőt karácsony hetében gyenge szélhüdés érte.*

London, január 19.

Az este 6 órakor kiadott orvosi jelentés azt mondja: A királynő erőállapota az egész nap folyamán meglehetős jó volt. Némi javulás jelei észlelhetők.

Este.

A királynő állapotáról itt késő délután elterjedt kedvező jelentések nem nyernek megerősitést. Állapota ellenkezőleg állandóan igen komoly és a legnagyobb aggodalomra ad okot. A Minerva angol cirkáló rendeletet kapott, hogy Vlissingenbe menjen, hogy a német császárt és a connaughti herceget Angliába hozza.

London, január 19.

A *walesi hercegné* ma délután Sandringhamból a yorki herceg kiséretében Osborneba utazott. A hercegné utközben csak egy óráig időzik Londonban. A walesi herceggel, aki tudvalevőleg Londonból szintén Osborneba utazott, együtt utazik *Lujza* hercegnő is.

Berlin, január 19.

Vilmos császár a *connaughti* herceggel ma este 6 órakor különvonattal Londonba utazott.

A hivatalos lap jelenti, hogy az angol királynő sulyos megbetegedése és a császár Angliába utazása miatt a január 21. és 23-ikára tervbe vett nagy *udvari ünnepségek elmaradnak.*

A norfolki herceg pohárköszöntője. A londoni reggeli lapok *a norfolki herceg* nyilatkozatát közlik, amelyben azt mondja, hogy nem érti, miért keltett akkora meglepetést a pápához intézett fölirat? A herceg azután igy folytatja:

Meg vagyok győződve, hogy a pápa igazán

Szájpadlás nélküli fogak. Fölöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás. **Wellner Gyula** speciálista a szájpadlás nélküli műfogakkészitésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

szereti Olaszországot s nem hiszem, hogy ő Szentsége Olaszország szétzüllését óhajtaná. En magam sem kívánok efféle katasztrófát, de osztozom azoknak az óhajtásában, akik azt hiszik, hogy Olaszország csak azt az egy politikát követheti, hogy uralkodói emancipálják magukat a kereszténységellenes szektáktól s megegyezésre jussanak a pápával. A pápa függetlensége olyan követelés, amelyről egyetlen katholikus ember sem merne lemondani. — A hercegnek ez a nyilatkozata éppen nem fogja elérni a kívánt csillapító hatást. A sérelem, amely ellen az olasz királyságnak tiltakoznia kell, most is fönnáll.

HIREK.

Dél és észak.

A buja délnek lángsugáru napja
A haldoklókat végigcsókolgatja,
A pálma lombja búsan bólogat,
Szánja e szegény hazátlanokat.

Vér önti el a zöldelő gyepágyat,
Hős szivük forró lüktetése bágyad,
S mig szemüket befogja a halál,
Óh, minden átkuk csak északra száll!

Fent északon, emésztő, sűrű ködbe,
Mely sok rideg, komor palotát föd be,
A királynőnek órája ütött,
És haldokol szörnyü önvád között.

Selyem párnája mintha tűzből volna,
Szivében mintha láng-lavina folyna,
Amig kerülgeti a zord halál,
Bús gondolata egyre délre száll.

Herczeg János.

A nagy bankó.

Őszintén szólva, én már unom a nyomoruságot. Amim van, megfelezem szivesen azzal, akinek még egy jóllakásra se jutott a jóból. Ha kevés, hát ne vegye rossz néven. Huncut az, aki többet ad, mint a mije van. Persze hogy huncut, mert becsületesen többet nem is adhat. Sőt azok közül való vagyok, akik az arravaló esetekben a kabátot is hajlandók levetni a hátukról s szaladnak a legközelebbi zálogházba az órával, hogy ideigóráig legalább segitve legyen egynémely kiáltó nyomoruságon. Ennek az elmondása azért szükséges, mert mindez nem változtat azon, hogy ez idő szerint már unom a nyomoruságot. Ezen a télen egyebet se irtunk s ha csömört kap az ember a fácán- és a fogolypecsenyétől, hát mennyivel inkább undoritó napról-napra egyéb se, csak cibere leves. A nyomoruság örökkön-öröktől és örökkön-örökké tart. A modern nemzetgazdászok még azt is kiszámitják pontról-pontra, hogy milyen arányokban fog nőni. Hogyan apad majd el a föld termő ereje és a még sokkal több munkáért kiabáló embert hogy turja ki a mühelyekből a masina. A nyomoruság arra van csinálva, hogy tulélje az utolsó embert is ezen a glóbuson, én pedig annyi minden egyébről is szeretnék irni, de annyi egyébről...

Annál is inkább elfáradtam már, mert tisztán látom, hogy sokkal többet ér az, ha a magam zsebéből egy forintot adok valamelyik szegény embernek, mint hogyha huszonöt forint árát összeirok az érdekükben. A nyomoruságot *szenvedi* az, aki benne van, *érti*, aki mellette van. Akit nem választanak el olyan mély szakadékok tőle, hogy át ne pillanthasson. Aki maga is szegény ember, telve kenyérgonddal, akire olyan fura feladatokat ró az élet, hogy hogyan lehetne elsején kétszáz forintból háromszáz forint ára számlát kifizetni. Aki nehezen jut el odáig, hogy megvásárolja a gyermekeinek a topánkát, az föl tudja fogni ésszel és szivvel azt, hogy keserves lehet az olyan állapot, amikor egy apa sehogyan se tud elvergődni a gyermeke topánkájáig. A nyomoruságot megérti az, akihez be tud kopogtatni, aki előtt fel tudja tárni a sebeit. Hogy volna fogalmuk róla azoknak az uraknak, akiknek előszobáiban minden nem illendően öltözött figurát föltartóztat a lakáj. A nyomoruság nem telepedhetik ki a Stefánia-utra, hogy a batárból is meg lehessen ismerkedni vele s a nyomoruság büdös, kérem, olyan büdös, hogy csak a mi orrunk birja el. Ami alatt azokat értem, akik magunk is hozzá szagolunk néha, amikoron egy-egy szigoru terminus előtt állva verejtékezünk. Velünk tehát nem kell megértetni. Engem senkinek se kell fölbiztatni arra, hogy adjak, ha van miből. Viszont hiába biztatna akárki is, ha nincs miből adni.

Másnak pedig hiába irkálunk.

A napokban átjött ebbe a fiók-vezércikk rovatba a mi (*v*)nk — az első oldalról s azt mondta, persze nem ilyen nyersen, mint én, hogy: — ugyan ugyan jótékony mágnásasszonyok és mágnásurak, minek mennek önök a szegények érdekében tartott konferenciára — üres bugyilárissal. Vagy ha tele van az erszény, hát miért nem üritik ki az asztalra... A teoretikus okoskodás, a segités problémájának minél óvatosabb, észszerübb megoldása azoknak a feladata, akik maguk is szegény emberek, de becsületesen el tudnák osztani a Méltóságtok pénzét a még szegényebbek között. Egy kerületi előljárónak meg kapitánynak csakugyan a tanácskozás a kötelessége, mert neki munkával kell szolgálni az ügyet. De önök, önök is meg akarnak elégedni a tanácskozással, a majorátusok kamatait pedig azalatt a tőkéhez csatolják, hogy nőjjenek a milliók és kölyközzenek uj milliókat. Tessék kicsapni az asztalra a pénzt. Tanácsesal mi is szolgálhatunk, sőt aprópénzzel is, de hol maradnak a nagy bankók.

Ez csak magyarul van mondva, de azért se tegnap, se ma nem olvastam egyetlen ujságban sem, hogy valamelyik hitbizomány ura letett volna pár ezrest a szegények asztalára. — Tiszta naivitás ezeknek az uraknak a mi nyelvünk. Hát akkor minek irni...

Ma aztán uj ideával áll elő valaki. Levelet irt nekünk, amiben azt mondja, hogy rossz volt ugyan az esztendő, de a nagy pénzintézetek, részvényes vállalkozások zárszámadásaiban nem billent meg olyan nagyon a mérleg, hogy ne gondolhatnának a vezető urak az általános nagy nyomoruságra. Tessék kihasitani valami minimális százalékot a haszonból a szegények számára. — A részvényes nem haragszik meg érte, mondja a mi naiv kis idegenünk. Egy pár forint ide vagy oda. Nem sokat határoz — és hogy irjunk erről, okvetlenül meglesz a szavunknak a haszna.

Ugyan minek? A nagy bankó nyelvén mi nem tudunk beszélni. Hanem ha meg tetszenék nyerni az ügynek például Jim Morgant... Az most befolyásos ember. Ugyan kérem, hogyan is képzeli azt el, hogy adjon valamit a nem is rangbéli közönséges irómunkásra — a Pénz ő kegyelmessége. Hanem ha meg tetszenék nyerni az ügynek például Jim Morgan urat... Az most befolyásos ember.

(Th.)

Budapest, január 19.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.**

— **Udvari ebéd.** Bécsben ma este a királynál udvari ebéd volt, melyben a diplomáciai kar számos tagja, közte az olasz, az orosz, a török és a francia nagykövet vett részt.

— **Ünnepi zenés misék.** A budavári koronázó Mátyás-templomban vasárnap, január 20-án délelőtt 10 órakor tartja dr. *Kohl* Medárd főszentelt püspök első nyilvános püspöki nagymiséjét. Ez alatt előadják a hatalmas *Ecce sacerdos magnus*t, amelyhez impozáns módon fogadja a koronázó templom teljes karszemélyzete az uj püspököt. Ezután következik *Schubert* Ferenc remek G-dur miséje, *Mozart* gyönyörü *Ave verium*a, *Hoppe* Rezső erőteljes *Anima nostr*ója. A magánszólamokat *Vavrinecz*né, Ertel Anna, *Juhász* Ferenc és *Kretschky* Károly éneklik. Ezután adja az uj püspök első püspöki áldását. *Vavrinecz* Tantum ergoja következik, melylyel befejeződik az ünnepi nagymise. Délután 5 órakor ünnepi litániát mond tényes asszisztenciával dr. *Nemes* Antal budavári apátplébános, amely előtt rövid beszédben megemlékezik római utjáról és el fogja mondani, mennyire érdeklődik a szent atya magyarországi hivei iránt, akiknek teljes szivből küldi apostoli áldását és amelyet a litánia befejezésével a hivekre ad.

— **Schratt Katalin grófnő.** *Párisból* jelentik, hogy a *Crisde Parisnak* Bécsből érkezett hire szerint a király *Schratt* Katalin asszonyt *Layffenthurm grófnő* rangjára emelte. Schratt Katalin a salzburgi Layffenthurm-családból való s ezért választotta uj rangjához ezt a nevet.

— **A vértanu özvegyének Golgotája.** Herceg Woroniecky Miciszlávnak, a lengyel származásu magyar vértanunak, özvegye meghalt. A 83 éves asszony nélkülözések közt fejezte be életét, de ne hogy azt gondolja valaki, mintha talán éhen halt volna meg! Ó nem. Korántsem. Hiszen tiz korona segély járt ki neki havonként. Minden hónapban öt forinttal, tehát ötszáz krajcárral, vagyis egyezer fillérrel terhelte meg magát a bőkezü jótékonyság: csak hogy meg legyen az agg urnőnek mindene, ami kell. Férje a magyar szabadságért küzdött, nem egy csatában fütyült feje mellett a golyó, a lengyel légió diadalmas csatázásaiból kivette az oroszlánrészt magának mindaddig, mig a temesvári ütközetben elfogták és Pesten az Ujépület udvarán felkötötték. Ezt a szent őrültséget kétszeresen jutalmazta meg az utókor. A vértanunak a kerepesi-temetőben emlék — követ állitottak, csillogót, az özvegyének pedig havonként rongyos öt forintot adtak kegyelemkenyérre. . . Valami hihetetlen keserüség fogja el az embert, mikor ilyen irgalmatlan anomáliákkal találkozik. Mennyi cafrangos dikció hangzik el nálunk március 15-én, mennyi pöffeszkedő hiuságot vágnak zsebre a régi dicsőségnek örökösei és ünneprendezői, minden jogcim nélkül. Hanem azért száraz kenyéren hagyják rágódni annak özvegyét, aki *megcselekedte* azt, amiről ők *csak beszélnek*.

Herceg Woroniezky Miciszláv özvegye Budapesten Szigony-utca 27. számu házában koplalt. Kegyeletes visszaemlékezései enyhitették nyomoruságát. A multak emlékének szánt ünnepségeken mindig megjelent: némán szerényen. Lelke a mult emlékeiből táplálkozott, teste száraz kenyérrel. Golgotája véget ért. Sirjához két fogalom füződik: szégyen és dicsőség. Ez az övé, amaz a miénk.

— **Rudolf trónörökösről.** *Verdy du Vernois*tól a napokban egy könyv jelent meg, amelyben leirja találkozását *Rudolf* trónörökössel az osztrák-magyar hadsereg 1876-iki hadgyakorlata alkalmával. A tábornok ezeket irja:

A manőverek utolsó napján történt, amikor egy rögtönzött díszfelvonulást rendeztek a gyakorlatokon résztvett csapatokkal. A csapatok összevonása természetesen hosszabb ideig tartott, s ennek folytán én és gróf *Andrássy* Gyula „osztrák miniszterelnök“ leszálltunk lovunkról és leültünk a futóárkok szélére. Ekkor odalovagolt hozzánk gróf *Pejacsevich* altábornagy a későbbi lovassági felügyelő, és most már hárman elbeszélgettünk. Meg kell jegyeznem, hogy a tábornoknak csak fél karja volt, a másikat lelőtték a gicsini csatában, ahol Pejacsevich a Liechtenstein-huszárok parancsnoka volt. Pejacsevich aztán megint elvágtatott és gróf Andrássy igy szólt hozzám:

— A másik karját nem fogja ellenetek elveszteni. Ezt én mondom önnek. Az a magyar vagy osztrák miniszter, aki uralkodójának még egyszer azt fogja tanácsolni, hogy mi megverekedjünk, az megérdemli, hogy egy homokbuckán agyonlőjjék.

Alig mondta ki e szavakat, amikor valaki vállamra tette kezét és én hátratekintve *Rudolf* főherceget láttam magam előtt, aki ezt a kérdést intézte hozzám:

— Nos tábornok ur, hogy van megelégedve a mai gyakorlattal? Azzal letelepedett mellénk.

En röviden válaszoltam neki és hozzátettem, minthogy Andrássy szavai motoszkáltak fejemben:

— Hallgassa csak császári fenség, mit mondott éppen most gróf Andrássy — és ismételtem szavait.

A trónörökös erre megjegyezte:

— Én már leszámoltam 1866-al. Én tudom, hogy mi hadseregbeliek nagyon sokat köszönhetünk a szerencsétlen esztendőnek. Azóta, magunkba szálltunk és megtanultunk dolgozni!

A fiatal főhercegnek a szavai örökre bevésődtek az emlékezetembe.

— **A Vörösmarty-szobor** alapja javára a *zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző egylete* nevében *Balassa* Benő egyesületi elnök 50 koronát küldött be hozzánk. Küszönettel nyugtázzuk e szép adományt, amely beszédesen tanuskodik a zalaegerszegi kereskedő ifjak hazafias és kegyeletes érzelmeiről. A beküldött összeggel gyüjtésük eddigi eredménye: 3432 korona.

— **Az orvosi szigorlat uj rendje.** Mint már jelentettük, a király jóváhagyta a közoktatásügyi miniszternek az uj orvosi szigorlati rendre vonatkozó előterjesztését és az uj szigorlati szabályzatot már a jövő hét valamelyik napján hivatalosan publikálják.

Az uj rend azonnal életbe lép, még ebben az 1900—1901-iki tanévben, vagyis azok, kik 1900. szeptember 1-én az orvosi karon beiratkoztak, ez uj szabályzat értelmében nyerhetnek csak orvosdoktori minősitést. Az eddigi vizsgálatok eltörültetnek, átmenetileg azonban a mostani első éves orvosnövendékek tartoznak még letenni az ugynevezett természetrajzi vizsgát. A következő klasszisok azonban már egészen az uj rendszer értelmében vizsgáznak. És pedig az orvosdoktorátus *3 szigorlatból* áll.

Az I. szigorlat az előkészitő-vizsgálat a kórodai tárgyak megértésére. Miért is ez a szigorlat kötelezőleg leteendő a kórodára lépés előtt. Ezt az első szigorlatot a második tanév végén le kell tenni, különben az orvosnövendék tanulmányaiban fennakad, kórodára nem mehet.

A II. szigorlat tisztán elméleti és még a tanfolyam alatt leteendő.

A III. az utolsó szigorlat tisztán gyakorlati és csak a tanfolyamok bevégzése és az I—II. szigorlat után tehető le.

Nevezetes ujitás, hogy aki orvosdoktori diplomát szerzett és az összes gyógytudományok doktorává avattatott, még nem léphet a gyakorló orvosi pályára, hanem *egy esztendeig közkórházi gyakorlatra kell mennie* a doktorátus letétele után. Csak ezen egy évi kötelező orvosi praxis után lehet nyilvánosan gyakorló magánorvos.

A harmadik, praktikus orvosi szigorlatra azután a *kormány képviselőt* küld, mely résztvesz a vizsgálókollégiumban. Mindenesetre legnépszerübb lesz az az ujitás, melynek értelmében a *szigorlati díjak jóval olcsóbbak* lesznek, mint eddig voltak.

Az uj orvosdoktori szigorlati rend nem érinti a törvényszéki orvosi és tiszti orvosi vizsgálatok rendjét, sőt erre való tekintettel e vizsgálatok speciális anyagát mellőzték az általános orvos-doktorátus tárgyainak összeállitása alkalmával.

— **Schenk professzor — penzióban.** Schenk professzor nyugdijaztatásáról érdekes részletek jutottak ujabban köztudomásra. A professzor ellen tudniillik előbb fegyelmi vizsgálatot inditottak, amikor nevezetes könyve megjelent a piacon, illetőleg nyilvánosságra jutott a kormányozható gólya problémája. A vizsgálat semmi megrovandót nem talált a professzor munkájában, mindazonáltal a kultuszminiszter mégis felszólitotta Schenket, hogy folyamodjék a nyugdijaztatásért. Ő ezt a szivességet persze nem volt hajlandó csak egy-két szóra megtenni a miniszternek, hanem fölment a kegyelmes urhoz és magyarázatot kért tőle. Azt nem kapott, hanem a miniszter kijelentette, hogy ő maga is megvan győződve arról, hogy nem egy, a tudományokkal szédelgővel, de igazi tudóssal van dolga, hanem olyan stádiumban áll már az ügy, hogy nem dezavuálhatja önmagát.

Érdekes, hogy annak idején a bécsi egyetem orvosi fakultása a magyar születésü dr. Schenket egyetemi magántanárrá, majd egyetemi rendkivüli tanárrá kvalifikálta s neki az élettani harmadik tanszéket át is adta. Ezzel a ténynyel szemben mindenesetre felötlő jelenség és egyoldalu itélkezésre vall, hogy a mostani osztrák kultuszminiszter minden rábizonyitható fegyelmi vétség ellenére őt nyugdijazta.

Az osztrák minisztérium ezen indokolatlan eljárása nem tartja vissza Schenk professzort a további buvárkodásoktól, amelyeket magánlaboratóriumában végez. Dr. Schenk ujabb tanulmányait vaskos könyvben foglalva, e hó végén közreboesájtja. E könyvében 36 oly esetet ir le, amelyeket sikerrel észlelt. Mindezen esetekben sikerült függővé tennie a nemet saját akaratától, mintegy beigazolván elméletének helyességét. Tartalmazza egyben azoknak az eseteknek a leirását is, amelyeket szakemberek ellenőrzése mellett végzett. Közzéteszi a professzor módszerének legaprólékosabb eljárását is, ugy, hogy minden családnak módjában lesz, a házi orvos ellenőrzése mellett, Schenk tanácsát követni s tetszés szerint befolyásolni az embryo nemét.

Különben most már az is kiderült, hogy nem igaz az, hogy Schenk professzor orvosi tanácsokat adott volna az orosz cárnénak. Ez is bécsi keletü hiresztelés és valószinüleg valamelyik tudós kolléga fejében született meg.

— **Az anatómia és divat.** *Thanhoffer* Lajos egyetemi tanár ma folytatta és befejezte nagyérdekü és tanulságos előadását a *divatról*. Ezuttal a fej és nyak anatomiája szempontjából tárgyalta a kérdést, de előbb visszatért a multkor tárgyalt füzőre és annyi kollegájával ellentétben a füző barátjának mutatta be magát. De reformot óhajt, mert szükségesnek tartja, hogy 1. a füző 25—30 cm.-nél hosszabb ne legyen s a mellig érjen; 2. hogy likacsos, szellős és elasztikus anyagból legyen; 3. hogy csontos részekre tapadjon, tehát lefelé a csipőt jó mélyen betakarja; s 4. hogy füzve hátul ne legyen, hanem elől kapcsolható legyen s 2—5 cm.-nél jobban a testet be ne szoritsa. Aztán rákerült a sor a fej, nyelv és kezek divatjára, miközben sok érdekeset és tanulságosat tudott mondani a hajviseletről, a szakáll és bajusz- viselet formáiról, a kalapról, a nyakkendőkről és gallérokról, a keztyükről és gyürükről. Mindezt sikerült vetitett képekkel illusztrálta. Természetesen elrettentő például rámutatott a divat tulzásaira is, amelyek sok esetben a test torzitását idézik elő. A hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta a tudós anatómus felolvasását s végül lelkesen megéljenezte.

— **Kereszt és zsinagóga.** Mint amikor télen, egy-egy órára kisüt a nap és a napsugárral együttjáró mosolygó hangulat elfeledteti velünk, hogy a hideg évszak zord napjait éljük, éppen ugy hat reánk egy jótékonycélu táncmulatság meghivója, melyet Ócsáról egyik előfizetőnk küldött be hozzánk.

A kartonlapra nyomtatott kis invitáció igy szól:

MEGHIVÓ.

Az ócsai róm. kath. templom orgonája és az ócsai izr. hitközség templomrenoválása javára f. évi február hó 2-án este 8 órakor

Klötzl Antal vendéglős ur összes termeiben rendezendő

mükedvelői előadás és tombolával egybekötött

ZÁRTKÖRŰ

SZECCESSIÓS TÁNCMULATSÁGRA

urat s b. családját tisztelettel meghivja

a rendező-bizottság.

Belépti dij: Személyjegy 2 K. Családjegy (1 ur 2 hölgy) 4 K.

Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak.

Tehát megfér a katholikus templom rozzant orgonájának és a zsidó-templom düledező tornácának renoválása egy kalap alatt: mint jótékonycél. Megfér és kezet fog egymással a keresztények és zsidók kegyeletes törekvése, mint olyan közös ügy, amelyik egy célnak hódol, amikor két vallásnak szolgál. Megfér egymással az Istenimádásnak kétféle formája is, ha a kettőt áthidalja és egymásba kapcsolja *egy* eszme, a megváltó gondolatok közül a legnagyobb: a tolerancia eszméje.

Még csak arra nézve van egy megjegyzésünk, hogy a rendező-bizottság szecessziós jelzővel karakterizálja a zártkörü táncünnepélyt. Ha a szecesszió azt jelenti, hogy térjünk el a meg szokott hitvány sablóntól, szakitsunk a ránk nehezülő ostoba divattal és sablón divat helyett inkább a független gondolkozás egészséges és becsületes sugalmazására hallgassunk, akkor ez a táncmulatság igazánszecessziós.

— **Orvosok egy betegsegélyző egylet ellen.** A budapesti orvosok szövetségének választmánya tegnap tartott ülésében foglalkozott a tisztviselők betegsegélyző egyesületének alapitásával és az a hangulat érvényesült, hogy *a budapesti orvosok a leghatározottabban állást foglalnak az uj egyesület ellen.* A gyakorló orvosok nehéz megélhetése teszi indokolttá ezt a mozgalmat, minthogy — igy mondják az orvosok — ebbe az egyesületbe jómódu, sőt vagyonos emberek is tagokul jelentkeztek, olyanok, akik betegsegélyző egyesületek jótéteményeiben egyáltalában nem részesithetők. Az ügy különben rövid időn belül a szövetség közgyülése elé kerül, amelyen a főváros orvosainak összesége részletesebben fog határozni az egyesülettel szemben követendő magatartására nézve.

— **A tél.** A földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint a Duna jégviszonyaiban tegnap óta változás nem állt be. A Duna egész végig jégpáncéllal van boritva, amelynek a vastagsága mindenütt 20—25 centiméter vastagságu. A viz Budapesten tegnap óta 8 centiméterrel emelkedett s mai magassága 118 centiméter. A viz majd mindenütt apad s a néhány áradás csak a jégtorlódás következése.

— **A kivándorlás.** A Földrajzi Társaság a napokban választmányi ülést tartott a kivándorlás kérdésének tárgyalására. E tárgyalás alapja egy memorandum volt, amelyet *Gerster* Béla alelnök dolgozott ki. Az emlékirat kifejti a tömeges kivándorlás okait és szükségesnek tartja, ha már a bajon segiteni nem tudunk, legalább ellensulyozzuk a kivándorlás kedvezőtlen hatását, még pedig akként, hogy igyekezzünk kapcsolatot teremteni köztünk és a kivándorlottak közt és visszavándorlásukat mindenképp előmozditani. Az emlékirat szerint szükség volna hatósági kivándorlási irodákra és felügyelőkre is, akik reális és helyes utmutatást adnának az amerikai viszonyokról. A bizottság minden részében helyeselte az emlékiratot s az ott kifejtett elvek alapján egy ad hoc bizottságot küldött ki a kivándorlás kérdésének beható tanulmányozása végett.

— **Noblesse oblige.** A fejedelemnek sok minden szabad — ez kérem, ugynevezett szálló ige volt Montenegróban. Igy mondták legalább azok a gazdák, akiknek a juhait, az ökreit és egyéb jószágait elkérte a fejedelem — emlékbe. De hát talán a mikádónak panaszolták volna be a fejedelmet, hogy olyan különös módon szerzi magának alattvalóitól az emlékeket? Senkinek se panaszolták be, csak ugy a jó Istennek mondták el, annak is nagyon lassan, hogy: a fejedelemnek sok minden szabad! Történt aztán, hogy a fejedelem elhitte alattvalóinak, amit suttognak. Neki sok minden szabad. S minthogy az emlékbe elszedett jószágot nem lehet felváltani, hát apró pénzről is próbált gondoskodni. De lehet, hogy csak ráfogják. Bizonyiték nincs rá egyéb, csak az a faktum, hogy Ausztria és Magyarország néhány hónoppal ezelőtt Montenegróval szemben felfüggesztette a postautalvány-forgalmat. De miért? Mert arra a furcsa fölfedezésre jutott, hogy Ausztriában és Magyarországban feladnak pénzt, megvan róla a recepisz, de a pénz még se jut el a cimére. Hasonlóképpen Montenegróban is feladtak pénzt, ott is maradt róla recepisz, de a pénz szintén elmaradt valahol. Akikben van némi rendőr-talentum, elindultak szálakat keresni. Hova lesz a sok pénz? Hova kerül, amit tőlünk küldenek? És hova, amit hozzánk küldenek? Sokat nem tudtak meg, kivált a pénzt abszolute nem tudták megkeriteni, de valemi csöpp eredményhez mégis csak eljutottak. Megtudták ugyanis, hogy a szálakat azért nem lehet végig követni, mert a fejedelmi palotáig vezetnek. Ott pedig már állott néhány jól informált hercegőc, aki azt morogta: a fejedelemnek sok minden szabad! No ha a fejedelemnek szabad, a monarkiának is szabad. Szabad ugyanis felfüggeszteni a postautalvány-forgalmat. S felfüggesztette. Nem küldtünk Montenegróba pénzt s nem is továbbitottunk onnan pénzt. Igy volt máig. De ma a kereskedelmi miniszter rendeletet bocsájtott ki, mely igy szól:

> A Montenegróval szemben ideiglenesen felfüggesztett postautalvány-forgalom ujból felvétetvén, a kir. posta- és távirdahivatalok ez évi *február hónap elsejétől kezdve a Montenegróba szóló közönséges és távirati utalványokat ismét felveszik*, az onnan eredőket pedig akadálytalanul kifizetik.

Már most: mi történt itt időközben? Mert valami történt. Hát az történt, hogy a fejedelem fölvette a *királyi* cimet. S a királynak talán nem szabad annyi sok minden, mint a fejedelemnek. Noblesse oblige. Most már csak tessék bátran pénzt küldeni Montenegróba. Ha ugyan van még pénz ezen a gyalázatos világon . . .

— **A népszámlálás.** Örvendetes eredményt mutat fel a népszámlálás eredménye *Szombathelyen*. Vasmegye székvárosának az utolsó népszámláláskor 16.300 lakosa volt, mig most tiz év után e szám 23.400-ra emelkedett. A szaporodás tehát 7100, ami 45%-nak felel meg. A katonasággal együtt 25.000 lakosa van Szombathely városának. — *Pápa* városában 17.043 lelket számláltak össze, mig 1890-ben 14.243 főre rugott a város lakossága, a szaporodás tehát 2800. Ez a szaporodás annál örvendetesebb, mert az 1890. évi népszámlálás jelentékeny csökkenést mutatott. — Ezt a sajnos jelenséget mutatja a *szegzárdi* népszámlálás is. Tiz évvel ezelőtt Szegzárd lakosainak száma 14 325 volt, most 14.269 lelket számláltak össze. E csökkenés oka javarészt elköltözés és kivándorlás, mert a szőllők elpusztulása folytán sok család kenyér nélkül maradt és a legtöbben ennek folytán más vidékre költözködtek. Azok közt a városok közt, amelyekben a népszámlálást már befejezték, Szegzárd városa az egyetlen, ahol csökkent a népesség.

— **Halálozás.** *Vogel* Lajos magántisztviselő, 1848/49-es honvéd e hónap 15-ikén hosszas szenvedés után meghalt Budapesten. Az elhunytat rokonságán és barátain kivül özvegye, három felnőtt fia, köztük *Verebélyi* Rezső, István és leánya, *Ruzitska* György fővámhivatali főtiszt és zenetanár felesége gyászolja. Temetése tegnap délután volt.

— **Merénylet Deschanel atyja ellen.** Párisból érkezik a hir, hogy *Gelov* Vera revolverből rálőtt *Deschanel* Emil tanárra, a francia képviselőház elnökének atyjára, amikor ez előadását befejezte és a teremből távozni akart. A merénylet pillanatában egy másik orosz hölgy, *Zululamich* Alexandra a tanár és Gelov Vera közé vetette magát és a saját testével fogta föl a golyót. Az áldozatot sulyosan megsebesitve a kórházba szállitották, Gelov Verát pedig a rendőrség fogta vallatóra. A vallatás eredménye gyanánt az a hir kelt szárnyra, hogy a merénylő elmebeteg. Ezt megerősiteni látszik az a körülmény is, hogy Gelov Vera azzal okolja meg merényletét, hogy Deschanel véle szemben sértő kifejezést tanusitott, s ezt akarta megbosszulni.

— **Dióssy főhadnagy ügye.** *Székesfehérvárról* jelentik, hogy *Vutkovics* és *Pavicsics* tiszti szolgákat a parancsnok sürgős megkeresésére ismét vizsgálati fogságba helyezték.

— **Az osztrák képviselőház.** Ausztriában lezajlottak a képviselőválasztások s amennyire már most megállapitani lehet, kidomborodik az uj képviselőház agrárius jellege. Eltekintve a 85 nagybirtokostól, akik csaknem kizárólag az arisztokrácia hitbizományait képviselik, csaknem ugyanannyian vannak a kisebb földbirtokkal megáldott honatyák is. Az uj képviselőknek több mint 37%-a képviseli a mezőgazdasági érdekeket, mig a kereskedelem és ipar alig 12%-a az uj képvizelőház tagjainak, minthogy a kereskedelmi kamarák képviselői sem valamennyien hivatásos kereskedők, vagy gyárosok és munkás-képviselő többsége mint lapkiadó vagy szerkesztő szerepelt a jelöltek listáján. Ez az oka, hogy 28 hirlapiró fog találkozni a Ringstrassei görög palotában. Tekintélyes számban vannak az ügyvédek és jegyzők, akik az uj képviselők 16%-át teszik. 80%-a a megválasztottaknak a tisztviselői karhoz tartozik, közte egy aktiv miniszter (Pientak) és 3 nyugalmazott miniszter (Baerenreiter, Jaworski és Kaizl). Az uj képviselők közt van egyébként 69 ügyvéd és jegyző, 6 orvos és gyógyszerész, 8 technikus, 38 tisztviselő, 24 pap, 169 földbirtokos, 52 kereskedő és iparos, 28 iró és szerkesztő, 31 tanár és tanitó.

— **Segitség a szegényeknek.** A Podmaniczky-utcai kenyérosztó boltban tegnap 13.250 adag kenyeret osztottak ki. A kenyérosztás megkezdése óta, vagyis december hó 18-ától január 17-éig, tehát egy hónap alatt *306.000 adag kenyeret* adtak a szegényeknek. A napi átlag 10.200 adag. Az ingyen kenyérre ma *Koller* Ferenc Lőcséről 7 koronát küldött hozzánk, mint a vendéglőjében levő Bur-asztaltársaság gyüjtését. A derék társaság adományát rendeltetési helyére juttatjuk. Ujabban a következők adakoztak ma a nemes célra: *Lamberger* Sándor gyüjtése 9 K. 20 f., *Berkes* Kálmán gyüjtése 40 K., *Herczfeld* Mór 50 K., *Szántó* Bernát 8 kenyér.

A VII. kerületbeli polgárság jótékonycélu népünnepe ügyében ma este értekezlet volt, *Lád* Károly elnöklése mellett. Sajnálattal jeletette be Lád, hogy a tervezett népünnep rendezője: *Ehrlich* G. Gusztáv a betegsége miatt nem jelenhetett meg. Elmondta azután, hogy mivel a *Népszava* cimü lap durva módon megtámadta a kerületbeli munkás-segitő akció vezetőit, ezek *lemondottak arról, hogy népünnepet rendezzenek.* Minthogy azonban nem akarják, hogy ártatlanok szenvedjenek e miatt, elhatározták, hogy a gyüjtés akcióját tovább folytatják és a begyülő adományokat a kerületbeli jótékonycélu intézetek utján osztják szét. Ezzel *Lád* Károly az értekezletet befejezettnek nyilvánitotta, amidőn egy fiatal munkás azt a kivánságát nyilvánitotta, hogy szólni akar. Lád kijnlentette, hogy ezt teheti ugyan, de a fölszólalása csak magán beszélgetés számba mehet. A munkás mégis beszélni kezdett, de csak néhány szót szólhatott, mert olyan szocialisztikus izü hangon kezdte, hogy a jelenvoltak hangosan tiltakoztak a beszéd folytatása ellen. Ezzel az értekezlet véget ért.

— **Házasság.** Dr. *Herepei* Iván ma vezette oltárhoz Kézdi-Vásárhelyen *Szini* Piroskát, dr. *Szini* Gyula és neje, báró *Apor* Polixena leányát.

Pressburger Ferenc Bács-Topolyáról eljegyezte *Weisz* Adél kisasszonyt T.-Sz.-Miklóson.

Peck István budapesti pala- és cserépfedőmester ma vezette oltárhoz özvegy *Hadady* Károlyné leányát, Gizellát.

Dr. *Klár* Mór fővárosi gyakorló orvos, eljegyezte *Liebmann* Gizella kisasszonyt, dr. Liebmann Mór egyetemi magántanár leányát.

— **A nyugati pályaudvar kihelyezése.** E tárgyban a polgárság végrehajtó bizottsága a Magyar Mérnök és Épitész-Egylethez is intézett átiratot, állásfoglalás és támogatás végett. Az egyesület ma tárgyalta az ügyet *Czigler* Győző müegyetemi tanár elnöklete alatt, nagyszámu meghivott közönség és az egylet tagjai jelenlétében. Előadó *Zielinszky* Szilárd müegyetemi magántanár volt, aki mintegy másfél órai szabad előadásban fejtette ki nézeteit.

A pályaudvarok rendezésének kérdését három szempontból vizsgálta: a távolsági forgalom, a szomszédos forgalom és a város belső forgalma szempontjából, s oda konkludált, hogy a pályaudvaroknak a közuti vasutak csomópontjába kell esniök. A be-, illetve kiutásnak keskeny vonalon a személyszállitáshoz legszükségesebb mértékben kell történnie, viaduktos, vagy földalatti rendszerrel, inkább az utóbbival, mert ezt az esztétika igényei is igy követelik. Ismertette az eddig felmerült eszméket és a saját szempontjaiból birálgatta azokat. Végül vázolva a nagy gazdasági pangást, abbeli aggodalmát fejezte ki, hogyha az állam nagyobb beruházásokra magát mihamarább el nem szánja, ugy a válság elviselhetetlenné válik. Már pedig itt Budapesten a pangás főfészkében éppen a forgalmi viszonyok rendezése az a tér, amelyen a nagy- és kisipar összes ágai táplálékot nyerhet és a munkások ezrei dologhoz jutnának.

Az előadást beható vita követte.

— **Ötszörös és hatszoros gyilkolás.** Marics Szvetozárnak hivják azt az urat, akit öt ember meggyilkolásának gyanuja alatt Belgrádban elfogtak és elzártak. A vizsgálati fogságból ez az ur hatszoros gyilkosság révén szabadult ki. Megölte a cellájába belépő börtönfelügyelőt, azután ennek lakásába rontott és három gyermeket, egy asszonyt, meg egy fiatal leányt ütött le doronggal, ugy hogy valamennyi halva maradt, s végül az ablakon át az utcára szökkent és elmenekült. Eddig nem sikerült ezt a bestiát elfogni. Ha a szerbek kézre keritik, bizonyára halálra fogják itélni. Nálunk egy hajaszála sem görbülne meg. Itt megvédené — a morál insanity.

— **A csuz és köszvényes** betegek a háziszerek sok fajtáját alkalmazzák anélkül, hogy orvosuk tanácsához fordulnának. Köztudomásu, hogy a Zoltán-féle csuz- és köszvény elleni kenőcsben egy olyan kipróbált szert ösmernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvednek s a fürdőket és különféle szereket eredménytelenül használták, néhányszori bedörzsölés után meggyógyultak. Ezt bizonyitják számtalan köszönő levél, és azon hiteles orvosi nyilatkozatok is, melyeket a fővárosi, vidéki és külföldi kórházakban folytatott kisérletekről, és azok eredményeiről állitottak ki Zoltán Béla budapesti gyógyszerész, a szer készitője részére.

— **Bécsben letartóztatott magyar sikkasztó.** Az osztrák főváros II. kerületének egyik fogadójában ma letartóztattak egy gyanus fiatal embert, aki azt mondotta magáról, hogy Berlinből való magántitkár és *Müller* Györgynek hivják. A rendőri vizsgálat kideritette, hogy az illető *Ringelheim* Hugó 26 éves budapesti magánhivatalnok, aki a Böhler-cégtől 4900 koronát sikkasztott s aki ellen a budapesti főkapitányság körözvényt adott ki. A sikkasztó január 7-én szökött meg Budapestről.

— **A jogtudós kisasszony.** Végre kiderül, hogy mi különbség van a morózus, pápaszemes, keménykedő férfi-jogász és a mosolygó, kedveskedéssel argumentáló hölgy-jurista között. A férfi fiskális nagy és vastag foliansokról, szörnyü cikkelyekről, még szörnyübb paragrafusokról ábrándozik, mihelyt jogtudományról esik szó. A rendszerek egész gépezete zug a fülébe s az általános részt éppugy felosztja alfára, bétára, egyre és kettőre, mint a különös részt. Dr. *Raschke* Mária kisasszony, jogtudornő evvel ellentétben nyiltan bevallja, hogy a jurisprudencia nem olyan dolog, amit okvetlenül nagyképüséggel kell tárgyalni. Indit hát egy olyan jogi szak-folyóiratot, melynek az a célja, hogy *népszerüen* tárgyalja a jogtudományt. Ime ez a különbség az asszonyjogász és férfi-jogász között, vagy ha a különbség nem a jogászban volna, hát ez a különbség a férfi és a nő között.

— **Egy asztalossegéd rémtette.** Hirt adtunk már arról a büntettről, amelyet egy *Vanyek* István nevü asztalossegéd Bécsben elkövetett, amidőn menekülése közben három embert agyonlőtt. Most ujabb bünténvéről értesit bécsi tudósitónk. Vanyek ugyanis ma reggel a fogházban neki támadt a fogházőrnek, aki felszólitotta, hogy menjen a reggeliért. A szerencsétlen fogházőrnek Vanyek össze-vissza marcangolta az arcát, majd hozzá vágta a vizeskorsót. A börtönőr segélykiáltásait meghallották társai és berohantak a cellába, hol társuk vérében fetrengett. Neki estek a rabnak és ágyára kötötték. Vanyek valóságos vadállatként viselkedett s azt kiáltotta a fogházőröknek:

— *Mielőtt fölakasztanak, egypárnak még meg kell dögleni.*

Vanyeket a kórházba szállitották, hogy a dulakodás hevében szenvedett sérüléseit kiheverje.

— **A báli szezon** közeledtével *Mr. Legrand* elsőrangu divatszalon-tulajdonos fölhivja az olvasó közönség figyelmét divatszalonjára (Váci-utca 10.), hol a legmodernebb és legizlésesebb toilettek saját rajz és kompozició után készülnek és pedig nem sablonos modellek utan, hanem a megrendelő alakjának és arcszinének tekintetbevételével készitik a legremekebb toiletteket igen mérsékelt árakon.

— **Rendőri hirek.** *Magyarics* József bádogos, tegnap este az Alagut-utca 15. számu ház pincéjében a gázórát javitotta. Eközben az óra valahogyan szétrobbant s Magyarics az arcán és kezein sulyos égési sebeket szenvedett. — *Tarcsay* Dániel 38 éves hajókormányos, tegnap az óbudai kikötőben a 385. számu uszályhajóról lement a jégre, hogy azon léket vágjon. A szerencsétlen ember e közben becsuszott a lékbe s elő sem került többé. A viz a jég alá sodorta. — *Török* Sándor 29 éves pincér, ma reggel a Népszinház-utca 44 számu lakásán foszfor-oldatot ivott, mert megunta az életét. Bevitték a Rókus-kórházba.

———

(x) **Csuz és köszvény** ellen kitünő háziszer a *Kriegner*-féle *Reperator.* A Rókus-kórházban 135 kisérletet tettek vele. 126 esetben teljes gyógyulást, 9-ben javulást értek el. Kapható 2 koronáért a gyógyszertárakban. Főraktár a Kálvin-téri gyógyszertárban.

———

(x) **Dr. Kovács kézpasztája** (csakis félhold-alaku védjegygyel valódi) 3 nap alatt minden kezet gyöngéddé és fehérré varázsol. Egy tégely 60 kr. Főraktár: dr. Kovács gyógyszertára Budapest, Gyár-utca 17. Megjelent „Toilett-titkok" kivánatra ingyen.

———

(x) **Még szakkörökben** is feltünést keltenek a *Rivoli* fényképészeti müterem (Kerepesi-ut 30.) által a kapubejáróban kiállitott, müvilágitás mellett készült fényképei. Különösen fontos ez farsang idején azokra nézve, akik esti órákban menyasszonyi, báli ruhákban, vagy jelmezekben óhajtják magukat levétetni.

(x) **Durátor** által a cipőtalp *ötször* oly tartós és vizáthatlan lesz. Ára 1 korona. Kapható mindenütt. Főszétküldés: Durátor-gyár, Lipót-körut 3.

———

(x) **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebb fölvilágositást Lichtblau A. debreceni katonai előkészitő tanfolyamának hirdetése ad.

———

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

———

Fejérváry báró operálása.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, január 19.

A beteg honvédelmi miniszter felé fordult ma az egész ország érdeklődése, s gyorsan szétment az örvendetes hir, hogy *Fejérváry* Géza bárón véghezvitt operáció minden tekintetben sikerült. Alig érkezett meg a képviselőházba a miniszterelnökhöz az első hir az operációról, *Széll* Kálmán táviratban küldött jelentést a kabinetirodához, hogy a királyt is megnyugtassák a honvédelmi miniszter hogyléte felől. A városligeti fasorban levő Herczel szanatóriumban egymást érték a látogatók; valamennyien közvetlen közelségből akarták hallani, hogy a miniszter tul van minden veszedelmen. A képviselőházban valóságos ovációban részesitették pártkülönbség nélkül a miniszterelnököt, amikor megmondta, hogy az operáció sikerült. Ez az általános öröm, ez a roppant szimpátia méltó kifejezője annak a nagy tiszteletnek és szeretetnek, amelyet a honvédelmi miniszter nemes és lovagias egyénisége a politikai és társadalmi életben kivált.

•

A városligeti fasorban kora délelőtt nagy volt az élénkség. Egymásután érkeztek a fogatok dr. *Herczel* Manó szanatóriuma elé, ahova még tegnap este szállitották be báró *Fejérváry* Gézát. A honvédelmi miniszter első látogatója ma reggel *Széll* Kálmán miniszterelnök volt. Utána érkezett a szanatóriumba báró *Fejérváry* Imre baranyamegyei főispán, a miniszter fia, hogy az életveszélyes operáció előtt kezet szoritson édes apjával. Báró *Gerliczy*, a miniszter veje és leánya, *Gerliczy* bárónő és *Gromon* Dezső államtitkár fogata állott meg ezután a szanatórium kapuja előtt.

A mütétet kilenc órára tüzték ki. A minisztert lakosztályából a mütő-terembe szállitották, dr. *Herczel* egyetemi tanár személyes felügyelete mellett. Itt várták a beteget: *Sonnenburg* berlini orvostanár, *Müller* Kálmán miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, dr. *Pertik* Ottó egyetemi tanár, dr. *Kunze* Erik főtörzsorvos, *Sontagh* főorvos, *Czeller*, *Hirtenstein* és *Vajda* doktorok, asszisztensek és *Herczel* tanár főápolónője.

Herczel tanár báró Fejérváry felé fordulva, igy szólt:

— Mielőtt a mütéthez fognánk, szabadjon a kegyelmes urat mégegyszer megkérdenem: hajlandó-e magát az operációnak alávetni?

Báró Fejérváry az idegesség minden felismerhető jele nélkül kezet fogott a tanárral és szilárd hangon mondotta:

— *Csak rajta uraim!*

Ez a nagy energia mély hatással volt a tanárokra, bátrabban keveseн mentek neki ilyen sulyos operációnak. A tanárok a mütőterem előcsarnokában akarták elaltatni a pácienst, mert régi tapasztalat bizonyitja, hogy a mütőasztal és a rémes eszközök még a legelszántabb beteget is elrémitik. De báró Fejérváry ezt az óvóintézkedést feleslegesnek tartotta:

— Menjünk beljebb egy szobával, mondotta, csak be egyenesen az operációs asztalhoz.

A honvédelmi minisztert bevezették a mütőterembe, ott lefektették és kezdetét vette a mütét.

Herczel tanár elővette a narkotizáló maszkot s rátette a beteg fejére, mialatt Müller és Pertik tanár a pulzusát fogták. A beteg fejénél Sonnenburg tanár állott és megkezdődött a narkózis.

— Tessék olvasni, — szólt Herczel tanár. — Egy, kettő...

Fejérváry báró folytatta:

— Három, négy...

És sorjába mondta a számokat, mindinkább elhaló hangon, egészen huszig. Akkor az orvosok konstatálták, hogy a honvédelmi miniszter mély álomba merült. A következő percben Herczel és Sonnenburg tanárok hozzáfogtak a mütéthez, mely aránylag nagyon gyorsan befejezést nyert.

A legkinosabb várakozásban telt ezalatt az idő az intézet társalgójában, hol a miniszter családja *Gromon* Dezsővel izgatottan várta az eredményt. Már féltizenegy is elmult és még mindig semmi hir. A képviselőház, a minisztériumok, a főváros kaszinói már javában tudakolták a telefonon, hogy sikerült-e az operáció. Pontban tizenegy óra volt, mikor Herczel tanár megjelent a társalgóban. A miniszter fiához sietett és kezét feléje nyujtva, örömmel mondta:

— Gratulálok méltóságodnak, a mütétet pompá-

zam elvégeztük. A kegyelmes ur egy percre magához is tért.

— Köszönöm, köszönöm — szólt boldogságtól áradozó hangon báró Fejérváry Imre; majd Gerliczy bárónő mondott könyes szemmel köszönetet Herczel tanárnak.

Az operált testrészt a mütét után összevarrták s ekkor báró Fejérváry felébredt. Müller és Pertik tanárok az egész mütét alatt a beteg fejénél állottak és különösen a szivverést figyelték meg. Sonnenburg attól tartva, hogy a seb bevarrása tulságosan fájdalmas lehet, azt ajánlotta, hogy narkotizálják a beteget még egyszer, de ettól a tervtől elállt. Amint a beteg miniszter fölébredt, azt mondotta:

— Kérem!

Amint magához tért, nyugodtan állta a gondos varrást és a mütét egész további folyamát.

Fejérváry állapota egészen jó, azonban abszolut nyugalomra van szüksége, és ennek folytán senkit nem boosátanak hozzá. *Széll* Kálmán miniszterelnök az operáció végeztével, amint annak eredményéről értesült, azonnal táviratozott Bécsbe a király informáltatása végett. Már tegnap bő táviratot küldött a kabinetirodának, melyben a Sonnenburggal történt megbeszéléséről egész részletesen referált. Ma óráról-órára küldött Széll Kálmán a királynak táviratot.

A mütét befejezése után megjelent a társalgóteremben Sonnenburg tanár is. A család tagjainak a jó sikerhez gratulált és elmagyarázta a betegséget.

— A féregnyulvány. — ugymond, — hosszabb volt a rendesnél, és olyan telve genynyel, mely ha áttör, a legveszedelmesebb komplikációkat idézte volna elő.

•

A képviselőházban az ülés elején izgatottság és türelmetlenkedés volt észlelhető. A telefonokat mind lefoglalták s egymásután kérdezték a Herczel-szanatóriumtól, hogy az operáció hogyan sikerült. Jó ideig semmi hir sem érkezett, mig végre *Széll* Kálmán megkapta az első orvosi jelentést.

A miniszterelnök a folyosón a képviselők nagy csoportjától körülvéve olvasta föl a jelentést, hogy az operáció szerencsésen sikerült és báró Fejérváry tul van a veszedelmen. A képviselők pártkülönbség nélkül éljenzésbe törtek ki a jó hir hallatára.

Elbeszélte ezután a miniszterelnök, hogy báró Fejérváryra dr. Sonnenburg berlini professzor egyénisége rendkivül jó hatást tett. Az orvos katonás föllépése azonnal megnyerte bizalmát.

— Excellenciád, mondotta a berlini orvos, odabenn egy bomba van, annak föl kell robbannia, ha ki nem vesszük!

Fejérváry mosolygott s azonnal beleegyezett az operációba. Széll miniszterelnökre is oly megnyugtató és bizodalmas hatást tett Sonnenburg, hogy, mint tréfásan megjegyezte, ha kivánta volna, ő maga is alávetette volna magát valamely operációnak...

A folyosón és a gyülésteremben e közben már körözték a gratuláló ivet, amelyet az összes képviselők pártkülönbség nélkül aláirtak. Az üdvözlők sorát *Rakovszky* István nyitotta meg. Az üdvözlő-ivet *Gajári* Odön a következőképp szövegezte:

A magyar országgyülés képviselői őszinte, meleg együttérzéssel veszik körül báró *Fejérváry* Géza miniszter urat és mielőbbi teljes felgyógyulását kivánják.

Budapest, 1901. január 19.

•

A Herczel-szanatóriumban egész nap járlak-keltek a miniszter barátai és tisztelői. A beteghez természetesen senkit sem bocsátottak be és vagy névjegyeiket adták le, vagy beirták nevüket a szanatórium irodájában kitett iven. Délután négy óráig a következők járlak a honvédelmi miniszter állapota felől tudakozódni a Herczel-szanatóriumban: Apponyi Lajos gróf udvarnagy és neje, gróf Apponyi Gyula, Plósz Sándor igazságügyminiszter, báró Bánffy Dezső, gróf Csáky Albin és neje, gróf Zichy Jenő, Széchenyi Pál gróf, dr. Tauffer Vilmos, dr. Albert főtörzsorvos, Almásy Géza és István, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, Falk Miksa országgyülési képviselő, dr. Wekerle Sándor, Latkóczy Imre, Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter. Ezenkivül ott volt számos főrend, országgyülési képviselő, a honvédelmi minisztérium főtisztviselői és a közélet számos kitünősége.

•

A honvédelmi miniszteren végzett mütétről *Herczel* Manó tanár a következő orvosi jelentést teszi közzé:

A Herczel-szanatóriumban ma délelőtt 10 órakor báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter mütétnek lett alávetve. Az elaltatás után, amely először chloroformmal, azután pedig éterrel történt, kezdetét vette a mütét, amelyet *Sonnenburg* és *Herczel* tanárok végeztek öt orvos és a főápolónő segédkezésével. Jelen voltak továbbá: *Müller* Kálmán miniszteri tanácsos és *Pertik* Ottó egyetemi tanárok, *Szontagh* Félix királyi tanácsos, *Kunze* főtörzsorvos. Az altatást dr. *Hirtenstein* igazgató-főorvos végezte. A mütét másfél óra hosszat tartott. Amint már a mütét előtt is meg lett állapitva, a miniszter szenvedéseinek oka tényleg egy évek hosszu sora óta fennállott vakbél- és féregnyulvány-lob volt, amely el volt tokolva. A lobos rész megnyitása után a lobos bélrészlet 17½ centiméter hosszuságban eltávolittatott. A mütét 11½ órakor ért véget és kitünően sikerült. Ha komplikációk közbe nem jönnek, a miniszter teljes felgyógyulása várható.

A beteg délután fél 3 órakor ébredt föl. Kedélyállapota nyugodt. A miniszter néhány napig elkülönitve marad szobájában és látogatókat nem fogad. Sebe most hegedésnek indult, teljes fölgyógyulása azonban több hetet vesz majd igénybe. A miniszteri a sikerült operáció alkalmából teméntelen sokan üdvözölték. Bécsből báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter és az ottani, valamint a budapesti tábornoki kar számos tagja üdvözölte.

A miniszter állapotáról este 6 óra 15 perckor a következőket jelentik: A beteg pihen, bár még a mütét óta nem aludt. A közérzés megfelelően jó. Este 8 óra után jelentik, hogy a beteg közérzése változatlanul jó és állapota kielégitő.

•

Arra az élénk érdeklődésre, amely báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter állapota iránt minden oldalról nyilvánul, misem jellemzőbb — irja a *Budapesti Tudósitó* — mint azoknak a távirati kérdezősködéseknek nagy száma, amelyek a nap folyamán az ország összes vidékeiről ide érkeztek. A telefoni érintkezés is Budapest és Bécs, valamint számos vidéki város között órahosszat majdnem kizárólag báró *Fejérváry* állapota s a rajta véghezvitt mütét körül forgott.

Ő felsége *Széll* Kálmán miniszterelnök által óráról-órára a telefonon jelentést tétetett magának a mütét lefolyásáról s a beteg állapotáról és azonkivül a király ismételten távirati kérdést is intézett a miniszterelnökhöz.

Most, hogy a mütét szerencsésen sikerült, általános a meggyőződés, hogy báró *Fejérváry*, akinek eredetileg az volt a szándéka, hogy csak tavaszszal keresi fel *Sonnenburg* tanárt Berlinben, életét kizárólag ő felségének, a királynak köszöni, aki azt sürgette, hogy a mütétet nyomban Budapesten hajtsák végre és Sonnenburg tanárt menten Budapestre hivatta, miután *Széll* Kálmán miniszterelnöktől báró Fejérváry szándékáról értesült.

Sonnenburg tanár az első huszonnégy óra leteltével ő felsége kivánságára Bécsbe megy, hogy a királynak személyesen tegyen jelentést a honvédelmi miniszter állapotáról.

Az uzsorások királya.

Irta: *Brandes.*

London, január 18.

Sápadt homlokát a ravatalon nyugvó uzsorásnak, Sam *Lewis*nek, glóriával övezik Londonban. Mert — valljuk be — osztályozni lehet az uzsorásokat is. Vannak *becsületes* uzsorások is. Igaz, hogy nem a szónok kaszinói értelmében, hanem a hivatásuk gyakorlásának módjában. Az ilyen becsületes uzsorások közé tartozott az öreg Sam is, akiről most, hogy elhunyt, hasábokat irnak az ujságok s elnevezik az uzsorások koronázatlan királyának.

A hatvanhárom esztendős Shylockot, aki annyi annyi embernek okozta anyagi halálát, elpusztitotta most a tél hidege. Meghült a lord *Roberts* ünnepi bevonulásakor s hamarosan elpusztult.

Pedig a főkönyvében sok még a nyilt tétel. Érdekes egy könyv ez. Olyan kisebbszerü főnemesi góthai almanach, amelyből szinte nem illik hiányoznia az angol high life egy ifjának sem.

Hanem Sam Lewis megválogatta az üzleteit. Nem sarcolta az inségeseket s nem kereste a szegényebb osztály pénzzavarának kihasználását.

Sam Lewis tisztelte és becsülte a szegény embert, bármily hihetetlenül is hangzik ez egy uzsorástól. Róla beszélik, hogy egyszer egy szegény családapa jött hozzá és száz font sterlinget kért kölcsön.

— Nem kereskedem százasokkal, mondá Sam s faképnél hagyta a szegény embert.

De másnap elküldött neki száz fontot s egy árva szóval sem emlitette, hogy vissza is kell fizetni.

Kereskedelmi váltókkal sem bajoskodott soha életében Sam *Lewis*.

Az ő zsákmánya a pajzán, bohó aranyifjuság volt, a sok milliósok fajtájából. Ezeket azután kiméletlenül kihasználta.

Nem törődött velük, bármit szóltak is szüleik. Ha hálójába kerültek, menthetetlenül veszve voltak. És oly ravaszul üzérkedett velük, hogy sohasem lehetett az uzsorát rábizonyitani.

Akik érintkeztek vele, mondják, hogy két különböző természet lakozott ebben az emberben. Tudott kedves, szeretetreméltó lenni s tudta adni a rideg, számító uzsorást, közvetlenül egymás után. Kitünő humora volt. És legbonyolultabb üzleteit is gyakran intézte el egy-egy adomával.

Fényes lakást tartott egy előkelő városrészben és Lewisné asszonynál népszerübb és szeretetreméltóbb háziasszony alig volt Londonban, akit pompás ebédei és sportszenvedélyei miatt egyaránt kedveltek.

Feltünő jelenség is volt mindenha a seasonban a *Covent Garden* ladyjei közt mrs. *Lewis*. A ragyogó gyémántokkal ékesitett szőke hölgy arcának vastag festékrétege mögül elővillantak a régi szépség nyomai. S páholyának mindig akadtak látogatói. A hátterben pedig csöndesen huzodott meg Sam Lewis s a páholy zugából csak néha hajolt előre. És amint apró szemeit végigjáratta a páholysorok előkelő közönségén, mintha ezt látszott volna mondani:

— El vagytok nálam könyvelve valamennyien!

Sam Lewis lovai Angliaszerte hiresek voltak s fogatai feltünést keltettek az utcán.

Nevetve mondá gyakran, hogy annyi a pénze, hogy nem tudja, mit kezdjen vele. El is járt évenként Monte-Carloba, mint mondá, csak azért, hogy veszitsen. És keservesen panaszkodott, hogy sohasem sikerült vesztenie, mert mindig nyert. Egyszer az egész bankot elnyerte. De másnap kiosztotta a nyereség felét Marseille szegényei között.

Lewis halála fényes bizonysága az angol gondolkodásmódnak. A hirhedt uzsorást ugy parentálták el, mint akármelyik köztiszteletben álló férfiut. Mert pénze volt, nagyon sok pénze volt. Hogy honnan keritette, az mellékes. Hiszen nincsen szaga a pénznek.

És akárhány magasrangu katonatiszt, aki elesett az afrikai harcmezőn, nem kap olyan nekrológot, mint az öreg Sam, akit — igaz — megtettek souverainnek a maga mesterségében.

Elsikasztott ruhaszövetkezet.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, január 19.

A mult év novemberében *Keresztény ruhaszövetkezet* cim alatt egy uj szövetkezet nyilt meg a fővárosban. Amint a cime is mutatja, azzal a bevallott céllal, hogy felekezeti jellegét megőrzi. Az alapitók között több előkelő néppárti korifeus, miniszteri tisztviselő, pap volt. Ezt a keresztény ruhaszövetkezetet ma későn este bezárták, helyiségeit a rendőrség lepecsételte. A királyi ügyészség megkeresésére történt a bünügyi zárlat, mert *a szövetkezet vezetősége ellen több alkalmazott feljelentést tett kauciósikkasztás miatt.*

A keresztény ruhaszövetkezett a mult év közepén alakult, mintegy 20.000 forint alaptőkével. Ez az alaptőke azonban elfogyott az organizálásra. Pár hónapig ugyanis ügynökök járták be az országot, hogy részvényeseket toborozzanak. Akadt is egész sereg különböző rendü és rangu ember, aki lépre ment s a pár hónap alatt körülbelül háromezer tagja lett a szövetkezetnek. Egy részvény 20 forint volt s ennek fejében 25 forint hitelt élvezhetett minden részvényes a szövetkezetnél. Természetesen akadt több ember, akinek nem egy, hanem 10—20 részvénye is volt.

November elsején nyilt meg a szövetkezet üzleti helyisége a Teréz-körut 46. szám alatt levő házban, amely a Nay és Strausz-cég tulajdona. Nagy utcai üzlethelyiséget béreltek ki s az üzlet mellett volt az irodahelyiség. 3600 forint évi bért fizettek a helyiségért, illetve a félévre eső bérből 1600 forintot előre kifizettek, 200 forinttal azonban már akkor adósak maradtak.

A szövetkezet, mikor helyiségét megnyitotta, körül-belül 50.000 forintnyi árut vett hitelbe, nagyobbára bécsi kereskedőktől. Ekkor még azt remélték, hogy össze tudnak hozni vagy 20—25 ezer részvényest. Ebben a számitásban azonban nagyon csalatkoztak, mert a részvényesek nem nagyon szaporodtak.

Violet Ottó, volt magánhivatalnok lett a szövetkezet vezérigazgatója, titkára pedig *Vist* Emil. Ők körülbelül negyven alkalmazottat szerződtettek, természetesen kaucióval. Egy-egy alkalmazottnak 200—1000 forint között váltakozott a kauciója. Volt több alkalmazott, aki részjegyeket kapott a pénzéért, de nagyobb része határozottan kaució gyanánt adta oda pénzét.

A szövetkezet egyideig jó üzleteket csinált, sok árut adott el; különösen jó vásárja volt karácsony táján, amikor rendkivül sok pap és katonatiszt kereste föl nagyobb bevásárlásokkal. Annál feltünőbb volt azután, hogy már január elsején nem tudták fizetni az alkalmazottakat. E mellett az áruraktár is egyre fogyott, ugy hogy már alig volt egy pár ezer forintot érő ruhanemü az üzletben.

Az alkalmazottak látva a veszedelmes gazdálkodást: — a vezetőség ugyanis az áruraktár egy részét kéz alatt eladta budapesti kereskedőknek, hogy pénzhez jusson, — visszakérték a kauciójukat. Egy pár napig csak hitegették őket szép szóval, de végre is

elfogyott a türelmük s *őt alkalmazott feljelentést tett a rendőrségnél a szövetkezet vezetősége ellen kauciósikkasztás miatt.*

A rendőrség hamarosan befejezte a vizsgálatot és áttette az ügyet a királyi ügyészséghez. Itt aztán meglepő fordulat állott be. A királyi ügyészség ugyanis elrendelte a bünügyi zárlatot a szövetkezet vagyonára és ennek foganatosítására felkérte a rendőrséget.

Ma délután érkezett a megkeresés a rendőrséghez, amely *Zellői* Ferenc rendőrfogalmazót küldte ki a szövetkezet helyiségébe. Violet vezérigazgató még ott volt az üzletben, amikor a bizottság megjelent s ő adta meg a felvilágosításokat.

A bünügyi zárlat alkalmával alig találtak az üzletben háromezer forint értékü ruhanemüt, holott eddig körülbelül négyezer forintnyi kaució elsikkasztása miatt tettek feljelentést az alkalmazottak. Ezt az egypár feljelentést még nagyon sok fogja követni, sőt ugy hirlik, hogy a bécsi kereskedők, akiknek hitelét a szövetkezet igénybe vette, szintén feljelentést tesznek a vezetőség ellen.

A rendőrség természetesen lepecsételtette a szövetkezet helyiségeit, miután előbb számba vette az ott talált portékákat. Ez az eljárás természetesen nagy feltünést keltett a népes Teréz-körúton s az emberek tömegbe verődve tárgyalták az elsikkasztott ruhaszövetkezet ügyét. A bünügyi zárlattal éjjel tiz óra tájban készült el a rendőrség kiküldöttje.

Az ügyben most már a rendőrség is folytatja a vizsgálatot s a szövetkezet vezetőit hétfőre beidézte. Valószinü, hogy hétfőn már letartóztatások is fognak történni a dologban.

Szabószámlák.

A budapesti férfiszabók szövetkezetté tömörülnek, hogy rosszul fizető adósok ne találjanak uj hitelt más szabónál. E célból közös *fekete könyvben* fogják nyilvántartani adósaikat.

Elsápad minden hivatalnok,
A sok bankbéli Don Juán,
Ki könyvelő kilenctől egyig,
És walesi herceg délután;
Ki évszakonkint megmutatja,
Mi lett a külföld uj divatja,
Mind tétlen áll; a munka pang,
Azon busúl, töpreng a bank,
A pénztár és a könyvvitel:
Hogy nincs hitel!

Képzelhető: jogászkörökre
A hír hasonlóan hatott,
Mert a szabójától az ember
Eddig nyugodtan alhatott.
Nem okozott volt egy se gondot,
Fáképnél hagytuk a bolondot,
Ha pénzt kért rendelés helyett;
S mindig találtunk uj helyet.
Mert ruha végre kell! Hanem
A számla nem!

Kopott lesz majd a Váci-utca,
Ah még vasárnaponta is,
Kopott a nyári kocsi-korzó,
— S mi tagadás, — én magam is!
Sok fürge toll zokogva serceg,
Kopott lesz a sok walesi herceg,
Kopott lesz gazdag és szegény,
Jogász, ficsúr, vigéc meg én!
S kinek ruhája nem fakó,
Az mind — szabó!

—kó.

FŐVÁROS.

( ) **A főváros tanitóinak képviselője.** Holnap, vasárnap, délután 3 órakor választják meg a főváros tanitói a közoktatásügyi bizottságba küldendő képviselőjüket. A választás iránt ez alkalommal különösen élénk érdeklődés mutatkozik. Tegnap este a választásra jogosultaknak egy tekintélyes része a Magyar Tanitók Kaszinójában egyhangulag *Bánó* József igazgató-tanitó jelölésében állapodott meg s egyben végrehajtó-bizottsággá alakult.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Opera.** F. *Koncsek* Viktória asszony folytatja vendégjátékait. Ma este wagneri szerepben lépett föl, a *Lohengrin* Ortrudjában. Ortrud szerepe a hangjegyek száma szerint nem nagy. De az alak sötét, sulyos, jelentős, tele drámai tartalommal. Árnyékát ráveti az egész darabra és a második felvonás első felében dominál. Az első felvonásban néma személy, de itt meg az arcjátékával kiséri, kommentálja, jellemzi a rohamosan változó eseményeket és a maga lelki állapotát. Ebből az arcjátékból ma nem láttunk semmit. A gonosz, erős, indulatos Ortrud helyett ma egy karcsu és szépen felöltöztetett báb állott a szinpadon. A jobb kar egy kissé a mellre tevődött és ott nyugodott hosszasan: ez volt az egész drámai akció; ez jelezte Ortrud háborgó lelkének a maximumát. Az arc pedig olyan volt, mint egy lap papir: fehér és üres. Még egy fölkiáltó-jel sem volt rajta. Legalább a homlokát ráncolta volna össze, amikor *Lohengrin* megjelenésekor aggódik a férje sorsán és homályos sejtelem szállja meg, hogy gonosz cselszövését isteni beavatkozás dönti romba. Az arcjátéknak, a drámai kifejezésnek ilyen abszolut hiányával nem lehet kiállani Ortrud szerepében. Hangja szép, tiszta szoprán, de nem erős, nem tömör, nincs drámai kalibere. Lirai szerepekre volna alkalmas, nem drámai feladatokra és pláne olyan szenvedélyek magyarázására, amilyenek Ortrud lelki poklában lobognak. *Koncsek* Viktória asszony drámai szerepekben nem adhat illuziót. Ezt megmutatta *Amneris* szerepében is az *Ayda* multkori előadásán. Pedig Amneris Otrudhoz képest egy kedves szalondáma, akit egy kis migraine tesz morózussá. Vendégszereplésének ebben az irányban nincs értelme, nincs célja. S magát az énekesnőt is az a veszedelem fenyegeti, hogy még most egészséges, romlatlan hangja megcsorbul az erőltetéstől, az erejét fölülmuló feladatoktól. Kár volna érte. Ennek a hangnak a maga helyén használ lehetne venni. A mai Lohengrin-előadást egy kissé bágyadtnak találtuk. Talán *Beck* volt az egyetlen, aki friss erővel, ambicióval énekelt és alakitott. Telramundja igazán kitünő. (*á. e.*)

** **A Hófehérke második előadása.** A *Nemzeti Szinházban* ma este másodszor került szinre *Hófehérke, Bródy* Sándor szinműve, amely költői szépségeivel s érdekteszitő cselekvényével ismét mélységes hatást gyakorolt a közönségre. A felvonások után sokszor hivták a lámpák elé a kiváló költőt. A *Hófehérke* még többször szerepel a müsoron, amelynek valószinüleg vonzó darabja lesz.

** **Az uj Nemzeti Szinház.** A *Magyar Képzőművészek Egyesülete* ma gyülést tartott a Nemzeti Szinház épitése dolgában. A gyülés meghallgatta a kiküldött bizottság jelentését és a következő határozatot hozta:

> A Magyar Képzőművészek Egyesülete elismeréssel és köszönettel fogadja a Nemzeti Szinház épitése ügyében kiküldött bizottság jelentését és azt tudomásul veszi. A miniszterelnök urnak a küldöttséghez intézett szavait, valamint a parlamentben tett kijelentéseit hálával fogadja és megnyugvással veszi tudomásul. E nyilatkozatok után további lépéseknek semmi irányban szükségét nem látja. Elhatározza azonban, hogy a dolgok fejlődését továbbra is éber figyelemmel kiséri és későbbi magatartását a történendőkhöz fogja mérni.

** **Ocskay brigadéros.** A Vigszinház nagyban készül Herczeg Ferenc nagyszabásu történelmi drámájára, amelyből az esztendő legnagyobb müvészi sikerét várja. Fáradságos gonddal ügyel arra, hogy a darab kiállitása legapróbb részleteiben is hiven állitsa a néző elé a ragyogó kuruczvilágot. A jelmezek és butorok eredeti minták, egykoru képek és följegyzések nyomán készülnek. *Szalay* Imre, a Nemzeti Muzeum igazgatója és a kultuszminisztérium a legnagyobb előzékenységgel bocsátotta gyüjteményeit a szinház rendelkezésére. Ugyancsak a muzeum gyüjteményéből másolták le a kuruc és osztrák zászlókat a hadi jelvényeket és fegyvereket. A darabhoz uj diszleteket festettek. Különösen érdekes a 4-ik felvonás diszlete, amely egy leégett falut és a második felvonásé, amely Léva város főterét ábrázolja. Ez utóbbinak, valamint a lévai hires Tisza háznak a lefestésére a Vigszinház festője a helyszinére utazott.

** **Grünfeld-Bürger kamara-négyes.** Az első népszerü kamara hangversenyben, mely folyó hó 21-én esti 7½ órára halasztatott el, amint eredetileg hirdetve volt *Kleeberg* Klotild párisi zongoramüvésznő fog közremüködni, minthogy *Eibenschütz* kisasszony akadályozva van e közremüködésben. *Kleeberg* kisasszony *Schumann* zongoranégyesét játszsza és *Kubelik* Jannal *Beethoven* F-dur hegedü szonatáját.

** **Szinházi levél.** A budapesti szinházi események hü képét találjuk a *Fremdenblatt* mai számában. Dr. *Diósi* Béla kollegánk szinházi levelében tárgyilagosan referál a bécsi közönségnek a budapesti szinház és zenemüvészet aktualitásairól. A hangversenyek közül kiemeli a Verdi-rekviem előadását, amelylyel kapcsolatban *Róna* Józsefné-*Keményffy* Gizella, *Handel* Berta, *Ney* és *Broulik* sikereiről is megemlékezik. A cikk többek között egy érdekes Barbi-interviewet is közöl.

** **A pécsi Nemzeti Szinházból.** *Pécsről* irják lapunknak: *Boros* Endre, a *Magyar Szinház* kedvelt komikusa, három estén az itteni *Nemzeti Szinházban* vendégszerepelt, amelynek néhány év előtt népszerü tagja volt. *Boros* a *Lili, A kikapós patikárus* és a *Szép Heléná*ban játszotta el nagy hatással brilláns szerepeit és a közönség sokat tapsolt régi ismerősének. A *Szép Heléna* cimszerepében fényes sikert aratott *Gergely* Giza, a pécsi *Nemzeti Szinház* kiváló tehetségü fiatal szubrettje, aki finom izléssel és pajkos gráciával stilszerüen alakitotta meg a mithosz pikáns hölgyét. *Gergely* Gizát, akinek finom szubrett-tehetségét a fővárosban is ösmerik a pécsi közönség annyira megkedvelte, hogy az igazgatóság már a jövő évre uj szerződést kötött vele.

** **Pewny Irén hangversenye.** F. *Pewny* Irén és *Pewny* Olga dalestélye iránt, mely február 9-ikén, hétfőn lesz a Royal-szálló termében, a hangversenyeket látogató közönség körében máris meglepően nagy érdeklődés mutatkozik. A müsoron olyan zeneszerzők neve szerepel, kiknek müvei a müvésznők előadásában előre is igazi müélvezetet biztositanak. A müvésznők többek között darabokat énekelnek *Beethoven, Gluck, Händel, Mozart, Schubert, Schumann, Grieg, Mihalovich, Herzfeld* és *Herzfeldert*ől. Jegyek a Harmonia zenemü- és zongora-kereskedésében, Váci-utca 20. kaphatók.

** **Pálmay Ilka utolsó fellépése.** A rendkivüli siker következtében, melyet *Pálmay* Ilka eddigi föllépteivel a Népszinházban aratták, *Porzsolt* Kálmán igazgató ujabb három vendégföllépésre kérte föl a müvésznőt. A megtörtént megállapodás szerint gróf *Kinskyné-Pálmay* Ilka hétfőn a *Nebántsvirág*ban, szerdán a *Szép Heléná*ban és csütörtökön ismét a *Nebántsvirág*ban fog fellépni. Ez lesz egyszersmind az ünnepelt müvésznő *utolsó föllépése*, amennyiben másnapra, péntekre már Bécsbe szólitják kötelezettségei.

** **A modell.** *Suppé* Ferenc *A modell* cimü operettje, melynek bemutatója a mult hétről elmaradt e hét szombatján kerül szinre. A jelmezes főpróbát pénteken délelőtt 10 órakor tarják meg. Az uj operett női főszerepét *Z. Bárdi* Gabi játsza.

** **A vidéki szinészet reformja.** A vidéki szinészet reformja, az ugynevezett területi rendszer ügyében, ma délelőtt ankét volt a belügyminiszteriumban *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsos elnöklésével. Az ankéten többek közt ott voltak: *Fenyvessy* Ferenc, *Lukács* György, *Rónay* Jenő főispánok, dr. *Károly* Antal, *Tahy* József, *Tarnay* Gyula alispánok, *Zechmeister* Károly, *Cseresnyés* János, *Kada* Elek, *Gebhardt* József, *Havranek* József, *Papp* Géza, *Nendtwich* Andor, *Kozora* Vince, *Komlóssy* Artur polgármesterek, *Krecsányi* Ignác, *Makó* Lajos, *Szendrey* Mihály, *Somogyi* Károly, *Leszkay* Andor szinigazgatók, *Pázmándy* Dénes, *Molnár* László és többen. Az értekezlet alapját gróf *Festetich* Andor vidéki szinészeti felügyelőnek a kerületi rendszerre vonatkozólag kidolgozott tervezete alkotta. A tervezet szerint állandó szinházak volnának: *Kolozsvár*ott, *Pozsony*ban, *Aradon* és *Kassán*. Az ország többi része *tizenhat kerületre* lenne beosztva, amely kerületeket az egymáshoz közel eső városok alkotnák. Az egybegyült urak közül ki hosszasabban, ki rövidebben szólt hozzá a tervbe vett reformhoz s ezzel kapcsolatban a vidéki szinészet száz bajához s az ankét vége az volt, hogy szükebb körül bizottságot választottak a tervezet részleteinek a kidolgozása végett. A szükebb bizottság tagjai lettek: *Lukács* György, *Rónay* Jenő, *Herczeg* Ferenc, *Pázmándy* Dénes, *Hoványi* Géza, *Balassa* Armin, gróf *Festetich* Andor és *Mészáros* Kálmán. Ezzel az ankét, mint amely legjobban végezte dolgát, véget ért.

** **Küry Klára föllépése.** *Küry* Klára, a Népszinház kitünő müvésznője, betegségéből már annyira fölépült, hogy a jövő héttől fogva ismét hivatásának élhet. Első föllépése kedden, 22-ikén lesz *San-Toy* cimszerepében, s legközelebb, pénteken, 25-én, *Bokor* József uj operettje a *Napfogyatkozás*ban lép föl *Azra* szerepében, melyet oly nagy sikerrel kreált.

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat
Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. szám.
Kieszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és bejelentmoz védjegyeket és mustrákat.
Felvilágositás dijtalan

** **Hentaller Lajos** országgyülési képviselő a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Gróf *Kreith* Béla ur, az 1848—49-iki muzeum tulajdonosa, e hó 17-iki kelettel levelet intézett az Uránia Tudományos Színház igazgatóságához, melyben tiltakozik az ellen, hogy muzeumának tulajdonát képező egyes eredeti képeket az én *1848.* cimü darabomban bemutassák. — Legyen nyugodt gróf Kreith! A közül a 202 darab eredetinek minősitett kép közül az *1848*-ban egyetlen egy sincs felvéve. De furcsának találom azt, hogy a *Madarász* Viktor által festett képet, mely *Leövey* Klárát és *Teleky* Blankát a kufsteini börtönben ábrázolja, az ő muzeuma tulajdonának annektálja. Kérdem: az övé, a gróf *Kreith* Béláé a képnek eredetije? Még különösebbnek tartom, hogy gróf *Kreith* Béla ur két oly képhez, amely ő felsége Ferenc József magánképtárának tulajdona, szintén tulajdoni jogot tart. Én e két képet: a szőregi csata és a temesvári csata, nem mutatom be az *1848*-ban. A temesvári csatára van 5—6 képem. De szeretném tudni, mi jogon tulajdona Kreith Béla urnak a császári képtárban eredetiben levő kép? Kérdem, mióta van gróf Kreith Béla ur osztályos atyafiságban ő felségével *Ferenc Józseffel*, hogy a császári képtár tulajdonát képező eredeti képekre igényt tart? — Bizony nagy baj az, ha az embernek valami motoszkál a fejében, s ő maga sem tudja, hogy mi az?

Hentaller Lajos
országgyülési képviselő.

** **Uj eredeti bohózat a Népszinházban.** A Népszinház igazgatója előadásra elfogadta *Guthi* Soma és *Rákosi* Viktornak (Sipulusz), a Vigszinházban már két izben nagy sikert aratott szerzőknek uj énekes bohózatát, melynek a cime: *Jupiter.*

** **Hangversenyek.** *Messchaert* János budapesti dalestélyét a jövő *szerdán*, január 23-án rendezi a *Royal*-teremben, a következő müsorral: Händel: Ihr grünen Au'n, nagy ária Susanna cimü oratoriumából, Haydn: Liebes Mädchen hör mir zu, Schubert: Der Tod und das Mädchen, Die Forelle, Lange-Müller: Die 3 heiligen Könige, Wolff Hugo: Gesang Weglas, Schubert: Wohin, Schumann: Der Contrebandiste, Löwe: Tom der Reimer, Heinzelmännchen. *Röntgen* Gyula tanár, Messchaert hires kisérője zongorán magánszámok gyanánt eljátsza Schumann Papillonsját és saját szerzésü ábrándját magyar témák felett. — *Lindh* Marcella dalestélyére, amely *hétfőn*, január 28-án lesz a *Royal*ban, nagyban készül a közönség. Igaz, hogy annyi finomsággal alig találkozunk a mostani dalénekesnők előadásában, mint Lindh Marcellánál. Ez idei müsora egész halmaza a remek és ritkán hallott daloknak. Legközelebb a teljes müsort is közöljük. Jegyek a Messchaert- és Lindh-estélyekre kaphatók *Méry* Béla zenemükereskedésében, Andrássy-ut 12.

** **A Magyar Szinház bemutatója.** A *Magyar Szinház*-ban kedden lesz a bemutatója *A postás fiu* cimü angol operettnek. Ma délelőtt tartották meg a házi jelmezes főpróbát. Ugy a hétfői nyilvános főpróba, mint a keddi premiére iránt az érdeklődés rendkivüli nagy és a jegyek tulnyomó része már előre elkelt. A hétfői főpróba, melynek jövedelme a *Vörösmarty*-szobor alapnak jut, délután 1 órakor kezdődik.

** **Színházak müsora.** *Nemzeti Szinház.* Hétfőn: *Hófehérke.* Kedden: *Hamlet.* Szerdán: *A tékozló apa.* Csütörtökön: *Hófehérke.* Pénteken: *Troilusz és Kresszida.* Szombaton: *A bölcső. A medve.* Vasárnap délután: *Egy szegény ifju története.* Este: *Hófehérke* (a. b. sz.) Hétfőn: *Hófehérke.*

M. kir. Operaház. Vasárnap: *Roland mester.* Hétfőn: Nincs előadás. Kedden: *Don Juan.* Szerdán délután 5 órakor: *Jancsi és Juliska* és *Babatündér.* Csütörtökön: *Sarolta* (először). Pénteken: Nincs előadás. Szombaton: *Sarolta.* Vasárnap: *Sarolta.*

Városszinház. Csütörtökön: *Aljonz ur.* Szombaton: *Ármány és szerelem.*

Vigszinház. Hétfőn: *A titkos rendőr.* Kedden: *A titkos rendőr.* Szerdán: *A titkos rendőr.* Csütörtökön: *Hóbortos Márta. — A szálka. — A királyné apródja.* Pénteken: *A titkos rendőr.* Szombaton: *A titkos rendőr.* Vasárnap délután: *Hóbortos Márta. — A szálka. — A királyné apródja.* Este: *A titkos rendőr.*

Népszinház. Vasárnap délután: *Az őrlőg mátkája.* Este: *A kis szökevény.* Hétfőn: *Nebántsvirág* (*Pálmay* Ilka vendégfelléptével). Kedden: *San-Toy.* Szerdán: *Szép Heléna* (*Pálmay* Ilka vendégfelléptével). Csütörtökön: *Nebántsvirág* (*Pálmay* Ilka utolsó föllépte). Pénteken: *Napfogyatkozás.* Szombaton: *A modell* (először). Vasárnap délután: *Az ingyenélők.* Este: *A modell* (másodszor).

** **Uj zeneművek.** *(Bárd Ferenc és Testvére* zenemükereskedéséből Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz.) Grieg 5 dal operett 69. 2.40 K. Bokor: Napfogyatkozás operett teljes zenéje 3 füzetben zongorára szöveggel füzetenként 3 K. Dolly. Halton betét-dala a San-Toyból, Mader: Primadonnák operett 2 füzet ének- és zongorára. Postás fiu. San-Toy, Circus Girl, Kis szökevény, Gésák, Mikádo. A Modell, Görög rabszolga, New-York szépe operettek teljes zongorakivonata, egyenkint 6 K. Monte Christo keringő, A hullámok felett keringő, Ziehrer: Landstreicher keringő, Ertl potpourri (Musikal-Momentaufnahmen), Legszebb magyar nóták V. folyam 14. és 15. szám, Miért vagy másé angol dal magyar és német szöveggel, Dientzl: Néger (kacagó dal), Du mein Girl (magyar szöveggel), Márkus Jenő: 1901. jogász keringő.

** **Operaelőadás a Telefon Hirmondóban.** A magyar kiralyi Operaházban ma este rendezendő előadást, a *Bolond mester*, gróf Zichy Géza rég nem hallott operáját a Telefon Hirmondó közvetiteni fogja, ugy hogy az teljes egészében hallható az előfizetők lakásán. A jótékony célra való tekintettel részt vesz az előadásban P. *Bianchi* Bianca asszony is, akinek fellépte nagy érdekeltséget fog kölcsönözni az előadásnak. Az opera közvetitése után cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül 11 óráig, melyet az Emke kávéházból közvetit a Hirmondó.

A titkos rendőr.

— A Vigszinház bemutatója. —

Budapest, január 19.

Antony *Mars*, *a Klári*, *Brigitta*, *Bibliás asszony* és sok más mulatságos operett-szövegkönyv és vaudeville jókedvü szerzője, ma este egy önálló bohózattal, *A titkos rendőr*-rel, jelent meg a *Vigszinház* szerzői sorában. A librettistának rendszerint könnyebb dolga van, mert ahol a saját lélegzete kifogy, ott a melódia szárnyán röpitteti tovább zeneszerző társa által a közönség lankadni kezdő érdeklődését s két embernek elvégre is könnyebb csatát nyerni, mint egynek.

A librettista és a bohózatiró közt való különbségnek ezt a mogyoróhéjba szoritott distinkcióját azért szurtuk itt hirtelen közbe, mert Antony *Mars*-ról mindenekelőtt konstatálni akarjuk, hogy *egész* szinpadi szerző, aki egymaga is derék legény a gáton, ha arról van szó, hogy egy kacagni szerető közönséget a maga részére hódítson. Sikert, sőt nagy sikert tud csinálni — muzsika nélkül is!

Tévedés lenne azonban azért azt hinni, hogy Antony *Mars*-ban a *bohózatiróban*, nem venni azonnal észre a *librettistát*. A librettista ugyanis a könnyebb végéről veszi a szinpadi dolgokat s ha arról van szó, hogy megnevettesse és mulattassa közönségét, erre *minden* eszközt jónak tart, csak célra vezessen.

A titkos rendőr első sorban, amolyan átöltözködési darab. Hirtelenében nem számláltuk meg, de azt hiszszük, keveset mondunk, ha azt mondjuk, hogy Pidoux ur, aki a titkos rendőr szerepét játsza a darabban, legalább tizenötször buvik más és más bőrbe s majd ebben, majd meg amabban az alakban áll előttünk. Ezenfelül emberek pattannak ki kandallókból, zongorákból könyvszekrényekből s minden képzelhető és el nem képzelhető butordarabokból.

S a jó közönség egyre kacag, torka szakadtából kacag . . .

Mi, akik egy kicsit jobban követelődzünk s akik azt tartjuk magunkról (legalább azt *tartjuk!*) hogy mint élemedettebb szinházi rókák, nem engedjük olyan könnyen becsapni magunkat, ezekre a kicsit tulságosan naiv szinpadi boszorkányságokra csak azért is megkötjük magunkat s mindjárt a darab elején kijelentjük magunkban *Mars* urnak:

— Ohó, ilyen könnyü szerrel nem fog bennünket leszedni a lábunkról!

S ebben a makacs feltevésünkben, hogy-hogy nem, de egyszerre csak azon kapjuk rajta magunkat, hogy együtt kacagunk és mulatunk a legnaivabb nézőtéri gólyával, aki talán ma van először a szinházban.

Antony *Mars* minket is megfogott. Mivel? A naiv átöltöztetésekkel? A még naivabb szinpadi boszorkánysággal, hogy Pidoux ur egy zongora födele alól pattan elénkbb ahelyett, hogy, mint más bohózatbeli közönséges halandó, kényelmesen az ajtón sétálna be, ami elvégre egy kicsit természetesebb is lenne.

Dehogy! Hanem csakhamar rájövünk, hogy a naiv boszorkányság az átöltözködéssel egyetemben egészen mellékes a darabban s a *Klári* és *A bibliái asszony* librettistája, tizenhárom próbás, telivér bohózatiró, aki olyan brillánsul tud bohózatos cselekményt szőni, bolondos helyzeteket teremteni, szóval mulattatni és kacagtatni, hogy akármelyik francia kollégája se tud különbül.

A titkos rendőr külsőségeire nézve kissé operettszerü, de lényegbeli tartalmára, levegőjére és szellemességére nézve igazi, vérbeli bohózat a legmulatságosabbak fajtájából.

Pidoux ur átöltözködései különben Bricard detektiv-főnök hivatalos helyiségében kezdődnek és pedig meglehetős válságos pillanatban. A detektiv-főnök urnak ugyanis egy kis felesége van, aki erősen hasonlit egy zamatos barackra. Magengy hadnagynak nagy kedve is lenne beleharapni, de a barack *még* nem érett meg eléggé; vagyis Cyprienne kereken megtagadja a kért légyottot. Közben a hadnagy kicsinylőleg talál nyilatkozni a detektiv-főnök mesterségéről. Ez sérti a titkos Hermandad fejének a hiuságát s fogadástajánlja a hadnagynak, hogy megfigyelteti egy emberével s délelőtt tizenegy óráig éjtélig nem fog tehetni egyetlenegy lépést a nélkül, hogy ő azt meg ne tudná. A hadnagy belemegy a fogadásba s egy percre rá megkapja Cyprienne-től a légyottot aznapra. Gyönyörüséges kilátás; légyott a detektiv-főnök ur feleségével — a férj kopójának az asszisztenciája mellett! De Margengy most már szeretne visszalépni a fogadástól, de a — hivatalos tekintély tiltja ezt a detektiv-főnöknek. Köti magát a fogadáshoz s megindul a hajsza. A dolog bonyodalmát aztán lehetetlen elmondani, — ez már az igazi bohózatiró igazi szinpadi boszorkánysága, amelynek a legvénebb szinházi róka sem tud ellentállani. Nem ér rá a kacagástól! Elég a brilláns bonyodalom jellemzésére annyit felemliteni, hogy a darabban egy felszarvazott férj, Pitoizel méntelep-igazgató, aki rajta akarja kapni a feleségét a szeretőjével, abban a hitben, hogy az a detektiv-főnök felesége, maga segiti ki a kelepcéből a saját feleségét és a saját maga karján kiséri a kocsijához. Ennél bolondosabb helyzetet már rég láttunk bohózatban. A dolog vége aztán az, hogy a detektiv-főnök is megkapja a maga szarvait s a tetejébe még vesztesnek is jelenti ki magát a fogadásban, mert mikor a derék Pidoux, annyi átöltözködés után, éppen meg akarja mondani neki, hogy a keresett hölgy éppen az ő felesége, Pitoizel barátja iránt való gyöngédségből hirtelen elhallgattatja vele a hölgy nevét, mert azt hiszi, hogy a méntelep-tulajdonos feleségéről van szó.

A közönség a darabot, hogy ugy mondjuk, nem is végighallgatta, hanem végigkacagta. A mulatságos bohózat-est két főhőse megint *Hegedüs* (Bricard detektiv-főnök) és *Gál* (Pitoizel) voltak. Hogy a *Vigszinház*nak ez a két nagy müvésze minő szingazdag változatokban tudja, bohózatról bohózatra, viselni a szarvakat, szinte mesés. Nincs annyiféle szarvas a vadonokban, mint a hányféleképpen ez a két ember a megcsalt férjeket játszani tudja s csak egyben nem ismernek változatosságot: mindig egyformán mulatságosak. Pompás volt *Góth* De Margengy hadnagy szerepében, aki viszont mindig egy-egy uj nuancet tud kitalálni, hogy don Juan-alakjai egyhanguakká ne váljanak. A két asszonykát *Kalmár* Piroska (Cyprienne) és *Pécsi* Paula (Alice) játszotta a bohózat tempójának megfelelő könnyedséggel. Az utóbbinak ez volt első hosszabb lélekzetü szerepe a *Vigszinház*-ban s dicséretesen állta meg a tüzpróbát. Nagyon ügyes volt *Berzétei* Ilona is (Mazurka légtornásznő), aki szintén bebizonyitotta, hogy nagyobb szerepekben is helyt tud állni. A folyton átöltözködő Pidouxt *Vendrei* adta sok humorral s oly szemfényvesztő ügyességgel, hogy mától fogva akár a *Vigszinház* külön Fregolijának tarthatja magát. Nagyon ügyes volt *Gyöngyi* (Borniche), *Szatmáry* (Cordesco), *Szerémi* (San-Galetto), *Bihari* (Des Gotiers), *Győző* (Cabassol).

A zajos est sikerében része van *Heltai* Jenőnek is, aki a bohózatot nemcsak pompásan forditotta le, hanem szakavatott kézzel át is dolgozta.

(M—s.)

MÜVÉSZET.

□ **A Nemzeti Szalon válsága.** *Zemplényi* Tivadar festőmüvész, aki az imént bezárult téli mütárlaton az *állami nagy aranyérmet* kapta egyik müvére, ma a *Nemzeti Szalon* igazgatóságához a következő levelet intézte.

Minthogy a *Nemzeti Szalon* ujabban olyan irányt követ, melyet nem helyeselhetek, s a magyar sajtó egy régi érdemes munkásával szemben, akit becsülni tanultam, olyan támadási módot használ, melyet minden jó izlésü ember elitél ezennel *kijelentem, hogy a Nemzeti Szalonnal minden érintkezést megszakitok.*

Mint alapitó tag ki nem léphetvén, teljes visszavonulásommal adok kifejezést annak a felháborodásomnak, melyet a *Szalon* intéző embereinek viselkedése bennem keltett.

Budapest, 1901. január hó 19.

Zemplényi Tivadar.

□ **A XIX. század festészete hazánkban.** A XIX. század festészetéről hazánkban ma délután tartott előadását a Nemzeti Muzeumban *Szalay* Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Muzeum igazgatója. Az előadó röviden összefoglalta hazánk XIX. századbeli festészetének történetét. Vázolta hazai viszonyainkat, amikor müvészeti életünk még nem is létezett a mikor itten müpártolóink arcképeiket bécsi müvészekkel festették. A nemzet ujjáébredés korszakában *Trefort* Ágoston buzditására létrejött a „Müegyesület". *Pirker* érsek képtárát a nemzetnek adományozza, *Marastoni* müvésziskolát nyit és a magyar müvészet három elsőrangu csillaga tünik föl: id. *Markó* Károly, *Brocky* Károly és *Barabás* Miklós. Az abszolutisztikus korszak idején a történelmi visszaemlékezések fejlesztették a magyar történelmi festészetet oly nagy fontossaguvá, amilyen sem azelőtt, sem azóta nem volt. Ahogy a nemzeti ujjáébredés idején, ugy ezekben az években is a költészet volt egyik legfőbb fejlesztője a magyar festőmüvészetnek. A 60-as években, kiváltképpen pedig a magyar felelős kormány hivatalba lépése óta, uj lendületnek indult magyar festészetünk. Herceg *Esterházy* képtárát *Budapestre* teszi át és azt a magyar kormány a nemzetnek megvásárolja. A régi Müegyesület helyébe lép a Magyar Képzőmüvészeti Társaság

és állami festészeti tanintézetek létesülnek. Ebben az időben honosodik meg a jelen századbeli monumentális festészettünk is, amelynek uttörői *Than* és *Lotz*. Az előadó ezzel áttér ezen kor kiválóbb mestereinek jellemzésére. *Munkácsy, Zichy, Székely* Bertalan, *Madarász, Benczur* és számos más mesterről emlékezik meg. Végül vázolja képzőmüvészetünk jelen fejlettebb stádiumát, a képzőmüvészetek népszerüsitésére célzó mozgalmat és azzal végzi előadását, amelyet számos kép bemutatásával tarkitott, hogy ha a müvészek szem előtt tartják a müvásárló közönség izlését, vagyoni helyzetét és lakásviszonyait, müvészi életünket féltenünk nem kell. Az előadás érdekességénél fogva mindvégig lebilincselte a nagyszámu és előkelő hallgatóságát figyelmét.

A Magyar Nemzeti Muzeum ismeretterjesztő előadásainak 1900/1. évi ciklusa ezzel az előadással befejeződött.

Nemzeti jövönk.

Irta: *Hock János.*

***Budapest,* január 19.**

Azt mondja a szentirás, szükséges, hogy botrányok jöjjenek. Csak erős rázkódások tudják felkavarni a közérdeklődést és felrázni a lelkeket a szunnyadásból. Ideje, hogy a mi évtizedes meddőségünket minden téren az alkotások becsvágya és tettereje váltsa fel. Ezért nincs okunk félni a müvészeti kérdésekben duló harcoktól és botrányoktól sem. Örvendetes jele ez az ébredező közérdeklődésnek, amelyet müvészeti téren minden eszközzel lángra kell szitanunk. Hogy az ilyen szülés fájdalmakkal és vajudásokkal jár, az nem baj — élet fakad a nyomában. A zivatar majd elmulik s annál tisztábban fog reánk ragyogni a kiderült égboltozat.

Máris örömmel mutathatunk reá, hogy hazánk müvészeti téren néhány év alatt többet haladt, mint azelőtt évtizedekkel. Mit mondok? A mi kulturánkból évszázadok óta éppen a müvészi elem hiányzott, amelynek — sajnos — nálunk multja és századokra visszanyuló története nincsen. Most tör be erőszakos, megrázó hatással mindenüvé, iparunkba, közszellemünkbe, kulturánkba.

Mikor pár évvel ezelőtt az iparmüvészeti csarnokot épitették, a nagy közönség csak e palotának külsőségeit, majolika-diszeit, pyrogránit burkolatát csodálta meg, de benső céljával, hivatásszerü rendeltetésével tisztában nem volt. Ma már mindenki tudja, hogy a müipar fejlesztésének, a müizlés nemesitésének, szóval a müvészet népszerüsitésének temploma ez a hely. Kiállitásait látogatja az a vevő-közönség, amelynek itt izlése finomodik; valamint az a müiparos is, akinek szin- és alakérzéke tökéletesül, invenciója és müvészeti ösztöne pedig megtermékenyül.

A mi nemzeti jövőnk a magyar fajba oltott müvészeti talentumosságnak kihasználásában áll. Csak akkor leszünk képesek versenyezni a nyugattal, ha minden magyar ipari munkába beleviszszük a mi erős müvészi ösztönünket, naivságunkat, érzéseinknek üdeségét és azt a bájos poézist, amely a magyar szellemnek sajátsága. A nagy gyáriparban és a tömegtermelésben még soká nem tudunk versenyezni a külfölddel, de müvészetben és müiparban szerencsés tulajdonságainknál fogva csakhamar vezethetünk.

Erre kell tehát erőnket vetni minden áron; ezt látta be a magyar kormány is, mikor egy szétágazó és mégis összhangzó akciót inditott minden téren, hogy az elhanyagolt müvészi erőket felszabaditsa és alkotó becsvágyuknak munkakört adjon.

Egyrészt a szépmüvészetek terén tapasztalhatunk fellendülést, másrészt a müiparban is rendszeres akciót folytat *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter, aki okosan késziti elő egy egészséges és önálló állami életnek ipari feltételeit. Senki sem tudja, hogy a politikai alakulások mikor kényszeritik hazánkat a vámsorompók felállitására? A józan előrelátás politikája sürgeti tehát, hogy biztositva legyünk minden meglepetés ellen.

Figyelemmel kisérem a kereskedelmi miniszter egész akcióját és tervszerüen látom kibontakozni a jövő perspektiváját. Egyrészt a tömegtermelés biztositása, másrészt a kézmüiparnak tökéletesitése a müvészi izlés belevonásával, — ezek *Hegedüs* józan ipari politikájának vezető szempontjai. Sulyt fektet e mellett a magyar jelleg megőrzésére is, mert müvészet igazán nagygyá csak nemzeti alapon fejlődhetik.

Mindeddig miniszteri tárcájának körében az ő nagynevü elődei inkább a közlekedésügyi és forgalmi érdekek istápolására forditották erejöket. Kevesebb jutott a kereskedelemre, a müiparra pedig a morzsák. *Hegedüs* regimeje óta örvendetes fellendülés tapasztalható müipari téren is s máris nagy eredményekre mutathatunk. Csak egy dolgot emlitek fel saját tapasztalataim köréből. Egy évvel ezelőtt kopott bársony zekében és még elnyüttebb kalapban állitott be hozzám egy szegény zsidó müiparos. Bemutatta magát; megtudtam, hogy ő *Rappoport* Jakab, aki Orosz-Lengyelországból vándorolt be hazánkba és itt egy nagy jövőt igérő iparmüvészeti találmányának kihasználásával szeretne foglalkozni. Elővett zsebeiből két remek, tüz-zománcozott kisebb vázát. Mind a kettő átlátszó, ragyogó és egyuttal opalizáló zománc volt, rézalapra égetve. Meleg, mély tónusu szinek, gyönyörü, szivárványos szinjátékkal.

Minden zománc izléses és megragadó. Hiszen már a kagylók belsejét és a fogakat is zománccal vonta be a Teremtő! Fémalapra helyezni a zománcot azonban nehéz és müvészi munka. Müipari kihasználhatósága pedig beláthatatlan. Képkeretek, legyezők, fogantyuk, vázák, lámpa-aljak, butorbetétek és ezer másféle mütárgyak müvészeti dekorációit képezheti. A japán és khinai zománc mellett ott láttuk kifejlődni a bizanci és a különféle beágyazott zománcokat, a hires francia zománc-ipart, a magyar zománc-ipart a középkorban, amely Erdélyben az ötvösséggel összeforrva a XIV. században oly hatalmas lendületet vett, hogy formában és diszitésben egyaránt önálló tipust tudott megalkotni.

Ismerem az emaillirozás minden fajtáját, de a Rappoport-féle mütárgyak zománcozása meglepett. Teljesen eredeti, uj invenció, amely olcsóságánál és szingazdagságánál fogva meg fogja hóditani csakhamar az egész világot.

Megkérdeztem ezt a müvész-embert: miért jött hozzám? Elmondta, hogy ő találmányával nagy kincset adhatna az országnak, de nem biznak ő benne és nem tudja munkáját megkezdeni. Hallott róla, hogy én szeretettel foglalkozom müvészeti dolgokkal és megteszi nálam utolsó kisérletét. Ha ez sem sikerül, ki fog menni Franciaországba, ahol tán boldogulhat. Felmentem *Hegedüs*höz s elmondtam neki adolgot. Ő nemcsak érdeklődött, de rögtön intézkedett is. Egy kis biztatással, kedvezménynyel, segélylyel segitette megnyitni gyárát ennek a müiparosnak, aki azóta a *párisi Maison-Modern*-céggel és a *londoni Liberty*-házzal jött összeköttetésbe és Európa minden városában tudott piacot teremteni a *magyar* zománcnak. Összes müipari dolgaink között ez az eredeti ujdonság áll versenyen kivül az egész világon. Olyan hatást és érdeklődést tudott felkelteni, mint kezdetben az amerikai *Tiffany*-féle találmány.

De van itt még egy nevezetes szempont, amire utalok. Ez a szegény orosz zsidó valahonnan a Kaukázus tájékáról, valahonnan *Tiflis* környékéről jött, amelynek eredeti müipari tárgyai világhirüek. A *tiflisi* vásár az ázsiai népek fő találkozó pontja. Beláthatatlan területen állanak a különböző bazárok a kaukázusi müipar kincseiből. Hires fényezett lakkjairól, amelyekbe szines orosz zsáner-képek vannak beleégetve. Filigrán munkáiról, bizanci vasba vert ezüst vésetekkel, tuláiról, — mely ezüst alapon fekete szinezésü müipar — de főleg orosz zománcáról, mely megypiros, sárga, égkék és zöld szinekben s rajzokkal tetszik át az ezüst alapon. Ki sejtené, hogy ez a hires kaukázusi zománc Magyarországból vándorolt oda? A XIII. században a mi zománc-müvészetünk és ötvösségünk oly magas fokon állott, hogy a külföld is megcsodálta. Példa reá Szent Erzsébetnek, II. Endre király leányának jegyajándéka, mely fennmaradt adatok szerint oly müvészi drágaságokból állott, hogy hasonló szépségeket Thüringiában még nem is láttak. Az ősrégi magyar mentekötők, csattok, kengyelkötők, csótárok és zománcozott mütárgyak még ma is bámulatot ébresztenek.

Mátyás korszakában pedig ez a müipari ág valóságos világhirre tett szert és történeti bizonyitékunk van reá, hogy 1488-ban III. Iván moszkvai cár a magyar királytól ily müipari munkásokat kért hazája számára, akik a Kaukázus aljára telepitve megalapitották virágzó iparágukat. Szegény hazánkban a török hódoltság és az évszázados élet-halálharc mindent kipusztitott. Ipart, kereskedelmet, kulturát. De a Magyarországból kivándorolt müipar az idegenben felvirágzott és most a Gondviselés bölcsesége folytán ujabb találmánynyal gazdagitva adja nekünk vissza azt, amit mi egykor kikölcsönöztünk.

Egy adat ez, amely *Hegedüs*nek mindenre kiterjedő figyelmét illusztrálja. Most egy ujabb munkával szélesiti ki életrevaló koncepcióját. *Az iparmüvészeti társulatnak évi 20.000 korona tőkét bocsát 5 éven át rendelkezésére*, hogy alkalmas időben nagyobb kiállitásokat rendezhessen és a vidéki városokra is kiterjeszsze akcióját. Ezenkivül *8000 koronát fordit* évenként *pályadijak kitüzésére*. A müipari érdem megjutalmazására *egy aranyérmet és három állami ezüst-érmet alapit*, sőt *4000 korona évi rendes segélylyel* járul még a müipar fejlesztéséhez az uj iparmüvészeti muzeumban.

Ily kezdeményezésektől várom én gazdasági fellendülésünket, mert szent hitem, hogy csak a müvészetben van a mi erőnk. Meg kell ismertetni a világgal faji gazdagságunkat, eredeti izlésünket és müvészeti talentumosságunkat, hadd csodálja meg azt a külföld.

*

A kereskedelemügyi miniszter hosszabb leiratot intézett az iparmüvészeti társulathoz a müipar nagyobb arányu és rendszeres fejlesztése dolgában. Ez a leirat első eredménye annak a tanácskozmánynak, amelyet néhány héttel ezelőtt a minisztériumban tartottak, a Magyar Iparmüvészeti Társulat, az Országos Iparegyesület és egyéb meghivott szakértők bevonásával. A leiratnak, — melynek jelentőségét a fent közölt cikk méltatja — lényeges tartalma a következő:

A hazai müiparnak az állami iparfejlesztés körébe leendő bevonását a miniszter szükségesnek tartja és különösen három irányu müködést tart e tekintetben szükségesnek. Az egyik a *kisebb müiparos támogatása* addig, mig módja van kellően tért foglalni. A másik *a tervező müvészek elfoglalása* és ezáltal fokozottabb tevékenységre való serkentése, különösen abban az irányban, hogy egyrészt a magyar müiparba a magyar jelleg is bevitessék. A harmadik *a nagyközönség érdeklődésének* megnyerése, illetőleg magának a nagyközönségnek bevonása az egész mozgalomba.

Ez a három irányu tevékenység nagyobb arányu eszközöket is igényel. Ezeket az eszközöket hajlandó a miniszter az Iparmüvészeti Társulat rendelkezésére bocsátani, ha a társulat hajlandó intencióinak értelmében eljárni.

A kisebb müiparosok támogatása legcélszerübben *állandó munka* nyujtása, tehát megrendelések biztositása által történhetik. Azokat a kiválóbb kisiparosokat, kik a müipari munkára hivatottsággal és hajlammal birnak, mind a székes fővárosban, mind a vidéken figyelemmel kell kisérni, megfelelő rajzokkal, esetleg kész modelekkel kell ellátni, ezek alapján megrendeléseket kell náluk tenni s készitményeiket értékesiteni kell.

Igen fontos e tevékenységnek a vidékre való kiterjesztése is, különös figyelemmel oly vidékre, ahol valamely megfelelő iparág már vagy régebben otthonos, vagy a fejlődésre való képességgel biztosithat. Ez irányban nagyon hálás feladatnak kinálkozik az iparoktatási intézetekből — ideértve természetesen az országos iparmüvészeti iskolát is — kikerülő kiválóbb s magukat önállósitani óhajtó és képes ifjaknak támogatása is.

Ebbe a tevékenységi körbe bevonandó a müipari irányu fejlődésképes *háziipar* is, nevezetesen az agyagipar, a textilipar némely ágai, minő különösen a szőnyegkészités, valamint a női kézimunkák, melyek különösen dekorativ célokra igen alkalmasak.

A müiparosoknak munkával való elláthatósára hajlandó a miniszter *a társulatnak öt éven át huszezer korona tőkét rendelkezésére bocsátani*, mely az állam tulajdona lesz ugyan, de állandóan a társulat kezelése alatt áll s kizárólag iparosoknak munkával való ellátására szolgálhat.

Kiválóan fontos, hogy alkalmas időben nagyobb *kiállitások* rendeztessenek, sőt Budapesten lehetőleg *állandó tárlat* is. A kiállitások azonban nemcsak Budapesten, hanem alkalmas időben a nagyobb és müveltebb közönséggel biró vidéki városokban is rendezendők. A társulat által rendezni szokott karácsonyi tárlatokat korábban kellene rendezni s nem december második felében, amikor a közönség szokásos vásárlásain már többnyire tul van.

A müködés másik irányára, a tervező müvészet előmozditására nézve a miniszter elhatározta, hogy a tervező müvészet előmozditására szolgáló *pályatételek* kitüzését nagyobb arányban fogja rendszeresiteni és állandósitani, amit akként vél megvalósitandónak, hogy a müipar különböző ágaiból évenkint háromszor, tehát nyári időszak kivételével negyedévenkint 8—10 pályatételt irna ki megfelelő pályadijakkal.

E pályázatok céljaira hajlandó *évenkint 8000 — nyolcezer — koronát forditani*, természetesen megfelelően megosztva.

E pályatételek és dijak kitüzésére javaslatokat tenni a társulat végrehajtó bizottságának feladata lenne, mig a döntést a pályatételek tekintetében a miniszter magának tartja fenn.

Ezenkivül alapitana a miniszter a társulat által rendezendő kiállitások céljaira viszont *kizárólag iparosok számára* egy *állami aranyérmet* a legkiválóbb müipari érdem megjutalmazhatására és *öt állami ezüstérmet* ugyancsak kiváló müipari alkotások jutalmazására, kikötve azonban, hogy ezeket kizárólag csak ipari készitmények nyerhetik el, tekintet nélkül arra, hogy a késztiő saját tervei vagy a máséi után dolgozott-e, elengedhetetlen feltétel gyanánt tüzve ki, hogy az illető iparos maga és segédei magyar állampolgárok és a felhasznált anyagok — amennyiben azok itthon megszerezhetők — hazaiak legyenek.

A pénzbeli pályadijak odaitélését müértő biráló bizottságra bizná, az arany- és ezüst-érmekre nézve azonban ezt a bizottságot csak javaslat-tétellel ruházná fel, az érmek odaitélését magának tartaná fenn.

Mindezeken felül hajlandó a miniszter a társulat fokozottabb müködésének előmozditására évi *négyezer*

kivan segitséget is adni, ugy hogy ezzel együtt évenként 32.000 koronát forditana a magyar müipar fejlesztésére. Mindezek fejében a munuszter az által kivánja befolyását a társulat müködésére biztositani, hogy a választmányból kiküldendő négy tagu végrehajtó-bizottságot a maga részéről három taggal egésziti ki, akik tagjai lesznek a társulat választmányának, továbbá, hogy a pályázatok elbirálására hivatott héttagu zsüribe is három képviselőt küld.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Magyar Paedagógiai Társaság** ma délután tartotta IX. évi nagygyülését a tagok élénk részvétele mellett. Ott volt *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter is és különösen nagy számban jelentek meg a ziro-ciszterci rend tagjai az ország távolabbi városaiból is, hogy meghallgassák *Békefi* Remig egyetemi tanár emlékbeszédét, *Inczédy* Dénes, a pécsi cisztercita főgimnázium volt igazgatója fölött, aki mint pedagógus országos nevet vivott ki magának. *Heinrich* Gusztáv helyett *Erődi* Béla tankerületi főigazgató mondotta a megnyitó beszédet.

Érdekes visszapillantást vetett a letünt év eseményeire és ezek közt rámutatott a párisi világkiállitásra, ahol a magyar nemzet diadalmasan emelkedett ki a nemes versenyből. Miután párhuzamot vont a francia és a magyar tanügy intézményei, törekvései és szelleme közt és feltüntette az abból levonható tanulságokat. Ismertette a francia Lycée ujabb reformálását és dicsérte az iskolatársak szövetkezetét, amely a legtöbb francia középiskolában megvan és ily egyesületek létesitését sürgeti nálunk is.

A tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után *Békefi* Remig egyetemi tanár megtartotta emlékbeszédét *Inczédy* Dénes fölött, ünnepelte az elhunyt nagytudományu szerzetest, mint kiváló tanférfiut. Inczédy harmincöt éven át volt a középiskola munkása. Pécs városa utcát nevezett el róla, tanitványai ösztöndijat alapitanak emlékére. Inczédy megérdemelte, hogy emléke fennmaradjon, mert a magyar szerzetes-tanár mintaképe, a magyar nemzeti müvelődés lángelkü harcosa és a magyar ifjuság szerető atyja volt.

A költői szárnyalásu emlékbeszédet zajos éljenzéssel és tapssal jutalmazta a hallgatóság, mire a nagygyülés megválasztotta tiszteletbeli tagnak idősb gróf *Pálffy* Jánost, aki fejedelmi alapitványával örök hálára kötelezte a magyar nemzetet.

A titkári és pénztári jelentések beterjesztése után megválasztották a tisztikart és a választmányt.

○ **Uj Idők.** *Herczeg* Ferenc lapjának e heti száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Herczeg érdekes regényének folytatása után Ambrozovics Dezső verse, Cyprian novellája, Dérynéné naplójának az ismertetése, szezonczikk, Katona Ernő novellája és tömérdek pompás apróbb cikk következik. A képek gyönyörüek és reprodukcziójukban valósággal müvészi értéküek. Szenes Füllöp nagy képén kivül egy csomó bájos fölvétel a jégpályáról, sok arckép, Neogrády vadászai, téli képek Debrecenből és még sok egyéb illusztráció teszi változatossá az Uj Időket, amelyből szivesen küld mutatványszámot a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10.).

○ **A Vasárnapi Ujság** január 20-iki száma 25 képpel s dus tartalommal jelent meg: Az Arpád-ház kihalásának hatszázados évfordulóján (képekkel). *Pauler* Gyulától. Költemény *Szabolcska* Mihálytól. Elbeszélés. Irta *Jókai* Mór. Az arckép *Szana* Tamástól. — Kenyérosztás a fővárosban (képpel *Linek* Lajos rajza után) — Zalka János. — Szobormüvek (képekkel *Telcs* Ede és *Kallós* Ede szobormüvei után). — „Pálmay Ilkáról“ (11 képpel) Kürthy Emiltől. — „Disznóölés Debrecenben“ (képekkel). — A *Vasárnapi Ujság* előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a *Képes Néplap* félévre 2 korona 80 fillér.

FARSANG.

)(**Az Otthon mulatsága.** Az Otthon kör holnapi, vasárnapi hangversenyének teljes müsora a következő: 1. *Major* F. Gyula: „Milleniumi jelenetek“-ből. a) Disziduió, b) Szt.-István ünnepe, zongorán előadja négy kézre *Aggházy* Károly és a *szerző*. 2. *Thomas*: Mignon romanc. *Máder*: Szeretlek, a mig élek. *Gyöngyöshalászi*: Isten veled. Enekli *Várady* Margit, zongorán kisérik *Major* F. Gy. és *Gyöngyhalászi* Zoltán. 3. *A bőlcső* negyedik felvonása Irta *Makai* Emil. Személyek: Laurence — Hettyei Aranka. Chautrel férje — Vizvári Gyula, Girieu — Horváth Zoltán. Inas — ***. Történik Chautreinél, három évvel azután, hogy Laurence Girientől elvált. 4. *Major* F. Gyula: Intermezzo bellicoso, a magyar szimfóniából (uj). Zongorán előadják négy kézre *Aggházy* Károly és a *szerző*. 5. *Pálmai Ilka. Kinsky grófné*. A hangverseny pontban 9 órakor kezdődik és utána nyomban megkezdődik a tánc.

)(**A protestáns-bál.** Régi hagyományaihoz méltó fényességben zajlott le ma éjszaka a Vigadó földiszitett nagytermében a protestáns-bál. A legelőkelőbb társaság volt együtt a mulatságon, amelyen a bálanyai tisztet a következő urhölgyek vállalták el: Hegedüs Sándorné, Wlassics Gyuláné, báró Bánffy Györgyné, Berzeviczy Albertné, Blaskovics Eleméréné, Csiky Kálmánné, Dókus Ernőné, Dollinger Gyuláné, Ercsey Ernőné, gróf Hugonnay Béláné, Ihász Lajosné, Kőnig Gyuláné, Láncz Gyuláné, Markó Albertné, Münnich Aurélné, Osztroluczky Gézáné, gróf Pejacsevich Arturné, báró Podmanniczky Gyuláné, Rickl Gyuláné, Valkó Lajosné és Zsilinszky Mihályné.

A táncrend rendkivül csinos és izléses kartonlap, lila virágokkal diszitve. Virágokról szólván, meg kell emlékezni a pazar virágcsokrokról, melyeknek legnagyobb része Garay Antónia élővirág-csarnokából került ki. A megjelent hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Özv. Ambrózy Antalné, Beliczay Béláné, Barabás Béláné, Bulyovszky Lilla, Capdebó Ferencné, özv. Devecis del Vechio Gyuláné, Emerleng Vilmosné, Feszty Lajosné, Földváry Gáborné, Gyárfás Endréné, özv. Grosz Blazovics Sándorné, Huber Agostonné, pelsaci Hausz Sándorné, Höcker Károlyné, Hornbostel Brunóné, Izsay Györgyné, báró Kaas Stephanie, Kacskovics Kálmánné, Krausz Bernáné, Kurz Sámuelné, Karácsonyi Jenőné, Lukács Lászlóné, Michl Alajosné, Morbiczer Mátyásné, Meczner Gyuláné, Magyary Kósa Samuné, Nagy Ferencné, özv. dr. Nagy Lajosné, dr. Nagy Vilmosné, (Komárom). Neuhold Jánosné, Orth Ambrusné, Ponory Sándorné, de Potters Gerardné, Páder Nándorné, Prichard Bayné özv. Pande Józsefné, dr. Szőcs Ferencné, dr. Schranz Viktorné, dr. Szedenics Zoltánné, Stessel Jánosné, Szegedy-Maszák Hugóné, Vannay Gusztávné, (Lippa). özv. Vantsay Sándorné, Várady Károlyné, Wikus Károlyné, Zecnmeister Jenőné.

Lányok: Ambrózy Ilonka, Ambrózy Terézke, Beliczay Mariska, Barabás Atala, Berzeviczy Ilonka és Edit, Csajághy Erzsike, Capdebo Piroska, Devecis del Vecchio Elza, Emmerling Vilma, Ercsey Rózsika, Fellner Etelka, Feszty Erzsike és Margit, Gyárfás Anna, Dalmady Irén, Gömöri Máriássy Ida, Gluréky Aranka, Grosz-Blazovics Mariska, Huber Margit, Höcker Olga. Hegedüs Rózsika, Izsay Anna, báró Kaas Erzsike, Karácsonyi Ida és Birike, Kacskovics Margit, Kurz Gizella, Krauss Valéria és Ilonka, Konrád Margit (Nagyvárad), Lukács Alice és Sarolta, Markó Hermin, Markó Leonka, Meczner Ilona. Norbiczer Kati, Maár Kornélia, Magyar-Kósa Etelka, Nagy Edit, Nagy Margit, Nagy Gizella és Erzsi (Komárom), Neuhold Elza, Piringer Marianne, Ponori Margit, Pader Annuska és Emma, Pande Erzsike, Prichard Violetta, báró Podmaniczky Elma, Posztoczky Margit. Richl Piroska (Debrecen). Richl Ella, Siessel Róza, Szedenics Blanka, Szegedy-Maszák Leona. Szegedy-Maszák Zsuzsi, Szalay Lili, Vannay Janka (Lippa), Vantsay Irén, Világhy Pálma (Marcsháza), Wikus Margit.

)(**A vasuti és hajózási klub** ma tartotta meg az első nagyobbszabásu táncestélyt a 68-ik gyalogezred zenekarának közremüködése mellett. Az est fényesen sikerült, melyen a vasutak és hajózási intézetek következő notabilitásai voltak jelen: Schober Albert, Marx János, Neugebauer Viktor, Kotányi Zsigmond, Hauser Adorján, Hauser János, Szendrey Richard, Belházy Sándor. A rendezőség a hölgyeket müvészi kivitelü táncrenddel lepte meg. A tényes mulatságon jelen voltak:

Leányok: Apafi Ilona, Apafi Margit, Arpádi Ella, Beck Janka, Beck Matild, Belházy Vilma, Berényi Irma, Berseez Gizella, Daróczy Mariska, Deutsch Berta Dömötör Ilona, Dömötör Róza, Fochler Emma, Grössinger Irén, Hanus Amália, Hanus Berta, Hauser Adrienne. Hauser Sárika, Hauser Stefánia, Hirsch Margit, Hónig Gizella. Kanka Angela Nagel Ilona, Rody Luiza, Rogyák Elza, Rosenberg Ilona, Simkovich Sarolta, Silbermann Jozefin, Silbermann Matild, Stankóczy Lenke, Steiner Erzsike, Steinberger Irén, Steinberger Irma, Tóth Aranka, Weisz Aranka, Zoltán Gizella, Zoltán Malvin.

Asszonyok: Apafi Ignácné, Beck N.-né, Belházy Sándorné, Berényi Lajosné, Böhm Mórné özv. Deutsch Lipótné. Dömötör Vilmosné. Erényi Abrisné, Fendt Ottóné, Fochler Ferencné, Fodor Samuné, Gervay Odönné, Gnyczy Ernőné, Gyárfás Dezső, Hanus Józsefné, dr. Hauser Adorjánné, Hauser Jánosné, Hirsch Samuné, Kanka Henrikné, Kovács Józsefné, Müller Sándorné. Nágel Rezsőné, Perényi Sándorné, Posel Gusztávné, dr. Radó Lipótné, Redl Gusztávné, Rody Jánosné, Rosenberg J.-né, Simkovich Jenőné, Schwarcz Gyuláné, Steinberger Bódogné, Steiner Sándorné, Strowsky Lajosné, Szende Mórné, Szendey Richardné, Szirmai Istvánné, Tóth Dezsőné, Wallach Sándorné, Zoltán Jánosné.

)(**A Győri Kör** ma este hölgyestét rendezett. A táncot *Hazai* Hugó felolvasása előzte meg. A mulatságon ott voltak a fővárosban élő győriek és győrmegyeiek.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az uj-szentannai zendülés.** *Aradról* táviratozzák: Az uj-szent-annai zendülés ügyében ma hirdette ki a törvényszék az itéletet. Hatóság elleni erőszak büntettében tizenegy, izgatás vetségében egy vádlottat itéltek el. Öt vádlottat felmentettek. Szevler Antalné első rendü vádlott hat havi börtönt, Adelmann Károlyné, Bleiciffer József, Eberwein József harmadfél évi, Frank Józsefné, Reinhardt Károlyné két évi fegyházat, Müller János, Tenczler János egy évi, a többiek hét havi börtönt kaptak és együttesen fizetnek 918 korona perköltséget. Az ügyész sulyosbitásért, a védő felmentésért felebbezett. Az itélet indokolása kiemeli, hogy a zendülést tervszerüleg előkészitették és előre megbeszélték a csendőrök megtámadását. A bíróválasztásnál Páris Gábor főszolgabiró eljárása törvényes és mindenben korrekt volt.

Nyilttér.

Vérgyógyitás
HEMOPÁTIA.

Ezen uj eredeti gyógymód bámulatos sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asthma, sziv-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, sulyos ideg-, vér- és bőrbajoknál.** Biztos védelem szélhüdés és elmezavar ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapitójának és egyedüli képviselőjének
Dr. Kovács J. egyet. orvostanak (Hemopata) rendelő intézete van Budapest, V., Váci-körut 16, sz. alatt.
Rendelés naponta 9—1 és 3—6-ig. Díjasott levélre válaszol.
Betegeket intézetén kivül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Guber Forrás Leghatásosabb vasas arzénes viz vérszegénység, női betegségek, ideges bőrbetegségek stb. ellen.
Kapható az összes ásványviz-fiuletekben, gyógyszertár és drogeriákban.

Szt-Lukácsfürdő TÉLI gyógykezelés. BUDAPEST.

Iszapfürdők, helyi iszapkezelés, sth. olcsó ellátás. Prospektust ingyen küld az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A délafrikai szabadságharc.

London, január 19.

Durbanból jelentik e hónap 16-ról: Johannesburgból hiteles jelentések érkeztek arról, hogy *De Wet* Verecning és Villiersdorp között átkelt a Vaal-folyón és *már egyesült Beyers és Botha seregével.* Johannesburgtól és Pretóriától keletre *7000 boer van husz ágyuval.* Attól tartanak, hogy a boerok nagy kombinált támadást intéznek a Randkerület ellen.

A beteg nagyvezér.

Frankfurt, január 19. Konstantinápolyból táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*-nak, hogy *Halil Resid* nagyvezir tüdőgyulladásba esett s állapota aggasztó. Három orvos kezeli a nyolcvan éves nagyvezirt.

Franciák és poroszok.

Berlin, január 19. Figyelemreméltó, hogy a jubileumi ünnepek alatt a francia nagykövetség palotájára kitüzték a poroszlobogót, holott a többi nagykövetségen csak az illető nemzeti zászlók lengtek.

A pestis.

Hull, január 19. A *Friari* angol gőzös legénységéből, amelynek öt embere, mint már jeleutve volt, meghalt, még négy ember a kórházban van és állapotuk már javulóféiben van. Ezeken kivül más pestis eset nem fordult elő.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 19. *(A Budapesti Napló telefonjelentése.)* A három heti szigoru hideg miatt a mezőgazdák nem aggódnak s a határidőüzletben nem kapott lábra szilárdabb irányzat. Az itteni piac aránylag szilárd volt. Buza tavaszra 7.83, rozs tavaszra 7.79 zab 6.35, tengeri május—junlusra 5.34, repce augusztus—szeptemberre 13.20—13.30 korona. A készáruk piacán buza iránt kevés volt az érdeklődés, irányzata valamivel gyöngébb, rozsé ellenben szilárdabb s öt fillérrel emelkedett az ára. A mai heti tőzsdén buzában a fogyasztás tartózkodó volt.

Eladattak: 1500 mm. 77 kg. 7.57½ K. Csornáról, 200 mm. 77½ kg. 7.55 K. Kapuvárról, 1000 mm, 76 kg. 7.77½ K. Ebenfurt három hónapra, 81 kg. 7.85 K. Holicsról, 78 kg. 7.37½ Surányról, 7.47½ Szered, 77 kg. 7.25 K. és 79 kg. 7.40 K. Tapolcsány, 76 kg. 7.50 Léva, 6.95 K. Balassa-Gyarmat.

Rozs: Kezdetben élénk volt a kereslet, merkantil áru 7 K., elsőrendü 7.10—7.15 Balassa-Gyarmatról, 7.10 Ipolyságról, elsőrendü budapesti 7.45 K. Marchegg, 8.5 Bécs, 7.25 Tapolcsány, 7.10 Nagy-Szalók. *Árpa* nyugodt; 8.10 Nagy-Szombatból, zab és tengeri 5 fillérrel emelkedett; tengeri 5.40—5.60, zab minőség szerint 6.20—7.—. Liszt nem változott, korpa a hideg miatt szilárdabb.

MESE.

A madár-asszony.

Kukuska Mari szép leány volt, jó leány volt, csak az volt az egy baja, hogy szegény leány volt.

Már három esztendő óta járt jegyben a vőlegényével, de sehogyse tudtak megesküdni, mert a szegény Marinak egy öltöző ruhájánál nem volt egyebe. Lassacskán, sok idő multával, mégis összekuporgattak ketten, az özvegy édesanyjával, egy vég vászonra valót s ekkor elinult Kukuskáné a városba, hogy megvegye a vásznat.

Amint gyalogszerrel bandukolt az asszony hazafelé az országuton, egy hid mellett találkozott egy öreg vak koldussal, aki keservesen jajgatva ült egy kőrakáson s egyre azt mondogatta: jaj istenem, istenem, de megütöttem a lábam! Jaj istenem, hogy folyik a vér belőle!...

— Szegény ember, — mondta Kukuskáné, — hát mit csinált a lábával?

— Elestem, elestem, — siránkozott a vak ember, — most meg elfolyik a vérem mind, ha csak egy irgalmas szivü ember be nem köti a sebemet.

— Hiszen, — mondta Kukuskáné, — majd bekötöm én, csak várjon kicsinyig. — Keresgélt aztán az asszony a maga öltözetén valami fehér ruhadarabot, hogy bekösse vele a vak ember lábát, de nem talált. Minden tarka volt rajta, csak a vászon volt fehér, amit nagy féltéssel szorongatott magához.

— Jaj Istenem, — gondolta magában az asszony, — nem marad más hátra, minthogy a vászonból szakitsak le egy darabot; de már mindegy, előbbvaló ennek a szegény embernek a lába, mint a Mari lakodalma!

Lehasitott aztán egy darabot a vászonból, bekötötte az öreg koldus lábát, ez pedig annyi áldást kért a Kukuskáné fejére ezért a jó cselekedetért, hogy dusan meg lett jutalmazva a kis darab vászon.

Amint aztán hazaért az asszony, hozzáfogott a vászon felszabásához és szabta, szabta a Mari leánya számára a sok szép párnáravaló huzatot.

Szabott, szabott Kukuskáné két óráig, három óráig és csodák-csodája, akármeddig és akármennyit szabott is fel a vászonból, az azért mindig annyi maradt, amennyi elejétől fogva volt.

Csodálkozott ezen az asszony és eszébe jutott a szegény vak koldus áldása s azt mondta erre a szomszédból átjött sógor-asszonyának, — akit szintén Kukuskánénak hivtak — bizonyosan a vak koldus áldása miatt van ez igy.

— Ejnye, mondta a másik Kukuskáné — én is elmegyek arra, ahol az a vak koldus ül, adok neki alamizsnát és megkérem, hogy engem is áldjon meg.

Ugy is tett Kukuskáné. Elment, adott alamizsnát az öregnek, ez megáldotta és hazament, Hanem utközben ugy gondolkodott: én nem leszek olyan együgyü, mint a sógor-asszonyom, hogy vásznat szabjak, hanem pénzt fogok olvasni. Ennek a pénzolvasásnak nem baj, ha akár soha sem lesz is vége.

És csakugyan igy tett. A mint hazament, le ült, elővett egy csomó készpénzt és olvasni kezdte. Csak olvassa, csak olvassa a pénzt, és az egyre nő előtte az asztalon. Na, hogy megörült ennek az asszony! Már nem is fért el az asztalon a temérdek sok pénz és másik asztalt hozott be a szobába. Ez is csakhamar tele lett. Azután a dagasztó-teknőjét hozta be és ez is megtelt. Lassacskán minden darab edénye tele volt pénzzel. A fazekai, a lábasok, a szakajtó-kosarak, minden, minden.

Már belefáradt estére az asszony a pénzolvasásba és éhes is lett. — Na, — mondta, — most már abbahagyom, ugy is annyi már a pénzem, hogy hely sincs a számára és amig élek, elég lesz.

Fel is állt menten az asztaltól és kiment a konyhába vacsorát főzni magának. Megrakta a tüzet, krumplit vett elő, hogy meghámozza, de amint a kezébe fogta a krumplit, az azonnal egy tallérrá változott át. Tetszett ez Kukuskánénak, mosolygott rajta s egy másik krumplit vett elő. Ez is tallérrá változott a kezében. Veszi a harmadik krumplit, ezzel is ugy járt. Megszeppent erre az asszony. — Hm, — mondta magában — már vége szakadhatna az áldásnak. Hát hogy fogok én igy főzni? — S mivel nagyon éhes volt, fogta a kenyeret, vágott belőle egy karajt és amint a szájához viszi nagy mohósággal, hogy egy jót harapjon belőle, a kenyér is azonnal pénzzé változott a kezében.

Már erre nem mosolygott Kukuskáné, hanem ugy megijedt, hogy kiszaladt a házból és összecsődítette az egész utcát, hogy jöjjenek és segitsenek rajta, mert hiába van tele a háza pénzzel, ő meghal ezért éhen.

A szomszédjai megpróbálták a maguk kezéből etetni az asszonyt, de ez nem ért semmit. Amint a szájához ért az ennivaló, ez azonnal pénzzé változott.

Kétségbeesetten jajgatott erre az asszony és a fele pénzét oda igérte annak, aki leveszi róla ezt az átkot, de azt bizony senki se tudta levenni róla. Akármit fogott is a kezébe, az azonnal pénzzé változott s a szerencsétlen kapzsi asszony elátkozta már azt is, aki először fogott a világon pénzt a kezébe.

E mellett multak a napok és Kukuskáné közeledett az éhenhaláshoz. Már járni sem tudott, ugy el volt gyöngülve és végre hétnapi keserves kinlódás után meghalt szegény feje.

Eltemették aztán az asszonyt és harmadnapra, anélkül, hogy valaki ülitette volna, egy csodálatos fa nőtt a sirján. Valami hosszu gyümölcs-csövek csüngtek le a fa ágairól és három szegény kis árva gyerek, a szomszéd sir mellett, ahol az anyjuk feküdt, csodálkozva nézte azt a furcsa gyümölcsü fát.

— Ugyan — mondta az egyik kis árva — szakitsunk le egy olyan furcsa valamit arról a fáról, hátha meg lehetne enni.

A nagyobbik testvére megpirongatta a kicsit e kivánságáért.

— Hova gondolsz? — szólt — nem szokták megfosztani a sirjukon nőtt ékességektől a holtakat.

De a kis árva leány tovább is csak kérte a bátyját:

— Szakitsunk le János egy olyan furcsa valamit. Nagyon éhes vagyok, hisz tudod, hogy még ma semmit sem ettünk.

— Nem szakitunk, — felelte János szomoruan — értsd meg, kis Évikém, hogy nem szabad.

Erre elkezdett a kis leány sirni s ebben a percben megszólalt a csodálatos fa tetején egy nagy fekete madár s azt mondta Jánosnak:

— Bátran leszakithatsz abból a gyümölcsből, mert ugy is ti értetek nőtt itt ez a fa.

Erre a beszédre csakugyan leszakitott János egy barna csövet a fáról s a kis Évike szegény, azonnal beleharapott az ismeretlen gyümölcsbe.

— Jaj de jó! — kiáltotta; — olyan édes, mint a cukor és olyan jó, mint a kenyér.

Persze hogy olyan, hisz Szent-János-kenyér volt az a gyümölcs...

Jóllakott aztán a három árva s amint hazafelé ballagtak, egyszer csak észreveszik, hogy a fekete madár mindenütt utánuk repül és amint a Kukuskáné háza elé értek, a madár rászállt a János vállára és igy szólt hozzá:

— Menjetek be ebbe a házba fiaim és mindenikőtök vegyen föl abból a tengersok pénzből, ami odabenn van, három krajcárt; de se többet, se kevesebbet nem szabad fölvenni; a többit pedig szórjátok ki az ablakon és mondjátok, hogy: hess szemét, csuf szemét, hess, hess!...

Bámultak erre a gyerekek, de a madár csak tovább nógatta Jánost:

— Menjetek be, édes fiam, megáld érte a jó Isten. Az a három krajcár olyan szerencsét fog reátok hozni, hogy soha, mig a világon éltek, nem lesztek olyan szegénységben, hogy a mindennapi kenyeretek meg ne legyen; s ha ez megvan és egészségesek vagytok, akkor már gazdagok is vagytok.

Megfogadta erre a beszédre János a madár szavát, bement a két kis testvérével a házba és mindent ugy cselekedett, amint a madár mondta neki.

Mikor mind kiszórták már a pénzt az ablakon, akkor vigan megrázkódott a szomoru nagy madár s fogta a söprüt és szorgalmasan elkezdett söpörni és tisztogatni a házban.

A szomszédok csodálkozva futottak ki, hogy mi történik a halott Kukuskáné házában s még csak akkor néztek nagyot, mikor a madár a Kukuskáné hangján megszólalt:

— Adjon Isten jó napot, — szomszédok! Ne ijedjenek meg tőlem, mert ez már igy lészen kilenc esztendeig. Ennek a három árvának a kedvéért megbocsátott nekem az Uristen, csakhogy büntetésül a kapzsiságomért, mégis kilenc esztendeig ilyen madár alakban kell az emberek között élnem.

A szurtos királyfi.

— REGÉNY —

Az ifjuság számára irta:

KABOS EDE.

IV. A tintaleves.

Hipp-hopp! — mondja az idő s egyet ha lép, elmult egy nap, egyet ha ugrik, esztendőt is elhagyott. Hétmérföldes csizmában jár az idő tündére.

Az esztendők csak ugy röpültek s Bors Viki már a gimnáziumba járt, de ha egy kis szabadideje volt, csak ott töltötte a bádogos-mühelyben s titokban a szerszámokkal bajlódott, amiket két kézzel kellett fognia, hogy le ne ejtse. Mert nagy darab szerszámokkal dolgozik a bádogos s még az ollója is akkora, hogy olyat csak az óriások országában használnak a varrólányok. De hatalmas olló is kell hozzá, hogy — klipp — a kemény bádogot is keresztülvágja.

Bors Viki meg is próbálkozott az ollóval, ahogy az apjától látta. A bádog persze csak meggörbült a gyöngén fogott olló alatt s nem akart két darabra válni, de csak nyomorgatta azért a pléh-hulladékokat s azt gondolta, hogy eljön majd az idő, s ő is csinál olyan bádog-korsókat, kicsi tölcséreket, tészta-reszelőket, sótartókat, amilyenekkel teli volt rakva a bádogos-bolt minden állványa. Mikor a legények vigan kalapálgattak a mühelyben, mely ott volt az utcára néző bolt mögött, a gyerek órákhosszat elnézegette munkájukat. Pedig olyanok voltak azok a legények, mintha csupa ördög volna a pokol mélységes fenekén. Vasakat tüzesitettek a kemencében, aztán a tüzes vas hegyével csak megérintették az ólomtáblát, melyből sercegve olvadt le egy-kép csöpp, hogy a tüzes vas összeforraszsza velök a bádogdarabokat. A fehér bádog még csak könnyen forradt. Az olyan volt, mint az engedelmes gyerek. De mikor a piszkos fekete bádogot kellett összeforrasztani, azt előbb vasreszelővel addig surolták a legények, mig egy kicsit megfehéredett, aztán valami kellemetlen, fojtó szagu folyadékkal jól bemosták, kalapácscsal jól megagyabugyálták s csak akkor lehetett a tüzes vassal hozzá közeliteni. Igy fogott rajta csak az ólom, mint rossz gyereken a tanitás. És a legények belefáradtak, szurtosak lettek, a kezük feltört, az arcuk kormos lett, mint a kéményseprőé: mégis megmaradt a jókedvük s ugy fütyörésztek, mint madár az ágon. Pedig olyan rossz szag volt a mühelyben, hogy az ablakok is egészen belefeketedtek s ha Viki a mühelyből kifutott az utcára, szinte megfájdult a tüdeje, olyan mohón szivta magába a friss levegőt.

Az apja mindig kergette a mühelyből.

— Menj az udvarba, játszszál bujósdit a pajtásaiddal, az való neked. Mit akarsz itt ebben a fekete pokolban?

De Vikit csábitotta a mühely s nem győzte csudálkozással, hogy azok a szurtos legények milyen ragyogó szép dolgokat csinálnak. Mert ragyogó dolgok voltak! Csak azt látta a gyerek, hogy a legközönségesebb bádogskatulya még csupa folt és piszok, mikor a legény kezéből kikerül, de aztán a Péter gyerek (ez volt az inas) valami fehér porral hint meg egy vászondarabot, azzal kétszer-háromszor jól megsurolja a skatulyát s akkor az már ragyog, mint az ezüst s aki belenéz, meglátja magát benne, akár a legfinomabb tükörben. Csupa ilyen tükör volt az egész bolt s ezek a ragyogó, tiszta dolgok mind onnan kerültek ki a piszkos mühelyből. Hát nem csuda ez?

Egyszer odaült Viki a mamája ölébe. Megkérdezte:

— Hogy lehet az édes mama, hogy minden olyan piszkos, mikor csinálják s aztán mégis minden olyan szép, mikor készen van?

Az anyja nevetett.

— Hát nézd csak édes apádat! Az is fekete, szurtos, mikor a mühelyből haza jön, de aztán jól megmosakodik s akkor ugy-e szép szál ember?

Az bizony igaz. Viki se tagadhatta, hogy az apja szép ember és tiszta, mint a harmat. Pedig naphosszat dolgozik a mühelyben. Hát ugy kell lenni, hogy a Péter gyerek a legnagyobb művész az egész mühelyben, mert ő tudja olyan ragyogóra mosni a piszkos bádogskatulyákat. Akármit adjanak a kezébe, addig surolja, addig fényesiti, hogy a végin tükör lesz belőle. Csak arra nem gondolt Viki, hogy ha már olyan nagy művész a Péter gyerek, mért nem tudja magát is addig surolni, addig fényesiteni, mig olyan tiszta volna, mint a tükör? Mert hát a Péter gyereket bizony el lehetett volna vétetni az igazi néger-gyerekkel. A szeme majdnem fehérnek látszott, olyan fekete volt az arca mindig. De Vikinek tetszett az inas, rosszat róla sohse gondolt, csak csodálta igazi csudálkozással.

Péter volt az ő legjobb barátja. Otthon kiszökött hozzá, hogy a tanitásait hallgassa, a mühelyben melléje ült, hogy a próbálgatásait figyelje. Mikor pedig a Péter gyerek egyszer az ő szeme láttára kalapált össze egy kis bádogfütyülőt, amivel ugy lehetett fütyülni, sipolni, hogy a kis pajtások a harmadik utcába is elhallották, akkor Viki tisztában volt vele, hogy az egész mühelyben Péter ér legtöbbet. Vagy csinál-e akármelyik legény fütyülőt? És csinál-e az édes apja, Bors Mihály uram is? Mindent tud csinálni, de fütyülőt nem. Azt csak Péter csinál. Dejszen, hiába huzigálja néha a füleit egyik-másik goromba legény: nagy művész az a Péter gyerek!

És kilenc esztendeig csakugyan madár-alakban élt a világon Kukuskáné. Később megszokták már az emberek, hogy a nagy fekete madárral csak ugy szóba álljanak, mint a többi embertársaikkal és a madár-asszony csak ugy meszelt, főzött, söpört, mint a többi asszonyok, és kilenc esztendő elmultával visszaadta neki az Isten az elveszitett emberi formáját.

Bezzeg nem volt többé kapzsi a mi asszonyunk. Soha se kivánt ezután többet, mint a mennyit a két keze munkájával megkeresett, és máig is dolgozik, ha meg nem halt Kukuskáné nagyasszony!

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Találkozás.

Aszondom: Jóestét virágom!
Aszongya: Én is azt kivánom.
Aszondom: Mi neved babám?
Aszongya: Mért kiváncsi rám?

Aszondom: Szomjazom galambom.
Aszongya: Korsóm tele van.
Aszondom: Szomjam igy nem oltom.
Aszongya: Sajnálom uram.

És mégis, hogy igy tova futott
A korsóval a szép leány,
A dombra mikor feljutott,
Megállott, s visszanéze rám.
Megállott, s visszanéze rám.

Gárdonyi Géza.

Vagy — vagy.

Annie Vivanti.

Nap tüzét kivánom: égő napnak lángját,
Amely a lelkemen részegítve jár át;
Vagy sötétlő éjen hideg vihar zúgjon,
Hervadt leveleket kergessen az úton;
Megútáltam szivből a hömpölygő ködöt
Zivatar vagy kék ég legyen fejem fölött.

Szabadságra vágyom: benső szabadságra,
A mely véghetetlen, sehol sincs határa;
Vagy pedig sötét, szük börtönbe ha zárnak,
Örök rabja legyek koporsó falának.
Ha a mérhetetlent nem lehet legyőznöm,
Törjék le a szárnyam, pihenjek örökkön!

S akarom szerelmed: lánglobogva, égve
Határtalan szeress!... vagy fojts gyülölségbe!
Szerelem, gyülölet óriási legyen,
Közönyös nézésed el nem viselhetem.
Szerelem, mely szenved, megtagadni nem mer,
Gyülölet, mely soha kegyelmet nem ismer.

Mindent vagy semmit se: könnyhullás vagy kacaj,
Aranyos napsugár, fekete zivatar,
Vagy a sírba szállok, vagy ki a világba...
Szemedből hulljon rám kín, vagy kéj varázsa,
Egész szived, lelked csókolja rám ajkad,
Vagy a fájdalomnak szent keresztjét adjad!

Dénes Tibor.

Báli divat.

Budapest, január 19.

Kipirult arccal, boldog mosolylyal járják a divatszalonokat a szép asszonyok, leányok. Egy látogatás egy budapesti igen előkelő divatszalonban meggyőz bennünket, mily élénknek igérkezik az idei, rövid farsang. A szalonokban óriási a sürgés-forgás; a próba-fülkékben szintén. Látjuk már az udvari bál előkészületeit. Amott éppen próbálják Pejacsevich Tódor grófné fekete gyöngytoalettjét. Vieux-Paris stilü applikáció disziti. A másik fülkében Széchenyi Alice válogatja össze ugyane célra készülő öltözékét. Az eladó termekben gróf Apponyi Lajos főudvarmester nejét és leányait látjuk. A grófnőnek egy remek, hosszu uszályos, ezüstszürke brokátruha készül, Adél és Terése komtesszeknek pedig fehér szatin artistique ruhák ezüst övvel és fodrokkal. Szép báli belépőt is látunk itt, mely a kenyér-bál egyik lady patronesszének készül fehér drap artistiqueból dus aranyhimzéssel, cobolygallérral és szegélylyel.

Rendkivül divatosak a mousseline toalettek, pointe de Venise incrustációkkal. Nagyon szépek e ruhák fehér selyemre alkalmazva, beurre-szinü betétekkel és szalagokkal. Bájos, lenge voltuk szinte predestinálja őket a fiatal leányok viseletéül. Az alj szabása eredeti és egészen uj. Tölcsér alaku, szorosan simul a csipőhöz, alul pedig nagyon bő volant-okban végződik, a derék à la greque.

Fiatal asszonyoknak nagyon megfelelő, egészen uj crépe de Chinet látunk. „L'art nouveau" ez, melynek festészete az ez évben Párisban oly méltó feltünést keltett „Laligue" rajzokra emlékeztet. Bálanyáknak kiválóan ajánlható ez, mert egyesiti magában az előkelő szinpompát és szemberitő gráciát.

A csipkeruhák ez idén teljesen leszorultak a divat arénájáról. Helyüket tüllruhák foglalják el, mely kelme sokkal praktikusabb, de másrészt mintáiban is sokkal *kecsesebb*. Virágban haute nouveauté a bársony. Csodás ensemblet ád a sok arany és ezüsttel, nehéz prémszegélyekkel. Fiatal leányok kevés virágot viselnek hajékül az asszonyok tollaigrettet, csipkét gyémánttal és diadémot. Keztyüben marad a sima, fehér svéd vagy glacé.

s. b.

+ **Univerzális gyógymód.** Amit legujabban az izzasztó kuráról, mint uj gyógyitási módról mesélnek az amerikai lapok, az még a mesékkönyvében is a merészebb füllentések közé tartozik. Egyébiránt nehogy az orvostudományi szaklap kompetenciáját megcsorbitsuk, leközlünk belőle egy részletet:

„A melegitő-kurs mindennemü betegségből kigyógyitja az embert. Sikerrel használhat az elhizás ellen, megszünteti a hasgatásokat, sőt a lelki betegségekből is kigyógyitja az embert. Eddigelé mintegy háromszáz ember köszönheti fölgyógyulását az izzasztó kurának, mely hovatovább mind nagyobb tért hódit magának. E kura lényege az, hogy a beteget izzasztó szekrényben, illetőleg melegitő kamrában helyezik el. A melegitő kamrák hőfoka rendeson meghaladja a viz forrpontját. Ezt a hőséget csekély kivétellel minden betegnél használhatják. Kezdetben a normális hőmérséket fokozatosan 65 fokra emelik, a mikor már a betegen némi rendellenesség mutatkozik. A paciens erősen szomjuhozik és időről-időre egy-egy korty friss vizzel oltja szomjuságát, ami még inkább fokozza a kura biztos sikerét. Ha a hőmérő 80 fokot mutat, a delikvens testét szurásszerü fájdalmak izgatják és a végtagokban zsibbadás áll be. Mig a hőmérsék 100 fokra emelkedik, a beteg szinte uszik az izzadtságban. Hatalmas verejtékcseppek gyöngyöződnek a félig megsült testbőrön. Azontul a páciens álomszerü állapotban van és 140 fokig a legkellemesebben érzi magát. Ennél a hőfoknál rendesen bevégződik a napi kura, amely egy teljes órát vesz igénybe.

De a szükséghez képest 180, sőt 200 fokra is fölmelegitik a kamara levegőjét. A nagy hőségben a beteg vérkeringése egyre fokozódik. A szív erősen lüktet és teste szinte izzik. A beteg állandó felügyelet alatt van és a pácienst időközönkint hideg vizzel öntik le. Az izzasztás végezte után meleg pokrócokba takarják és ilyen állapotban mintegy két óra hosszat kell pihennie. A kura befejezése után a páciens igen jól érzi magát és annyira felfrissül, mintha hosszu, jóleső álomból ébredt volna föl."

Aki kételkedik benne: próbálja meg.

•

+ **Farkasvadászat.** Mig Európa civilizáltabb nyugati részeiben a farkas ma már jóformán ritkaság számba vehető, vannak tartományok, főleg északon és keleten, hol még elég bőven fordulnak elő, s igy hazánkban is bár a rendszeresen üzött irtás és pusztitás mellett már itt sem lehet hosszu életet jósolni e kártékony fenevadnak. Mindenütt dijak vannak kitüzve bőrére, ugy, hogy még bőre árát is beleszámitva, némely országban harminc forintra is felmegy az elejtett farkasért járó jutalom, ami elég arra, hogy a vadászt minél több vad irtására ösztönözze. A farkasokra rendezett hajtóvadászatok azonban ritkák és nem sok eredeti vonással birnak. Még legérdekesebb abol dobpergés mellett folyik a vadászat; ilyenkor visszhangzik az erdő a dobok riadásától s belevegyül a hajtók kiáltozása, ami meglehetős kalandos kinézést ad a vadászat lefolyásának. Rendszeres parforce-vadászatot üznek farkasokra Európa északi és déli határain. Norvégiában különösen sok kárt okoz e vad, amiért is Lappföldön a béke szót azzal fejezik ki, hogy „nyugalom a farkasoktól." Nem csoda tehát, hogy e vidékeken kurtán bánnak el velök. Amint az első hó

Ebben egyébként egyetértett Vikivel az egész gimnázium, melyet Viki lassankint elárasztott az inas remekeivel. Eleinte csak a szülők átkozták miatta a fütyülők ismeretlen remeklőjét, mert annyit a mesebeli erdőben se fütyültek (pedig ott nemcsak a madarak, de még a falevelek is tudtak fütyülni), mint mostanában az iskolás gyerekek. Ahogy az első elindult reggel hazulról, belefujt a kis bádogfütyülőjébe, annak a hangját meghallotta az egész utca s mind sietett a kis nebuló. Olyik még a reggeli kávéját is ott hagyta, csak felelt hirtelen a fütyülővel, aztán sietett kifelé, ahol már csapatosan közelgett a sok kis pajtás. Ugy mentek a gimnázium felé egy csapatban, amint a fütyülő összeterelte őket, mint kanász tülökje a jószágot.

— Hogy a pokol nyelje el azt az istentelen fütyülő-csinálótokat! — méltatlankodtak a szülők.

(No, tiszta szerencse, hogy a Péter gyerek ugyis ott volt már a pokolhoz hasonló műhelyben, mert különben ennyi jó kivánságtól még bajba kerülhetett volna a szegény gyerek).

De még csak a szülők haragudtak, kicsi volt a baj. Hanem aztán egyszer a gimnáziumban csapott le a menykő. Óraszünet idején valamelyik fiunak az az ötlete támadt, hogy tán hangversenyt illenék rendezni. A meleg idővel elszálltak a madarak s hiába van az iskolaterem alatt a nagy kert, ha csak hó lepi a fákat s nincs egy árva madár, akinek fütyörészése behallatszanék az iskolába. Vissza kellene csalni a madarakat, a meleg időt. Ha lehetne. De hát mirevaló a sok fütyülő?

Először ék a Péter gyerek remekeit. Az első gyerek fütyült. A második már bátrabban fujta. A harmadiknak az arca is belevörösödött a nagy buzgóságban. Aztán már mind fütyült. Ötven gyerek csak ugy fujta s a váratlan hangversenynek visszhangja támadt az egész nagy gimnáziumban. Minden osztály fütyült, nem is volt még ott olyan hangverseny azelőtt.

De nem is lesz.

A pokoli zsivajra, mintha ágyuból lőtték volna ki, kiszökött minden tanár. Mindegyik ott termett a maga osztályában s akkor már hiába volt, hogy a gyerekeknek torkukon akadt a hang. Jó Isten — micsoda csend volt az! Hiszen ha volna télen is légy, hogy legalább azoknak a röpülése csinált volna valami zajt! De se légy, se nesz. Csak csönd: mintha hirtelen megfagyott volna az egész gimnázium s olyan hirtelen, hogy egyik-másik gyereknek az ajkai közé fagyott az áruló masina is: a kis bádogfütyülő. Azt már el se lehetett rejteni. S a tanár uraknak még csak keresgélniök se kellett, hogy minek köszönhették azt a pokoli hangversenyt.

Hát ez szomoru félóra volt. Először is elszedték a gyerekektől az összes fütyülőket. Volt vagy kétszáz darab. Az ott feküdt most egy halomban az igazgató ur asztalán s egészen csinos kis halom volt. Némi jóakarattal el lehetett volna nevezni a *„fütyülő-hegy"*-nek. (Most látszott csak, milyen szorgalmasan dolgozott a Péter gyerek!) De ez még csak a bevezetése volt az ételetnek. Mert mihelyt valamennyi fütyülőt elkobozták, következett a nagy vallatás.

— Ki adta nektek ezt a csunya szerszámot? — kérdezte az igazgató ur.

A gyerekek nem feleltek mindjárt. De valami veszedelmes moraj hangzott a teremben, a sok vádlott gyerek összenézett, sugott-bugott, mozgolódott és fészkelődött.

Az igazgató ur hangosabban szólt rájuk:

— Ki volt az a haszontalan, aki ezt a sok fütyülőt az iskolába merte hozni?

Bors Viki ugy érezte, mintha valami nyomná a mellét. Ugy látta, hogy titokban valamennyi pajtása reá néz, de ez a sok titkos tekintet csak boszantotta. Ah, hát legföllebb el fogják árulni! Még talán igazságuk is van, hiszen sohasem lett volna fütyülőjük, ha ő nem ajándékoz nekik. S ha igaz is, hogy nem azért adta, hogy az iskolában is hangversenyezzenek, de az is igaz, hogy nem tiltotta meg nekik. Hát igazuk is van, ha elárulják. De ami legjobban bántotta, hogy ő nem meri magát elárulni. Hogyan? Eltürné, hogy annyi jó pajtása bajba kerüljön miatta? Hogy az igazgató ur másoktól tudja meg, amit tőle kellene megtudnia? Hogy csak a rosszra volt bátorsága, ámbár hiszen nem is sejtette még akkor, hogy rosszat tesz, de a jóra nincsen?

Az a kis forradás, ami ugy fénylett a homlokán, mint valami csillag: most piroslott, mint az égő zsarátnok. De a feje halovány volt, hófehér. A szeme lángolt. Egy pillanatig még a pajtásait nézte, aztán kilépett a padból, odament az igazgató elé s azt mondta:

— Én adtam nekik a fütyülőt!

— Te?

— Én adtam.

— És hol tudtál ennyi fütyülőt összelopni?

— Nem loptam! — szólt reszketve a fiu. Az én apám bádogos, az ő műhelyében csinálta Péter.

— Ki az?

— Az inasunk.

— Akkor hát az inas csalta meg apádat, mert ennyi bádogot nem szabad neki játékra elhasználni. S te nemcsak elnézted, hogy az inas megcsalja apádat, de még magad is segitettél neki a csalásban. Hát nem szégyelled magad?

Még fehérebb volt már a Viki arca.

— Nem tudtam, hogy rosszat teszek.

— De a fiuknak hoztad a sok fütyülőt és módot adtál nekik, hogy itt az iskolában haszontalankodjanak! — mondta az igazgató ur szigoruan.

Viki nem felelt.

— Azt hiszed, hogy büntetlenül menekülsz? — kérdezte az igazgató ur. — Megbüntetem az egész iskolát s téged legjobban. Az egész iskola itt marad ma tintalevesre és papirgaluskára. Egyetlen gyerek se mehet haza ebédre. Te pedig

leesik, a lappok fölfegyverkeznek egy bottal, melynek végére éles kés van kötve, összekapcsolják skijjeiket, hókorcsolyáikat s megindulnak a farkasokra. A sík lapályon, mély hóban a farkas nem futhat versenyt a korcsolyázókkal, ugy hogy hamar utólérik s a hegyes késsel felnyársalják. Ezt a különös sportot ujabban az angol turisták is nagyon kezdik felkapni s nem ritkán jelennek meg Norvégia hómezőin bundás angolok dárdásan és korcsolyásan, hogy a farkasvadászat kedvtelésének adják át magokat.

Tarkább látványt nyujt a farkasvadászat az orosz puszták végtelen sivatagjain. Itt a farkast szó szerint halálra üldözik. Vidám lovakon keresednek fel a kozákok és csikósok tanyáikról a hullámzó legelőkre. Ha a farkast felhajtották, a lovasok utána eredtek s a széllel versenyt futva rohannak az üldözött vad után. Pár óra mulva kimerül a ragadozó állat ereje; kitátott szájjal, fölcserepesedett nyelvét messze kitolva, fáradságosan lohol tovább, mig végre minden utolsó erejét összeszedve, megáll, s üldözői ellen védelmi állásba teszi magát. Ugyanebben a pillanatban egy karikás tekeredik nyaka köré, vagy pedig a vadász ugrik le lováról s dorongolja agyon a kimerült fenevadat. Némelykor rongygyal tömik be torkát, nyakon csipik s élve és megkötözve szállitják haza.

\+ **A dugók értékesitése.** Nagyon kevés ház van, ahol a palackokból kivett dugókat gondosan megőriznék és kétségtelen, hogy naponként több ezer elhasznált dugó kerül a szemétdombra. Pedig a dugó igen értékes és hasznos tárgy és nagyon jó lenne, ha a háziasszonyok annak megőrzésére nagyobb gondot fordítanának. Mindenek felett igen jó a dugó a párnák és derékaljak kitöltésére. Nem nedvesedik meg és ezért nem is rothadhat el; ezenkivül ruganyos és nagyon tartós. A párnáknak megvan az a hátrányuk, hogy az ide és tova mozgó tollak nagyon fölmelegitik a fejet és az agyban vértódulást okoznak, ami különösen lázbajoknál könnyen veszélyessé lehet. Egy kis könnyü dugókból készült párna, melyet, hogy nagyon kemény ne legyen, aszalkendővel lehet boritani, megszünteti ezt a bajt. A fej nem sülyedhet be mélyen és a dugón hidegen és szabadon fekszik. A dugókat e célra éles késsel lencsenagyságu lapos darabokra kell vágni. Ily módon lehet a derékaljakat is megtölteni dugókkal. Ismeretes továbbá, hogy a parafa igen alkalmas uszóövnek. E hasznos, de nagyon drága készüléket szintén igen olcsón lehet dugókból előállitani. A dugót nagysága szerint két vagy három egyenlő korongra szeljük és egyenként felvarrjuk az ingre oly módon, hogy szorosan és egymás mellett legyenek és lassanként, a kar kivételével az egész ing dugóval legyen bélelve. Hajósok és halászok folytonosen viselhetik e különben is hüsitő inget, de azonkivül háboruban a katonák is, mivel a dugó teljesen megvédi az ember testét a szurások, sőt még a gyengébb golyók ellen is. Az ily dugóing erejét még nagyobbitani is lehet, ha a mellény vagy a kabát bélésébe dugó-korongokat varratunk. Nagyon alkalmas továbbá a dugó a padló boritására, mivel a talajt meleggé teszi s megvédi a nedvesség ellen. Az igen drága parafa-szőnyegeket nagyon olcsón lehetne pótolni az által, ha a közönséges szőnyegek alsó felére az emlitett dugó-korongokat varratnók s még cé'szerübb volna négy kis metszés által azokból kockaalaku darabokat készíteni. Megjegyzendő, hogy mind e különböző tárgyak elkészitésére éppen semmi ügyesség nem szükséges, s a legegyszerübb asszony is, föltéve, hogy a varráshoz ért, könnyen elkészitheti a dugó-ingeket, dugó-szőnyegeket s a dugók szétdarabolását az ágyak megtömésére akár gyermekek is elvégezhetik.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, január 19.

Gabonaüzlet. (A *Budapesti Napló* jelentése.) Az időjárás e héten tulnyomóan borus száraz és erősen fagyos volt; csak egyes napokon derült ki az égboltozat, mikor a hőmérséklet is némileg emelkedett. Havazások alig fordultak elő. A vetések jól vannak védve. A vizállás alacsony és az összes folyók befagytak.

A külföldi piacokon a forgalom továbbra is nagyon korlátolt, az irányzat bágyadt és igy az árak sem tarthatták magukat. A szilárd irányzat, mely az uj év kezdetével az amerikai piacokon érvényesült, teljesen megszünt; a még fennálló hausse-klikk manipulációi teljesen hatástalanok maradtak és a spekuláció-részvétel hiányzik. Az árak is kisebb-nagyobb mérvben csökkennek, mert a behozatalok még mindig erősek, s a látható készletek továbbra is gyarapodnak (buzában 89 millió bushellt haladnak meg) és mert a kiviteli üzlet is csökkent. A mult héthez viszonyitva igy ca 3 c.-nyi visszaesés mutatkozik. Angliában ugy prompt, mint uszóáruban jó kinálat mellett csak mérsékelt kereslet mutatkozott. A francia piacokon a hozatalok kielégitőek voltak és az árak ugy buzában, mint lisztben nagyobb csökkenésnek voltak kitéve. A többi kontinentális piacokon az irányzat gyenge és dacára annak, hogy a fogyasztás csak korlátolt készletek fölött rendelkezik, még sem mutatkozik a legcsekélyebb törekvés, hogy azokat megnagyobbitsák. Majd mindenütt kedvtelen, bágyadt irányzat uralkodik, mi mellett az üzlet nehézkes és az árak is csökkenőek.

Nálunk az irányzat kenyérmagvak iránt csendes volt, mig takarmánycikkek szilárdan tartottak. A forgalom az összes cikkekben korlátolt maradt.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza kellemes irányzatban indult, minthogy a kinálat mérsékelt volt és a malmok is némi vételkedvet tanusitottak. Később azonban vaggonáru bőven érkezett, mig a kereslet alábbhagyott és igy a tulajdonosok kisebb engedmények megadására voltak kényszerülve. Az üzlet későbbi folyamán, korlátolt forgalom mellett, az árak változatlanok maradtak. A kinálat ismét gyengült és habár a malmok állandóan tartózkodóak voltak, a készárubirtokosok sem mutattak az eladásra különösebb hajlandóságot. A hét végével ismét szilárdabb volt az irányzat és mintegy 100.000 mmázsa összforgalom mellett, a mult héthez viszonyitva, nincs változás. A behozatal 60.000 mmázsát tesz ki.

Rozs e hét folyamán is szilárd maradt és teljes multbeti árakat ért el. A vételen ugy helyi fogyasztás, mint jobb minőségü áruban az export is résztvett, tekintettel azonban a mérsékelt kinálatra a forgalom csak gyenge maradt. Jobb minőségü áru előnyben részesült és minőség szerint 7.05—7.30 koronát fizettek budapesti paritásra. Nyiri származékokban, kinálat hiján, üzlet alig történt és csak névlegesen jegyzünk 6.75 korona Debrecen paritásában.

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) a gyárosok részére állandóan jó érdeklődéssel találkozik és mérsékelt kinálat mellett árában 5 fillérrel javult. Hizlalók alig vásároltak, szükséglet esetén azonban a teljes árakat voltak kénytelenek megadni. Minőség szerint 5.95—6.25 koronát jegyzünk helyben. Állomásokon átvéve, sör- és maláta-árpákban, megfelelő ajánlatok hijában, a forgalom csak korlátolt és jó tiszavidéki árpa 6.25—7.—, jobb felvidéki áru 7.50, prima urasági áru 8.— koronáig értékesithető.

Zab ugyancsak szilárd irányzatu. A kereslet ugyan nem haladja tul a rendes mértéket, a hozatalok azonban gyengék és a kinálat főleg raktárakból áll. Prima áru hiányzik és ily minőségekért 15 fillérrel magasabb árakat, 6.25 koronáig fizettek helyben. Merkantil-árut 5.75—6 korona között jegyzünk.

Tengerit, tekintettel a szigoruan hideg időjárásra, állandóan csak gyengén kinálták és 5—7½ fillérrel javult. A Bácska és Bánát relációinak előnyt adtak, azonban tiszavidéki áru is több figyelemben részesült. Budapesti paritásra prompt árut 4.87½ koronáig, tiszavidéki állomásokon 4.35—4.55, Kőbányán 4.95 koronáig jegyzünk.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-magyar Bank főtanácsának mai ülésén, mint *Bécs*ből táviratozzák, megállapitották a közgyülés napirendjét és a közgyülés elé terjesztendő üzletjelentést. A főtanács azután elfogadta a bankvezetőség inditványát, a székesfehérvári banképület céljaira szánt telkek vásárlása tárgyában.

Lótenyésztési ankét. A lótenyésztésünk emelése érdekében összehitt ankét két napi tanácskozás után befejezte munkáját. Az ankéten számos figyelemreméltó eszme és javaslat merült föl, amelyek bizonyára a megérdemlett méltánylásban részesülnek a földmivelésügyi kormány részéről. Mint a földmivelésügyi miniszter a záróbeszédében is hangsulyozta, az értekezleten az az általános meggyőződés domborodott ki, hogy a tenyésztés szempontjából, mint eddig, ugy ezentul is a katonalóra kell a legnagyobb sulyt fektetni. A *miniszter* kifejezte köszönetét a hadügyminiszter kiküldöttjének báró *Bothmer* altábornagynak, akinek előzékenysége, szakértelme és az ankét iránt tanusitott érdeklődése garanciát nyujt arra, hogy a hadügyminiszter álláspontja és a tenyésztők kivánságai mind közelebb jutnak egymáshoz

)itt fölemelkedett az igazgató ur és hangosabban folytatta) — te pedig haza fogsz menni. És minden szülő téged fog okozni, hogy miattad kapott büntetést a fia, mindenki csak reád fog haragudni, s ehetsz ugyan ebédet, de minden falatnál eszedbe fog jutni, hogy mig te eszel, az áldozataid éheznek, koplalnak. Ez lesz a te nagyobb büntetésed. Ugy legyen.

Az igazgató ur behivatta az iskolaszolgát, aki elvitte a nagy halom fütyülőt. Aztán még egyszer odafordult Vikihez:

— Hogy magad jelentkeztél, abból látom, hogy van becsületességed. Azért hiszem, hogy nagyobb büntetés lesz az neked, ha ehetsz, mikor társaid koplalnak miattad. De fütyülőt többé ne merjél az iskolába hozni. Értetted?

Tüz és jég volt váltakozva a Viki arca. De benn a szivében folyton égett valami. Mintha a szemén akarna kijönni mind, ami összeszoritott ajkain keresztül nem tudott utat találni. S a két szeme égett azoktól a könnyektől, melyeket nem tudott, nem mert elsirni. Az igazgató már régen kiment a teremből, a tanárok is utána s a gyerekek lassankint már nevetgélni is merészeltek, (mert ugyan nagy dolog, ha egyszer papirgaluskára maraszták is!), de Viki reszketett és alig mert társaira nézni. Azt hitte, az ablakokon keresztül száz meg száz asszonyfejet lát, a pajtások anyáit, amint szemrehányó, panaszos tekintettel nézik őt, a legnagyobb bünöst, aki hazamehet a szüleihez, ebédre. Oh, ha őt is tintalevesre csuknák, mint a többit! De végigmenjen a nagy piacon, az utcákon — egyedül. Az egész nagy gimnáziumból egyedül! Mit fognak szólni az emberek? Hogy fogják kérdezni és ostromolni, hol vannak a pajtásai? Miért jön egymaga. Azok mind rosszak, hogy ott maradtak s csak az a jó, aki hazamehet ebédre? Mi történt? S ő minderre feleljen! Már igaza van az igazgató urnak, hogy az ő büntetése a legnagyobb.

Délben kiszökött a gimnázium épületéből és kicsi mellékutcákon osont haza. Szinte futott, hogy senki meg ne állithassa, senki meg ne szólithassa.

Otthon égő orcával állt az apja elé.

— Papa, én téged megcsaltalak.

— Megcsaltál? Engem?

— Megcsaltalak. Az igazgató ur mondotta. Péter fütyülőket csinált a te bádogodból s azt a sok-sok fütyülőt én a fiuknak ajándékoztam. Pedig Péter sok bádogot elhasznált s én még kértem, hogy csináljon a fiuknak fütyülőket.

Bors Mihály uram jóizüen nevetett s összecsókolta Vikit. Aztán a feleségét szólitotta s annak is nevetve mesélte, hogy mi bántja Vikit. Oh be nagy baj! Hiszen a fütyülőket bádoghulladékból csinálják s azt ugyse lehetne másra használni.

— Nem csaltál meg, édes fiam! — szólt Bors Mihály uram Vikihez.

Viki csak hallgatott és gondolkozott. Hát nem csalta meg az apját! Aztán hirtelen eltünt. A bádogosék csak csudálkoztak, hogy sehol sem találják, pedig már ebédhez ülnek. De Viki már akkor ott volt a gimnázium udvarán s az ablakon kopogtatott.

— Gyerekek!

Az ablakok sorra megnyiltak. Viki égő arccal állt az udvaron s felszólott a kis éhezőkhöz:

— Azt mondja az apám, hogy nem csaltam meg. A fütyülőt bádoghulladékból csinálják s azt ugyse lehet másra használni.

— Jó, jó! Hát ennivalót hoztál-e? kérdezték a fiuk.

— Nem hoztam. — Felelt Viki szégyenkezve. — De *én is veletek akarok koplalni.*

Szólt s fölmászván az egyik fára, a nyitott ablakon keresztül beugrott a társaihoz. Ott is maradt estig. Koplalt, de már sokkal jobb kedve volt . . .

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irta: **STEPNJÁK.**

(49

Olyan egyszerüen bucsuztak el, mint bármikor. Ki tudja, nem figyelik-e meg őket s ők már ösztönszerüleg is kerülnek minden feltünőt, minden rendelleneset, ami gyanut ébresztheti. A holnapi dologban sokkal több forgott kockán, hogysem a legcsekélyebb óvóintézkedést is elhagyják.

Vaszilij másnap reggel kilenctől fogva kocsisruhában ott ült a fogadó kapujában s feszült figyelemmel nézte a sarkot.

Fél tizkor megjelent Vatajko kocsija a sarkon és megállás nélkül hajtott el a fogadó mellett. A fiatalember fehér zsebkendőt tartott kezében: a jel volt. Kissé meg is lengette a levegőben, hogy nagyobb nyomatékot kölcsönözzön a hirnek.

Ez ugyan fölösleges volt; hanem Vatajko sokkal izgatottabb és fiatalabb volt, semhogy azzal a józansággal csinálja a dolgát, amelyet egy öreg összeesküvő tanusitott volna hasonló körülmények között.

Vaszilij sietett az emeletre, hogy értesitse Andrejt, de már a lépcsőn találkozott vele. Az ablakból meglátta a fiút, és teljesen harcra készen, a legnagyobb lélekjelenlétével sétált — le a lépcsőn.

Lova már fölnyergelve állott a jászolnál; ráadta a zablát és meghuzta a hevedert. Vaszilij ezalatt a kapu felé forditotta a kocsit, felült a bakra és a lehető leggyorsabban elhajtott. Andrej

A miniszter végül hangsulyozta, hogy mindent meg kell tenni, különösen a lótenyésztő kisgazdákért. Az értekezlet nevében gróf *Széchenyi* Aladár mondott köszönetet a miniszternek az értekezlet összehivásáért.

Áru-értékelés. Magyarország és Ausztria közötti közbenső áruforgalomban szereplő áruk értékelése a létrejött megállapodás folytán ezentul egyenlő alapelvek szerint fog történni. Ezáltal remélhető, hogy ez a forgalom külön-külön gyüjtött statisztikája lehetőleg egyenlő eredményeket fog felmutatni. E célból ugy Magyarországon, mint Ausztriában külön szakbizottságokat nevesnek ki, melyek nemsokára meg is kezdenék müködésüket. A közbenső áruforgalmi statisztika eddigi eredményeit legelőször februárban teszik közzé. A jelenleg fennálló állandó értékmegállapitó bizottság és a szervezendő uj bizottságok között a személyi összeköttetés meglesz, amennyiben az előbbinek tagjai nagyobb számban ez utóbbiakhoz is tartozni fognak; azonkivül a szervezeti szabályzat az értékmegállapitások kölcsönös közlésére nézve is tartalmazna intézkedéseket. A közbenső áruforgalom értékmegállapitó bizottságainak kiegészitését Ausztriában a kereskedelmi minisztérium legközelebb eszközölni fogja. Magyarországon az Ausztriával már közösen megállapitott alapelvek szerinti bizottsági alapszabálytervezet tárgyalás, illetve feldolgozás alatt áll, ugy hogy a bizottságoknak január hó folyamán leendő életbeléptetése előreláthatólag nem fog akadályokba ütközni.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága ez idei pénztári feleslegekből eddig összesen 2,293.858 koronát szállitott a m. kir. központi állampénztárba.

A Belvárosi Takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága mai ülésében megállapitotta az 1900-ik évi zárszámadásokat. A felügyelő-bizottság által is megvizsgált és helybenhagyott mérleg 453,222.63 korona tiszta nyereménynyel zárul, mely a részvénytőke mintegy 9%-os kamatozásának felel meg. A zárszámadások főtételei a következők: Mérleg-számla. Vagyon: Pénztárkészlet 402.625.33. Váltótárca 823,4.492,937.53 korona. Hitelegyleti váltótárca 823.166.51 korona, saját-értékpapirok és azok kamatjai 1.068.723,63 korona, zálog-levél biztositóalap és annak kamatjai 3,085.830.83 korona. Értékpapirelőleg 2.443.948.02 korona. Jelzálogkölcsönök 17.238,004.11 korona. Leltárszámla leirva, adósok 2.200,282.13 korona. összesen 31.754,838.09 korona. Teher: Részvénytőke 5.000.000.— korona. Tartalékalap 550.000.— korona. Árfolyamkülönbözeti tartalékalap 20,000.— korona. Hitelegyleti biztositéki alap 63.655.— korona. Nyugdijalap 27.518·75 korona. Betétek 6,984.369·24 korona. Be nem váltott részvény szelvények 504 korona. Forgalomban lévő záloglevelek 17.237.400 korona. Átmeneti váltókamat 58.403·98 korona. Átmeneti jelzálogkamat 176.518·71 korona. Kölcsönökből visszatartott 65.616·31 korona. Hitelezők 1,116.832·70 korona. Tiszta nyereség 453.222·63 korona. Nyereség és veszteség számla. Tartozik. Kifizetett és tőkésitett kamatok 267.448·87 korona. Tőkekamatadó 26.744·87 korona. Adó 48.617·19 korona. Költség 62.039·26 korona. Tisztviselői fizetések 85.896·78 korona. Saját értékpapirjaink árcsökkenése 27.544·88 korona. Felügyelőbizottság dijazása 5.600 korona. Leirások 36.049·03 korona. Tiszta nyereség 453.222·63 korona összesen 1.013.163·53 korona. Követel. Áthozat 1899. évről 16.642·36 korona. Bevett kamatok 805.221·37 korona. Jutalékok és különféle bevételek 69.627·86 korona. Nyereség a záloglevélüzleten 121.671·94 korona. Összesen 1.013.163·53 korona. Az igazgatóság a február 5-re egybehivandó közgyülésnek azt fogja javasolni, hogy a megállapitott 453.222·63 korona nyereményből az alapszabályszerü illetmények levonása után 300.000 korona, azaz részvényenként 12 korona 6%-os osztalékra fordittassék, 60.000 korona tartalékba helyeztessék, 6000 korona a nyugdijalapra fordittassék, 17.359·78 korona pedig uj számlára vitessék elő.

A Budapesti takarékpénztár és országos zálog-kölcsön r.-t. igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapitotta az 1900. évre vonatkozó zárszámadást. 411,897.351·14 korona összforgalom mellett az *1900. évi december 31-ikével lezárt mérleg* 792.680·76 korona *tiszta nyereséget* mutat ki. Az igazgatóság az ez évi február 4-ikére egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy a tartalék kellő ellátása mellett, ugy mint tavaly, ezuttal is részvényenkint *24 korona osztalék* fizettessék. A *mérleg* számadatai a következők: *Vagyon*: pénztárkészlet 830.076·65 korona, elhelyezve pénzintézeteknél rövid felmondásra 606.287·69 korona, saját értékpapirok 2,371.778·27 korona, társulati ház 1,000.000 korona, váltótárca 5,923.002·29 korona, előlegek értékpapirokra 8,416.644·77 korona, adósok fedezet mellett és folyószámlán 3,855.710·53 korona, váltóüzlet 544.028·13 korona, adósok 1.365.449·30 korona, kézi zálogüzlet 6,765.885·84 korona, országos központi hitelszövetkezeti alapitványi részjegy 2,400.000 korona, leltár 38.000 korona, óvadék-értékpapirok 99.042·08 korona, tisztviselői nyugdijalap értékpapirjai 160.200 korona, kézi zálogüzlet utalvány biztositéki alap értékpapirjai 150.000. összesen 32,526.105·55 korona. *Teher*: részvénytőke 10,000.000 korona, tartalékalap 1,140.144 korona, tisztviselői nyugdijalap 160.351·87 korona, betétek: takarékbetéti könyvekre 5,823.841·49 korona, chéque-betétek 6,062.743·95 korona, pénztárjegyekre 31.000 korona, együtt 11.917.585·44 korona, kézi zálogpénztári utalványok 3,000.000 korona, hitelezők 5,317.890·39 korona, fel nem vett osztalékok 2.832 korona átmeneti kamatok 95.579·01 korona, tiszti óvadékok 99.042·08 korona, egyenleg mint nyereség 792.680·76 korona, összesen 32.526.105·55 korona; *Nyereség és veszteség számla*: *tartozik*: kifizetett és tőkésitett kamatok takarékbetétek után 189.477·32 korona, pénztárjegyek után 114.442·71 korona, chequebetétek után 160.589·51 korona, kézizálog pénztári utalványok után 192.077·50 korona, együtt 553.587·04 korona tőkekamatadó 55.358·70 korona, intézeti ház adója és fenntartása 12.376·05 korona, tiszti fizetések 139.400·31 korona, lakbér és kezelési költségek 102.276·52 korona, felügyelő-bizottság tiszteletdija 6000 korona, adó 132.063·86 korona, leirások: leltárból 10.481— korona, kézizálogüzlet szervezés és berendezés 40.000— korona, kétes követelések 25.851·73 korona, együtt 76.332·73 korona, nyereségáthozat 1899-ről 32.478·66 korona, nyereség 1900-ban 760.202·10 korona, együtt 792.680·76 korona, összesen 1,870.075·97 korona. *Követel*: nyereség áthozat 1899-ről 32.478·66 korona, váltóleszámitolási kamat 344.820·33 korona, adómentes kamat 5.261·27 korona, kamat 668.294·52 korona, kézizálogüzlet jövedelme a költségek levonása után 432.525·48 korona, különféle jutalékok és egyéb jövedelmek 318.871·70 korona, váltóüzlet jövedelme a tőkebefektetés kamatainak és a költségeknek levonása után 9.3.9·01 korona, intézeti házbérjövedelem 58.495·— korona, összesen 1,870.075·97 korona.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi január 19. Készlet 559 darab. Erkezett 2159 darab. Összesen 2714 darab. Eladatott 1596 darab. Maradt 1118 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 76—84 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 82—88 koronáig. 320—380 kgr. sulyban 84—90 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 82—86 koronáig. Malac 50—100 kgrig 72—84 korona. A vásár lanyha.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 19.

A malmok kedvező vételkedve és bő kinálat mellett elkelt ma 30.000 mm. szilárdan tartott, finomabb minőségü áru 2 és fél fillérrel magasabb árakon.

Takarmányczikkekben mérsékelt forgalom mellett az irányzat szilárd.

Eladatott:

Busa. Tiszavidéki: 500 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 67½ f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78·8 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 77½ f., 200 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 77½ f., 500 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·3 k. 7 K. 77½ f., 50 mm. 78·5 k. 7 K. 47½ f. 50 mm. 75 k. 7 K. 47½ f., 400 mm. 77·7 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 77·7 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 62½ f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 60 f., 700 mm. 77 k 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 150 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 57½ f., 1100 mm. 76 k. 7 K. 57½ f., 200 mm. 76·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 50 f.

Pestvidéki: 300 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 77·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 55 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 47½ f., 100 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 74·5 k. 7 K. 40 f.

Raktári: 3170 mm. 74·8 k. 7 K. 20 f., 1660 mm. 74·3 k. 7 K. 27½ f., 1500 mm. 77·5 k. 7 K. 60 f., 1105 mm. 75 k. 7 K. 27½ f.

Budai: 250 mm. 76·5 k. 7 K. 50 f., 250 mm. 77 k. 7 K. 50 f.

Fehérmegyei: 500 mm. 75 k. 7 K. 50 f.

Bándi: 2500 mm. 76 k. 7 K. 40 f.

Török-szent-miklósi: 3800 mm. 76·3 k. 7 K. 50 f.

Ó-becsei: 1900 mm. 76·4 k. 7 K. 50 f.

Tiszai: 1000 mm. 78 k. 7 K. 85 f.

Mind három hónapra.

Lóhere: 100 mm. 60 K. — f.

Arpa: 100 mm. 6 K. 17½ f.

Zab: 100 mm. 5 K. 90 f., 400 mm. 5 K. 92½ f.

Köles: 100 mm. 4 K. 50 f.

Rozs: 100 mm. 7 K. 20 f., 150 mm. 7 K. 37 f., 200 mm. 7 K. 25 f., 100 mm. 7 K. 20 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Busa	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki ó	75	7.35	7.45	79	7.75	7.90
" "	76	7.45	7.60	80	7.84	7.95
" "	77	7.60	7.70	81	—.—	—.—
" "	78	7.66	7.75	82	—.—	—.—
Fehérmegyei "	75	7.25	7.45	79	7.75	7.85
" "	76	7.45	7.60	80	7.85	7.90
" "	77	7.60	7.70	81	—.—	—.—
" "	78	7.66	7.75	82	—.—	—.—
Pestvidéki "	75	7.25	7.40	79	7.65	7.75
" "	76	7.35	7.45	80	7.76	7.85
" "	77	7.50	7.60	81	—.—	—.—
" "	78	7.60	7.70	82	—.—	—.—
Bánsági "	74	7.30	7.40	78	7.70	7.85
" "	76	7.40	7.50	79	—.—	—.—
" "	78	7.50	7.60	80	—.—	—.—
Bácska "	77	7.65	7.75	81	—.—	—.—
" "	78	7.20	7.45	78	—.—	—.—
" "	74	7.35	7.45	79	—.—	—.—
" "	75	7.50	7.55	80	—.—	—.—
" "	76	7.55	7.65	81	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek		Kiló	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs uj elsőrendü		70—72	7.20	7.35
" másodrendü		—	7.05	7.10
Arpa " takarmány		60—62	6.10	6.20
" " égetni való		63—64	5.90	6.10
" " sörfőzésre való		64—66	—.—	—.—
Zab "		39—41	5.70	5.85
Tengeri ó bánsági		—	4.70	4.80
" " másnemü		—	—.—	—.—
Repce uj káposzta		—	—.—	—.—
Köles " bánsági		—	5.—	5.20

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra	7.56—7.55—7.56
Buza októberre	7.65—7.64
Rozs áprilisra	7.38
Rozs októberre	7.58—7.60—7.61—7.62—7.58
Zab áprilisra	5.99—6.—
Tengeri májusra	5.01—5.02—5.04—5.03—5.02
Repce augusztusra	12.75—12.85

Déli egy órakor a következő zárórákat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.55 pénz	7.56 áru
Buza októberre	7.63 „	7.64 „
Rozs áprilisra	7.37 „	7.38 „
Zab áprilisra	6.— „	6.01 „
Tengeri májusra	5.01 „	5.02 „
Repce augusztusra	12.75 „	12.85 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra	7.53— 7.54
Buza 1901. októberre	7.62— 7.63
Rozs áprilisra	7.36— 7.37
Zab 1901. áprilisra	6.— 6.01
Tengeri májusra	5.— 5.01
Repce augusztusra	12.75—12.85

---

egy ugrással a nyeregben termett és nyomon követte. A kapun kivül még egy néma bólintással bucsuztak el. Még csak egy pillantást sem váltottak. Egyik sem tudta, látja-e még életben a másikat, hanem ebben a pillanatban ugy el voltak foglalva a maguk ügyével, hogy nem értek rá erre gondolni. Minthogy, amig csak a közös támadás nem egyesiti őket, külön helyen kellett állniok, más-más uton is indultak.

Andrej tiz pere mulva elérte az elhagyott teret a város legvégén, közel a fatális fasorhoz. Vatajko, a hozzá beosztott őrszem, már helyén állott. Éppen most bocsájtotta el a kocsiját és a keskeny görbe uteában botorkált, amely a teret a fasorral kötötte össze. Vatajko a középen állva mind a két végére elláthatott és igy közvetithette a jelzéseket a fasorból a terecskére.

Andrej az utca torkolatába érve, már helyén találta az őrszemet, aki jelezte neki, hogy a foglyok még nem hagyták el a börtön kapuit. Vaszilij, kit Andrej nem láthatott szinten helyén volt már és a nyilt uton elhelyezett őrszemlánetól kapta a jelzéseket.

Andrej leszállt lováról és a kantárszárnál fogva vezette körül, mintha csak jártatni akarná. Egy lovas, aki mozdulatlanul áll egy nyilvános tér közepén, oly különös látvány, amely okvetlen föltünést keltett volna. Rövid nemzeti *armiak*-ot hordott, amely alatt igen könnyen rejthette el fegyvereit. Amikor az utcába nézett, Vatajkót még mindig helyén találta. Nemez-kalapja a fején volt; jeléül annak, hogy a foglyok még a börtön udvarán belül voltak. Hanem Vatajko éppen ebben a pereben levette fejéről a kalapot és fedetlen fővel állott. Andrej szive megdobbant; a foglyok elhagyták a börtönt; közeledtek.

Azonban még mindig nem szállott lóra. Nyugodtan vezette tovább a kantárszárnál fogva; még egy nagyfontosságu jelre várt.

A foglyokat rövid revolverekkel kellett felfegyverezni.

Ezt a börtönőr vállalta magára. Minthogy a foglyokat, mielőtt a börtönt elhagyják, előbb bőrig megmotozzák, a felfegyverzés nehéz dolog volt. Az őr ugy akarta ezt elérni, hogy a fegyvereket felöltőik zsebébe teszi és ezeket a kimenetnél, miután minden formalitásnak vége volt, vállukra dobja.

Ettől a eseltől függött minden. A foglyoknak, amint az első őrszem mellett elmennek, jelt kellett adniok, vajjon a felfegyverzés sikerült-e. Ettől függ, vajjon megkisérlik-e a merényletet, vagy nem.

Vatajko, aki addig a sötáló szerepét játszotta és egy papirkereskedő kirakatában a képeket nézte, most egészen felhagyott a komédiával. Szétvetett lábbal az ut közepére állott és visszafojtott lélegzettel figyelt Vaszilij minden mozdulatára. Amikor a várva várt jelt megkapta, sarkon fordult és futva vitte el Andrejnak.

Kötelességének, mint őrszem, ezzel eleget tett. Nem volt már jel, amire vigyázhatott volna, minthogy Vaszilij sietve tovább mozdult kocsijával ugy, hogy a támadás helyén legyen. Neki már előzetesen a helyén kellett lennie, hogy a kiséret már ott lássa.

Andrejnak ellenben folyton ide-oda kellett járkálnia. Mozdulatait ugy kellett szabályoznia, hogy éppen a kellő ponton találkozzék a menettel. Még korán volt megjelennie a fasorban; őt vagy hat percig kellett még várnia. Ujra körülvezette lovát a téren, majd ide-oda járkált.

Vatajko a járdán ment mellette.

— Ne távozz el nagyon az ut torkától, — szólt Andrej, utasitásait tizedszer megismételve, — azután ne légy nagyon izgatott. Ha semmi sem történik, Zinához sietsz és értesited. Ne felejtsd el a helyet, ahol vár. A köruton, harmadik pad a saroktól.

— Jól van, tudom.

(Folytatása következik.)

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde gyengén indult s szerény forgalom mellett kevés változást tüntetett fel.

A helyi piac teljesen el volt hanyagolva.

A déli tőzsde javult külföldre s főleg Bécsből jelzett fedezésekre kedvezőbb irányzatot öltött.

A zárlat főleg államvasutakban igen szilárd volt.

A helyi piac tartott, de üzlettelen volt.

Járadékok és valuták változatlanok.

Az előtőzsde nyugodt.

Jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 660.50——661.— Osztrák-Magyar Államvasut 665.75—666.25. Rimamurányi vasmü 456.75 korona.

A *déli tőzsde* valamivel kedvezőbb.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 666.75—667.25. Osztrák hitelrészvény 660.75—661.—. Osztrák-magyar államvasut 665.25—666.—. Rimamurányi vasmü részvény 456.——457.—. Közuti vasut 579.——579.50 kor.

Forgalomba került: Koronajáradék 92.20—92.30. Concordia malom 99.——100.—. Salgótarjáni vasmü részvény 633.——634.—. Sohlick vasöntőde 195.——210.—. Magyar villamossági részvény 213.——216 korona.

Utótőzsde. **A 4 órai zárlatkor maradt:**

Osztrák hitelrészvény 662.—. Magyar hitelrészvény 668.—. Leszámitoló bank részvény 418.—. Rimamurányi vasmürészvény 456.—. Osztrák-Magyar államvasut 668.50. Közuti vasut részvény 579.—. Villamos vasut részvény 294.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 43.—48.— korona, vörös aprószemü 48.—50.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 55.——58.— korona, nagyszemü 61.—65.— korona. Disznózsir: budapesti: 52.——53.— korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 41.——41.50. korona, 3 darabos 45.——45.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.75—15.— korona 120 darabos —.——————. korona, 100 darabos 15.25—15.75 korona, 85 darabos 16.——16.25 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.——14.25 korona, 100 darabos 15.——15.25 korona, 85 darabos 15.75—16.— korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— korona, szerbiai 17.——17.25 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* tartott, az üzlet csendes.

Déli tőzsdén változatlanok maradtak az árfolyamok.

Zárlat tartósan javult Berlinre és Londonra.

Bécs, január 19. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 117.95. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 140.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.30. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 417.—. Rimamurányi vasmürészvény 457.50. Magyar koronajáradék 92.25. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 91.70. Magyar hitelbank részvény 668.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 165.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény 355.50 Magyar kereskedelmi bank —.— Magyar cukoripar 1890.—.

Bécs, január 19. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 98.25. 4%-os osztr. aranyjáradék 117.35. 1860-iki sorsjegy 136.80. Osztrák hitelsorsjegy 388.—. Angol-osztrák bank 268.50. Bécsi bankegyesület 458.—. Osztrák-magyar bank 1702. Déli vasut 110.50. Dunagőzhajózási részvény 739.—. Dohányrészvény 290.— Császári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 117.62. 4·2%-os ezüst járadék 98.10. Osztrák koronajáradék 98.30. 1864-iki sorsjegy 196.50. Osztrák hitelintézeti részvény 662.—. Unionbank 536.—. Osztrák Länderbank 406.50. Osztrák-magyar államvasut 668.50. Elbavölgyi vasut 469.—. Alpesi bányarészvény 428.50. 20 frank. arany 19.15. Londoni váltóár 240.60. Bécsi Tramway Litt B. 233.—. Bécsi Tramway Litt A. 239.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat tartott.

Bécs, január 19. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 662.—. Magyar hitelrészvény 669.—. Angol-Osztrák bank 108.50. Bécsi bankegyesület 458.—. Union bank 458.—. Länderbank 289.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 406.—. Lombard 110.75. Elbavölgyi vasut 470.—. Északnyugati vasut részvény 459.—. Dohányrészvény 291.—. Rimamurányi vasmü 458.50. Alpesi bányarészvény 428.50. Májusi járadék 98.15. Magyar koronajáradék 92.20. Török sorsjegyek 105.25. Német birodalmi márka 117.68. Napoleon d'or 19.15.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 19. *(Tőzsdei tudósitás.)* A londoni és a new yorki tőzsde bágyadtsága, ugyszintén a belföldi vaspiac helyzetéről, különösen a felső-sziléziai vaspiacról szóló kedvezőtlen jelentések elkedvetlenitették a tőzsdét. Kohó- és bányarészvények hanyatlottak, bankok részben szintén gyöngültek. Járadékok nyugodtak, spanyolok kissé engedékenyek. Vasutak egyenlőtlenek. Northern-Pacific-részvények New-Yorkra nyomottak, Kanada-Pacific-részvények a január második hetéről kimutatott 38.000 dollárnyi minuszra hanyatlottak. A forgalom korlátolt volt. Egyes bányaértékek a második tőzsdeórában kissé javultak. Magánleszámitolási kamatláb 3½%.

Berlin, január 19. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.75. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 92.90. Osztrák-magyar államvasut 142.25. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.95. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.60. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 178.10. Általános villamossági Edison 212.25. Gelsenkircheni 174.25. Laura-kohó 194.75. 4·2%-os ezüstjáradék 98.—. 4%-os magyar aranyjáradék 98.30. Osztrák hitelrészvény 208.—. Déli vasut 26.10. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.40. 4%-os uj orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 95.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust —.—. Harpeni 172.40. Az irányzat szilárdabb.

Berlin, január 19. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 98.30. Magyar koronajáradék 92.20. Osztrák hitelrészvény 208.—. Osztrák-magyar államvasut 142.25. Déli vasut 26.10. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.40. Buschtienhradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, január 19. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 98.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.70. Magyar koronajáradék 92.80. Osztrák-magyar bank 122.70. Déli vasut 26.—. Elbavölgyi vasut —.— Londoni váltóár 204.32. Bécsi bankegyesület 116.—. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 81.80. 4·2%-os ezüstjáradék 97.95. 4%-os magyar aranyjáradék 98.30. Osztrák hitelrészvény 207.80. Osztrák-magyar államvasut 142.30. Északnyugati vasut 113.—. Bécsi váltóár 848.66. Párisi váltóár 813.83. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 217.—. Az irányzat csendes.

Frankfurt, január 19. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Arfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 208.—. Osztrák-magyar államvasut 172.—. Déli vasut 26.30. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék —.—. Laura-kohó —.—. Harpeni —.—. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. szilárd.

Hamburg, január 19. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 97.80. 1860. sorsjegy 136.80. Déli vasut 26.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 99.50. Osztrák hitelrészvény 208.—. Osztrák-magyar államvasut 142.—. Olasz járadék 95.40. 4%-os Magyar aranyjáradék 98.60. Az irányzat gyenge.

Páris, január 19. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.30. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 101.92. Ottomanbank 541.—. 3½%-os francia járadék 103.62. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 99.20. Párisi bankrészvény 1070. Olasz járadék 94.05. Francia törleszth. járadék 100.30. Osztrák földhitelintézeti részvény 1215. Török dohányrészvény 318.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 19. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 90—92 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 95—96— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 92—94— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 93—94— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkiut 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 88—90— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 86——88 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 80——84 fillérig.

Sertéslétszám 1901. január 17. napján volt készlet 30.498 darab. — 1901. január 18. napján felhajtatott 179 darab. 1901. január 18. napján elszállittatott 400 darab. 1901. január 19. napjára maradt készletben 30.277 darab.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, január 19.

A maximum intenzitásából veszitett és Európa délkeleti felére huzódott vissza, helyet engedve a nyugatról benyomuló depresszióknak.

Az idő Európa dél-keleti felében változatlanul derült és száraz, de nyugatról egyre csapadékosabbra válik.

A hőmérséklet is emelkedik nyugatról és a kemény fagy mind kisebb területre szoritkozik.

Nálunk az idő száraz és többnyire derült volt. A hőmérséklet nyugatról emelkedett.

Kilátás: Nyugatról további enyhülés és száraz idő várható.

Vizállás.

		Jan. 18. méter	Jan. 19. méter			Jan. 18. méter	Jan 19. méter
Inn	Schärding	0.86	0.90	Tisza	M.-Sziget	0.45	0.45
Duna	Passau	0.87	0.98	„	Tokehása	0.28	0.28
„	Linz	1.85	1.85	„	V.-Namény	0.66	0.66
„	Bécs	1.66	1.84	„	Tokaj	0.44	0.44
„	Pozsony	2.15	2.08	„	Tisza-Füred	0.12	0.10
„	Komárom	2.30	2.26	„	Szolnok	0.34	0.38
„	Budapest	1.10	1.18	„	Csongrád	0.96	0.96
„	Paks	1.30	1.04	„	Szeged	0.37	0.40
„	Mohács	0.75	0.95	„	Török-Becse	0.96	0.94
„	Gombos	1.02	1.11	„	Titel	0.38	0.40
„	Ujvidék	0.16	0.21	Ondova	Bártfa	0.26	0.25
„	Pancsova	0.62	0.71	Topolya	Hcór	0.78	0.78
„	Orsova	0.36	0.68	Bodrog	Zemplén	0.66	1.74
Morva	Magyarfalva	0.54	0.54	Sajó	Zsolca	1.49	1.78
Vág	Zsolna	0,52	0.52	Hernád	H.-Németi	0.29	0.28
„	Trencsén	0.14	0.14	Berettyó	Margita	0.04	0.08
„	Szered	0.62	0.50	„	B.-Ujfalu	0.10	0.10
Rába	Sz.-Gotthárd	0.10	0.10	Körös	Csucsa	0.—	0.—
„	Sárvár	0.80	0.79	„	N.-Várad	0.05	0.06
„	Győr	1.70	1.86	„	Belényes	0.22	0.22
Dráva	Pettau	1.10	0.—	„	Tenke	0.—	0.—
„	Zákány	0.32	0.33	„	Gurahonc	0.38	0.38
„	Barcs	0.05	0.04	„	Borosjenő	0.14	0.—
„	Eszék	0.80	0.—	„	Békés	0.30	0.38
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.3[illegible]	„	Gyoma	0.08	0.08
Száva	Zágráb	0.38	0.4[illegible]	Maros	Gy.-Fehérvár	0.14	0.14
„	Sziszek	0.64	1.50	„	Branyicska	0.18	0.10
„	Mitrovica	2.68	2.62	„	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.23	0.—	„	Arad	0.96	0.98
„	Szatmár	0.32	0.34	„	Makó	0.18	0.18
Kraszna	N.-Majtény	1.49	1.48	Temes	K.-Kostély	0.04	0.04
Latorca	Munkács	0.06	0.04	Béga	Kiszető	0.64	0.68
Laborca	Homonna	0.10	0.10	„	Temesvár	0.46	0.60
Ung	Ungvár	0.10	0.10	„	Becskerek	0.20	0.20

ÚTMUTATÓ.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállitók Budapest, VII., Kerepesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körut sarok. Zenepalota. **Megjelent! MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA,** melynek segélyével a tilinkón tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: **Tolnay Lajos,** vezérigazgató: Benke Gyula. Központ: **VI., Andrássy-u. 5.** Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusitó helye: **IV., Koronaherceg-utca II.** Kézi zálogüzletek: **IV., Károly-körut 18.; IV., Koronaherceg- és Zsibárus-utca sarkán; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körut 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.**

Első Leánykiházasitási Egylet Budapesten, VI. ker., Teréz-körut 40—42. szám. **Alapittatott 1863. évben. Kifizetett** nászjutalékok 1892. december hó 31-ig **1,600,000 frt.** Legelőnyösebb feltételek kiházasitási biztositásokra **300 frttól 10,00 frtig.**

Napirend.

Naptár. Vasárnap, január 20. — Római kath.: F 2. Jéz. sz. neve. — Protestáns: F. 2. Fáb. Seb. — Görög-orosz: (január 7.) G. Iván. — Zsidó: Tebeth 29. — Nap kél 7 óra 25 perckor. — Nyugszik 4 óra 26 perckor. — Délután 6 óra 15 perckor a vizöntő jegyébe lép. — A hold kél délelőtt 6 óra 52 perckor. — Nyugszik délután 4 óra 40 perckor. — Ujhold délután 3 óra 36 perckor.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Iparmüvészeti **társulat karácsonyi kiállitása délelőtt 9 órától 12-ig és délután 2—4-ig.**

Iparosok oktatása: Magyarázó előadások *a Nemzeti Muzeumban, Iparmüvészeti Muzeumban és Teknológiai Iparmuzeumban* délután 2 órától 4-ig.

Dürer-kiállitás és az Országos Képtár az Akadémiában d. e. 9—1-ig.

Iparmüvészeti muzeum kiállitása nyitva délelőtt 9 órától d. u. 1-ig.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma (Muzeum-körut 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Teknológiai Iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 12-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Földtani muzeum a Stefánia uton, nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig.

Közlekedési muzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12 óráig.

Magyar kereskedelmi muzeum az iparcsarnokban d. e. 9-től 12 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Akadémia Goethe-szobája zárva.

Muzeumi könyvtár zárva.

Akadémiai könytár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Iparmüvészeti muzeum könyvtára nyitva délelőtt 10 órától 12 óráig.

Statisztikai hivatal könyvtára zárva.

Magyar kereskedelmi muzeum könyvtára és tudakozó osztálya délelőtt 9 órától 12-ig.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 9 órától 6 óráig. Belépti dij 1 korona.

Mentőegyesület helyiségei reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás, melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi pirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 20-án.
Pollininé Bianchi Bianca vendégfelléptével.

Roland mester.

Opera 3 felvonásban. (A harmadik felvonásban egy változással.) Zenéjét és szöv. irta gróf Zichy Géza.

Személyek:

Roland mester	Kertész	Beauvioux	Gábor
Yvette	Pollininé	Damoiseau	Mihályi
Parbleuné R.	Diósyné	Igazgató	Kiss B.
Levelesoi	Ney D.	Ninon	Payer

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 20-án.
Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal.

Liliomfi.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta Szigligeti Ede. Zenéjét szerzette Szerdahelyi József.

Este:

Harmadszor:

Hófehérke.

Regényes szinjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta Bródy Sándor.

Személyek:

Balassa	Császár	Heléna	Márkus
Hófehérke	Török	A fekete ruhás	
Öreg tiszteletes	Gabányi	hölgy	Maróthy
Kis tiszteletes	Rózsahegyi	A barát	Gyenes
Az orvos	Ujházi	Szolgáló	Györgyné
A felesége	Rákosi		

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 20-án.
Délután 2½ órakor, mérsékelt helyárakkal.

Az asszonyregement.

Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irta: Reiner Ferenc, zenéjét szerzette: Rosenzweig Vilmos.

Személyek:

Szerencsy	Kardos	Boriska	Fenyvessi
Éjszaky	Margó	Piroska	Béres M.
Mariska	Gombaszögi	Mandi Manó	Szikiai
Juliska	Horváth	Rézi	Láng Etel

Este:

A gésák

vagy: **Egy japán teaház története.**

Énekes játék 3 felvonásban. Irta Owen Hall. Fordította Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Sidney Jones.

Személyek:

Reginald	Beöthy	Bolton	Szécsi
Bronville	Kardos	Vun-Csi	Szikiai
Cunningham	Odry	Imári márki	Boross
Grimston	Iványi	Mimóza	Kaposi
Downey	Szalontai	Molly Seamore	Markovich

Kezdete 7½ órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Szinház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

Szerdán, január 23-án a Royalteremben

Messchaert

János tanár EGYETLEN DALESTÉLYE.

Jegyek Méry Béla zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12. Telefon.

Hétfőn, január 28-án, a Royalteremben

LINDH

Marcella EGYETLEN DALESTÉLYE.

Jegyek kizárólag MÉRY BÉLA zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. Telefon.

Hétfőn, február 4-én a „Royal"-szálló termében

F. Pewny Irén

és Pewny Olga

DALESTÉLYE.

Jegyek a „Harmonia" zeneműv- és zongorakereskedésben, Váci-utcza 20. kaphatók.

Hörcher Márton

Pilzeni sörcsarnokában,

Üllői-ut 30.

mindig friss pilzeni sör (az Első pilzeni részvény serfőzdéből), kőbányai sörök, kitünő borok, izletes ételek, jutányos áron, a legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók.

FOLIES CAPRICE.

Előzetes jelentés.

Folyó évi január hó 22-én, kedden,

rendkivüli,

jótékonycélu előadás

Budapest székesfőváros szegényei javára.

Szinre kerülnek:

Die blonden Bestien.

Ő nem tud franciául.

Mundi Rosenkranz auf der Hochzeitsreise.

Helyárak a rendesek.

Jegyek elővétele a nappali pénztárnál.

Cigányzene reggeli 5 óráig a pompás

télikertben.

Képes levelező-lapok

a legkedveltebb budapesti

színésznők

brom-ezüst kivitelü arcképével diszitve.

Páratlan szép gyüjtemény. Eddig megjelent 4 sorozat. Egy sorozat 12 darbot tartalmaz, ára bérmentes ajánlott küldéssel **1 frt 80 kr. (3 K. 60 fil.).** Az összeg beküldése után küldi a

„Budapesti Napló" kiadóhivatala

József-körut 18. sz.

Aki mind a négy sorozatot egyszerre hozatja, az 48 helyett 52 képet kap.

A).

Ábrányiné W. Margit
Blaha Lujza
Feleki né M. Flóra
Gazsi Mariska
Gombaszögi Margit
Jászai Mari
Küry Klára
Ligeti Juliska
Szoyer Ilonka
Vasquez M. grófnő
Vizvári Mariska
Szekely Irén.

Az egyesült pokrócgyárak **maradék** raktárának föl áron való eladására nyertem megbizást a ezért ajánlok

téli pokrócokat,

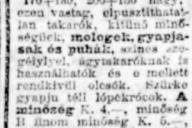

170-180, 200-150 nagy, ezen vastag, elpusztithatatlan takarók, kitünő minőségüek, **melegek, gyapjasak és puhák,** szines szegélyjel, ágytakaroknak is használhatók és o melleti rendkivüli olcsók. Szürke gyapju téli lópokrócok. **A minőség** K. 4.—, minőség B finom minőség K. 5.—, **C minőség double gyapju uraságitakaró, 150×200 hosszu legfinomabb minőség** k. 7. darabonkint. Vidékre utánvéttel. Cim: **Rundbakin M. Bécs, IX., Borggasse 3.**

Daudet Alphonse. A kis Izé. Egy gyermek története. Az ifjuság számára átdolgozott kiadás után forditotta Borostyáni Nándor. Számos képpel. Közönséges kiadás ... ... 2 kor. **Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában**

MODERN IRÁNYU
BÁLI ÉS ESTÉLYI MEGHIVÓK
Diszes étekrendek (menu-k), Asztalkártyák, Tánczrendek, Cotillon-jelvények és figurák, nagy számban, olcsó árakon.
KANITZ C. és FIAI, Budapest,
V., Dorottya-utcza 12.

Zeneművek!

Teljes operák és operettek:

Sidney Jones: A gésák 3 frt. Görög rabszolga 3 frt. San Toy 2 frt 70 kr.
Kerkor: New-York szépe 3 frt.
Monckton: Kis szökevény 3 frt.
Offenbach: Orpheus a pokolban 2 frt 40 kr. Hoffmann meséi 5 frt.
Lecoqu: Angot asszony leánya 2 frt 40 kr.
Verdi: A Trubadur 1 frt 80 kr. A Tévedt nő 2 frt 40 kr. Rigoletto 2 frt 40 kr. Álarcos bál 2 frt 50 kr.
Rossini: Toll Vilmos 3 frt.
Halévy: A zsidó nő 1 frt 80 kr.

Magyar dalok:

Ilésy: 6 magyar dal 1 frt.
Lengyel Miska: 5 magy. dal 1 frt 50 kr.
Akármilyen hullámos a Balaton 20 kr.
Most jöttem meg Párisból 30 kr.
Uj sir van a temetőben } 30 kr.
Csongorádi biró lánya }
Sugja a fülébe } 30 kr.
Szalmaszál a vizbe }
Van nekem egy imakönyvem } 30 kr.
Szár liba egy sorba
Alom volt a mi szerelmünk } 30 kr.
Betyár suhám
Ha tavaszi szellő lenge } 30 kr.
Csantavéri kis bicska }

Opera és operette egyvelegek:

Sidney Jones: A gésák 1 frt 50 kr. Görög rabszolga 1 frt 50 kr. San Toy 1 frt 50 kr.
Kerkor: New York szépe, 2 füzet szöveggel 3 frt 60 kr.
Monckton: Kis szökevény, 2 füzet szöveggel 3 frt.
Offenbach: Orpheus, 1 füzet szöveggel 1 frt 50 kr. Hoffmann meséi, 2 füzet 3 frt.
Lecoqu: Angot asszony leánya 1 frt 80 kr.
Mader Raoul: A Primadonnák, 2 füzet szöveggel 3 frt.
Donáth: Szulamit, 2 füzet szöveggel 3 frt.
Operette-Album, a Magyar Szinház és Népszinház kedvelt operettjeinek gyüjteménye 1 frt 50 kr.
Bokor: Napfogyatkozás, 3 füzet szöveggel 4 frt 50 kr.

Táncdarabok:

San Toy, keringő 1 frt 20 kr.
Utolsó cseppek, keringő 1 frt 20 kr.
Kis szökevény, keringő 1 frt 50 kr.
New-York szépe, keringő 1 frt 50 kr.
Pas de quatre 60 kr.
Elite csárdás 80 kr.
Casino csárdás 80 kr.
Ellenbogen körmagyar 60 kr.
Almádi, keringő 1 frt 20 kr.
Boston, keringő 1 frt 20 kr.
Hűr indaló 75 kr.
Szoke Tisza hajdi, mazurka 60 kr.
Zápor, gyorspolka 60 kr.
Szivvel-lélekkel, polka-francaise 60 kr.

Fenti zeneművek az ár előleges beküldése esetén (mely esetben az árhoz 20 kr. bérmentesitésre csatolandó) vagy utánvét mellett küldetnek. **6 frton felüli rendeléseket bérmentve eszközlök.**

Árjegyzékot kivánatra ingyen és bérmentve küldök.

NÁDOR KÁLMÁN

könyv- és zeneműkereskedés

BUDAPEST, Erzsébet-körut 26. szám.

!! Magyar tollal irjon minden magyar ember!!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acélirótoll és tollszár gyárának kitünő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 554 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 460 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papirkereskedésben kapható.

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás.

Az üzlet felosztása folytán a raktáron levő összes **uri divat-cikkek,** u. m. **férfi-fehérnemü, nyakkendők, angol echarpok, angol kesztyük, zsebkendők, harisnyák, esernyők, sárcipők, kocsi- és uti-takarók, első-köpenyek, vadász-harisnyák, vadász-mellények** stb., stb., **legjobb minőségben a beszerzési áron alól eladatnak**

V., Dorottya-utca 6. szám. (Wurm-udvar.)

KANITZ G. ZSIGMOND.

Az üzleti berendezés eladó.

Szinházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 20-án.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal.
Feld Irén k. a. vendégfelléptével.

Trilby.

Szinmü 4 felvonásban. Georges du Maurier után irta Paul M. Potter. Forditotta Fáy J. Béla.

Személyek:

Trilby	Feld I.	Gecko	Győző
Talbot	Góth	Vinardné	Makróczy
Alister	Balassa	Antony	Bihari
Bagot	Tapolczai	Lorimer	Bárdi
Rochemartel	Szerémy	Thomas Bagot	Gyöngyi
Lafarce	Nánásy	Mrs. Bagot	Hunyadi
Svengali	Fenyvesi	Kaw	Kazaliczky

Este:

Másodszor:

A titkos rendőr.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Antony Mars. Forditotta és átdolgozta: Heltai Jenő.

Személyek:

Bricard	Hegedüs	San-Galetto	Szerémy
Cyprienne	Kalmár	Mazurka	Berzétei
Pitoizel	Gál	Pidoux	Vendrei
Alice	Pécsi P.	Borniche	Gyöngyi
De Margency	Góth	Cordesco	Szathmáry
Gotières	Bihari	Cabassol	Győző

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Vasárnap, 1901. január hó 20-án.
D. u. 2½ órakor, bérleten kivül, mérsékelt helyárakkal.
Blaha Lujza asszony mint vendég:

Az ördög mátkája.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felvonásban. Irta: Géczy István.

Személyek:

Botár Márton	Kiss M.	Hirös Firtos	Németh
Andor	Szirmai	Sári	Izsóné
Baricza	Kápolnai	Kata	Siposné
Anna	P. Lukács	Tóbiás	Szabó A.
Vermes Judit	Blaha L.	Takács	Ujvári
Pál Miklós,	Vidor	Demény	Szerdahelyi

Este:

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irták Hicks és Nicholls. Forditották Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzették Monkton és Caryll.

Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi	Gray	Ámon
Lady Coodle	Krecsányi	Flipper	Kovács
Stanley Ed.	Szirmai	Carmenita	Hegyi
Dorottya	Harmath	Alice	Kápolnai

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Vasárnap, 1901. január hó 20-án.
D. u. ½3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.

D. u. ½5-kor mérsékelt helyárakkal;

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta Pekár Gyula.

Este:

1918. A szabadságharc története,

Irta: Hentaller Lajos.

Kezdete ½8 órakor.

HOTEL „UNION" SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, étterem, telefon, villany-világitás.

Utazóknak kedvezmények.

Díjmes ingaórák. **Zsebórák** Hivatalos ékszerész.

5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órás- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

Csakis
BISENIUS FERENC KÁROLY-
nál csupán egyedül
Lécsben, I., Singerstrasse II. félemelet.
Óriási választék karneval- és kotillonczikkekből.

Tessék a czimére ügyelni s más hasonnevü üzletekkel föl nem cserélni.
Szenzációs! Uj! Szabadalmazott, *trefa*-gránátok, coriandoli- vagy virágcsővel, olcsó nagybani árak.
Árjegyzékek ingyen.
10 csomag coriandoli 30 kr. és feljebb.
10 drb serpentin (papirrakéták) 10 és 20 kr.
50 gazdag választéku Jux-bazárnyeremény 3 frt, 100 drb fényeremény 5 frttól felfelé

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor, a nagy müsor miatt kezdete ½8-kor.

Ma vasárnap 2 előadás,

Délután ½4-kor **Fregoli vendégjátéka** mérsékelt helyárakkal, tökéletes uj müsorral.

Este 8 órakor: nagy előadás.

Leszállitott helyárakkal **FREGOLI** vendégjátéka.

Ma ½10-kor: „**Mimi.**" Kis komikus choreografikus szindarab, 6 személyben, előadja **FREGOLI** ur.

Uj felléptek! Uj számok!

8-tól ½10 óráig: Edgar Jones, Sadi Alfarabi, Les Soeurs Rappo, Carro Pál, The Kurakins — ½10 órától 8-ig

Armin József és Käthe

szinházi parodisták. A vasgyáros cimü parodiával.

A téllkert kávéházban lesz, reggel 5 óráig.

Holnap hétfőn, „A méh" cimü nagy opera parodiának utolsó előadása.

Jegyek kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9—1 óráig és délután 3-tól és este a pénztárnál, ugymint Weiss A. nagytőzsde Károly-körut 26., tőzsde Andrássy-ut 38 és 26. szám alatt egész napon át.

Erzsi néni Szakácskönyvei

a legnépszerübb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsmüvészet egy-egy ágát meritik ki részletesen és ezidő szerint páratlanul állanak a szakácsmüvészeti irodalomban.

A hal és vadféle készitése cimü kötet közel 400 recipét a legkülönbözőbb halak, nemkülönben rákok, tengeri rákok, csigák, békák elkészitéséről. — Ára 2 korona.

A tészták könyve. Főtt és sült tészták készitésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borba való tészták, gombócfélék, metéltek, galuskák és rétesek, puddingok, kochok és kocsonyák, cremek, tortak, tésütemények, cukor- és gyümölcsmázok. — Ára kötve 2 kor.

Hogy kell befőzni? A gyümölcs, főzelék stb. befőtt készitésének gyakorlati kézikönyve. Ára kötve 2 korona.

Megrendelhetők: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Álarcos szövet-jelmezek

a legjobb atlaszszerü szatin, vagy más jóminőségü anyagból. Kifogástalan készitmény.
Teljes gigerl-öltözék 3.80 frt. Bohóc, remete, medve, angol, lengyelszidó stb. kosztümök. Öltözetenként 3 frttól 6 frtig. Csoportos megrendeléseknél árméreklés.

Kotillon-rendjelek

100 drb ára 60 kr. Kotillon-rendjelek-készletek, egy borités 4 drb rendjelt tartalmaz. Ára 3 krtól 20 krajcárig.

Tombolák és jux-bazárok részére.

Nagy választék visszamaradt, teljesen hibátlan árukban, közülk rendkivüli hatást keltő és értékes darabok. 100 drbonként 4, 8, 10, 20 egész 100 frtig.

Legujabb érdekes kotillontörök nagy választékban; tetszés szerinti gyüjtemények: 6 darab 3 és 5 frt; 12 darab 5 frttól 20 frtig.

Tréfás és jux-zene eszközök.

Bigorphonok jux-zeneszerek részére. 6 személyü kar részére 2.50 frt, 12 személyü kar részére 4.80 frt.

Konfetti (coriandoli-papirvágás), igen szórakoztató házimulatságok, piknikek és bálok részére. 100 zacskó ára 2.75, 4/5 egész 6 frtig.

Papiros-kigyók (szerpentinek) 100 drbonként 55 kr. A legszebb és legtartósabb bál-dekorációk az uj divatu nepi-guirlandok, gyönyörü szinekben; méterje 5 kr.

Női ajándékok, pompás minták, kivánatra megtekintésre küldetnek. — Gazdag szinnyomatu katalógus ingyen.

RIX farsangi szétküldési-áruháza
Bécs, II. Praterstrasse 16.
Telefon 2299. Táviratí cim: Rix, Bécs II

Kimoshatlan

Ruhajelző - Ténta

fehérnemük jelzésére
kapható
TINTNER J. E.
bélyegző-gyárosnál vásárlás-üzletében
BUDAPEST,
Kigyó-utca 10. szám.

Bud- és pózna-acetylen-lámpák,

valamint **kézi-, kerti-, udvari-, utcai-, istálló-, kocsi-, oldal-, Spritzbogen-,** vállalkozóknak éjjeli munkára való

Acetylen-lámpák

kaphatók
Bárdi József-nél **BUDAPEST, VI., Gyár-u. 48.**

Szállitható izzó-harisnyák

(Auer hálók nem szabadalmi kihágás.) Azonnal használhatók s minden égőre alkalmazhatók.

25	darab	8 forint
50	„	11 „
100	„	20 „

bérmentve házhoz szállitva, jótállás mellett, utánvéttel.
Chlorzink-fank **„Brillant"**
Berlin, Linkstrasse 27 g.
Képes árjegyzék bérmentve, ingyen.

I. fiu. Haggenmacher H-Sörfőzde

Megrendelési helyek: Budapesten V. Kádár-utcza 5.
Haggenmacher Óbánya. - Haggenmacher Budafok.

Önkéntes eladás.

A „Werbőczy könyvnyomda részvénytársaság felszámolás alatt" szabadkézből eladja Budapesten 1969/1000 □-öl területen álló **IV., Vármegye-utca 11—13. sz.** alatt fekvő szilárd épitményü **két emeletes házát,** annak az első emelet egy részét, a földszintet és a pincehelyiséget elfoglaló **könyvnyomdával** együtt. A könyvnyomdához tartozók: három tetőtéres gép- cső- és világitó-motorok, stereotipáló gép, könyvkötő vágógépek, tizenhárom tipographiai gyorssajtó, egy Fönixgép, három korpás, 347 különböző méretü litographiai kő, s a nyomdászat minden ágához való leltári tárgyak: betükészlet, clcm. öntvény, képkészletek stb. A teljes üzemben járó nyomda bármikor megtekinthető. A ház egy nemcsakára megnyilandó házon kivüli áll. Időszerü felvilágositást **Lovrich Gusztáv** ügyvéd ad, Lakása: IV., Koronaőrnagy-utca 17., a kinél az ajánlatok f. évi febr. hó 6-ig benyujthatók. Az ajánlatok mellé a felajánlott vételár 5%-a mellékelendő.

FERNOLENDT

cipő-fénymáz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.

Alapittatott 1832-ben. Gyári raktár: Bécs, I. Schmerstrasse 21. Kapható mindenütt. Raktár Budapesten, V. Lipót-körut 24. sz.

BELVÁROSI ÁRUHÁZ

BUDAPEST, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 8.

Gyönyörü
tombola-nyeremények,
melyek mulatságos és mindazonáltal használható tárgyakból állanak, következő csoportokban kaphatók:

25 darab	á	**5.— forint**	
50	„	„	9.75 „
75	„	„	14.— „
100	„	„	18.50 „

Minden csoportnál fényeremények vannak. — A farsangi időszakra ajánljuk ujdonságokban dusgazdag raktárunkat, u. m. párisi legyezők, övek, utánozott ékszerek és illatszerekben. Nagy választék uri és női kesztyükben, zsebkendők, férfi- és női harisnyák, férfifüggek, nyakkendők és esernyők a legolcsóbb árakban.

AKAR JÓL MULATNI?

Ugy vegyen farsangra nálam lakkcipőt, melyért 6 hóra jótállok.

Férfi slack, füzős vagy gombos, elegáns gavaller forma ... — 4.—
Párisi divat, legfinomabb slack, gombos, elegáns ... — 4.50
Nőlcipő szalonlakkból, divatos 3.60, kivágott ... — 3.—
Fél szalonlakk, cugos vagy füzős, párisi divat ... — 3.60
Kivágott lakkcipő, elegáns csokor, bőrsarok ... — 2.—

Columbus-korcsolya

1 pár legelegánsabb, füzős cipővel együtt, teljes felszerelésül ... — 13.—
Valódi orosz galosche uraknak ... — 2.—
Valódi orosz galosche nőknek ... 1.60
Kamásni valódi disznóbőrből, elegáns 2.90
Kérjen több száz különféle cipőformáról részletet árjegyzékemből, melyet ingyen és bérmentve küldök.
Vidéki megrendelésnél a postaköltség csupán 20 kr.

AGULÁR DÁVID FIA BUDAPEST, Deák-tér és Király-u. sarok

93807—900. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

A zólyomi állami elemi iskola elhelyezésére szolgáló épület kibővitése és átalakitása alkalmával teljesitendő és összesen 81600 korona 70 fillérrel előirányzott föld-, kőmüves-, elhelyező-, kőfaragó-, vas-, ács-, cserépfedő-, bádogos-, burkoló-, padozati-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, kárpitos-, szobafestő-, kályhás-, árnyékszék- és csatorna berendezési munkák elkészitése, illetőleg szállitása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtés hirdettetik:

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedélylyel birnak.

2. Ajánlat az összes munkákra, egyes munkacsoportokra, vagy pedig egyenkint külön-külön tehető.

3. A munkákra vonatkozó munkakivonatok és ajánlati minták, vállalkozók rendelkezésére bocsáttatnak s kötelesek abba egységáraikat beiktatni, a végösszegeket pedig ugy számjegyekkel, mint betükkel kiirni. Csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti iveken tétetnek.

4. Később érkezett, távirati uton küldött, vagy pedig utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az 1 koronás bélyeggel ellátott s lepecsételt ajánlatok legkésőbb

1900. évi febr. hó 11. déli 1 óráig

a vallás- és közokt. m. kir. miniszterium segédhivatali fogalmazójánál (V. Hold-utca 8. sz.) nyujtandók be.

6. A beadott ajánlatok a vallás- és közokt. m. k. miniszterium kebelében 1901. évi február hó 12-én déli 11 órakor V. Vadász-utca 33 sz. III. em. 13. nyilvánosan felbontatnak.

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-a szerint az ajánlati összeg 5%-nak megfelelő bánatpénzt az ott körülirt módozatok és kikötések mellett a budapesti IX. ker. állampénztárnál, vagy pedig a zólyomi m. kir. adóhivatalnál az ajánlat benyujtása előtt letenni, az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. Az ajánlathoz készpénz vagy értékpapir bánatpénzül nem csatolható.

8. Fentartja magának a vallás- és közokt. m. k. miniszter ur azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka kiviteléve és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jól és helyesen készitett munkák teljesitése iránt már eleve is legtöbb biztositékot nyujtani képes.

9. A munkák azonnal megkezdendők s legkésőbb 1901. évi szept. hó 1-ig befejezendők lesznek. A régi épület átalakitásához csakis az uj szárny felépitésének befejezése, illetőleg az iskolának abból történt kiköltözése után lehet majd hozzáfogni.

10. A munkákra vonatkozó általános különleges feltételek és tervek Herczeg Zsigmond és Baumgarten Sándor épitészeknél (Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.) naponta délután 4—6 óra közt megtekinthetők, ugyanott fognak az ajánlati minták és munkakivonatok a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

Budapest, 1901. január 11-én.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterinmtól.

A HÉT

KISS JÓZSEF HETILAPJA

XII. évfolyam.

Minden vasárnap egy szám.

Előfizetés:

egész évre 20 korona.

Félévre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Mutatványszámokat vidékre ingyen küldünk.

A HÉT az aktualitások lapja.

A heti eseményeket krónikákban és kisebb nagyobb croquis-kban tárgyalja.

Munkatársai csupa elsőrendü iró: **Ambrus Zoltán, Mikszáth Kálmán, Kóbor Tamás, Ignotus, Tóth Béla, Herczeg Ferenc, Heltai Jenő, Makai Emil, Junius, Szalay Fruzina, Lovik Károly, Szöllősi Zsigmond** stb. stb.

A HÉT eddig megjelent 22 vaskos kötete válogatott értékes tartalmával minden könyvtárnak a disze.

Egyes régi kötetek is kaphatók.

Kiadóhivatal:

Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz.

Ezen gyógymóddal az egész test megszabadul, a kór-anyagtól, vér megtisztul és az idegek megerősödnek.

TITKOS BETEGSÉGEKET

ideg- és nemi bajokat,

sebeket, hugyscsőfolyást, magömlést, elgyengült férfierőt (impotenciát), a bujakór és önfertőzés következményeit, nőknél fehérfolyást, **bőrbetegségeket** és mindenféle **szépséghibákat (kozmetika)** sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. PALÓCZ I. v. kórházi orvos specialista

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Rendelés d. e. 10 órától d. u. 6 óráig. Külön férfi- és női osztály. Levelekre kimerítő részletes válasz. Gyógyszerekről gondoskodik.

Fontos sérvbajosoknak.

SZENZACIÓSTALÁLMÁNY

Egy magyar találmány sem lett oly általánosan jónak elismerve, mint a Pollitzer által feltalált cr. és kir. szab. *gummisérvkötő*. Ezen sérvkötő előnyei a többi sérvkötők felett a következők: 1. nem gyakorol kellemetlen nyomást. 2. Ugy éjjel, mint nappal hordható. 3. A pelotton oly módon illeszkedik a sérvhez, hogy a sérvkaput teljesen elfödik és így a sérv kicsuszása lehetetlen. 4. A biztonsági öv feltalálásával pedig a sérvkötő kicsuszása meg van gátolva. Célszerűségét nem egy bel- és külföldi orvosi tekintély ismerte el. Használhatósági bizonyítványokat, továbbá azon számos köszönet és hálanyilatkozat, mely a világ minden tájékáról (Német, Orosz-, Francia, Olasz, Török-ország, Amerika, India stb.) hozzánk beérkezett, s melyek a t. vevőinknek mindenkor rendelkezésükre állanak.

Célszerűsége mellett az árak mérsékeltek.

Egyoldalu ára 7 és 10 frt. Kétoldalué 10 és 16 frt.

Gyermekeknek a felével olcsóbb.

Rendelésnél a test bősége kérettik centiméterekben, továbbá, hogy a sérv jobb, bal, vagy mindkétoldalu-e.

Nagy raktár továbbá vulcoli angol és francia sérvrugó sérvkötők beszerzésére, kiküldésükre, irrigateur, mindennemü mérőeszközök, görcsérharisnya, hátegyenestartó, lépárma, agybetét, havi-tajelfogók és minden e szakmába vágó cikkekben.

Egyedüli képviselőség valódi angol és francia

GUMMI-különlegességekben.

Postai megbízásokat, rendelményeket pontosan és titoktartás mellett leggondosabban „anyvétel eszközöl

POLLITZER MÓR és FIA

cs. és kir. szabad. orthopediai kötszerészek

Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapittatott 1858

ÁRJEGYZÉK kivánatra zárt borítékban bérmentve küldetik.

A czimre figyelni tessék.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek. 20 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalásainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit **férfiunknál és nőknél** foglalkozási zavar nélkül mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást**, hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist**, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat**, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotentia)

megiepő **biztos eredményuyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délutan 6—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárat.

Levelekre rögtöni válasz.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAP lan PAP lan PAP lan

	frt		frt
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matraccal	— — 10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan	— — 1.80	1 tengerifü matrac	— — 4.50
1 „ „ prima	— — 2.80	1 afrique „	— — 5.—
1 cachmir paplan	— — 3.40	1 lószőr „	— — 12.—
1 satin „	— — 3.80	1 ablak köpor függöny	— 3.—
1 atlasz cachmir	— — 4.80	1 „ tunis „	— 1.50
1 selyem atlasz paplan	— 8.50	1 „ gyapju „	— 4.50
1 fodros selyem atl. papl.	12.50	2 ágy, 1 asztalterítő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő ágy	2.— 1.35	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50	1 nagy szobaszőnyeg I.	— 2.50 — 5.80
1 gyapju „ „	— 5.50	1 ágyelőke I. „	— — 0.85
1 jó lópokróc	— — — 1.60	1 tapestry ágyelőke	— — 1.50
1 téli pokróc	— — — 4.60	1 mtr. jó futószőnyeg	— .40
1 szép fali szőnyeg	— — 7.50	1 „ „ mintázott	— — .75

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vas bútor stb. nagy raktára.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicserélteinek, vagy a pénz visszadatik.

Kevés gond! Kevés aggodalom!

nyugtalanitja az embert, ha a

Budapesti Naplóra

előfizet, mert

nagy megnyugvást

szerez az a tudat, hogy

2000 koronára

van biztositva baleset ellen mindaddig, mig előfizetése érvényben van.

A Budapesti Napló minden előfizetőjét

ingyen biztositja

baleset ellen

halál esetén 2000 korona erejéig, rokkantság esetén 2000 kor. erejéig. A biztositás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van ingyen biztositva, amennyi időre előfizet. A biztositást a mannheimi biztositó társaság magyarországi vezérképviselősége végzi. Minden előfizető, régi és uj egyaránt, egy mint a következő jogérvényes biztositási kötvényt kap:

Mannheimi biztositó-társaság Mannheimban.

Magyarországi vezérképviselőség Budapesten, V., Kemnitzer-utca 10.

Alaptőke: Nyolc millió márka. Ebből befizetve: Két millió márka. Tartalékalap: Két millió márka. A részvényesek váltóiban a még be nem fizetett részvényekre fejében.

Balesetbiztositási kötvény.

A **Mannheimi biztositó-társaság** biztosit jelen kötvény által, a tuloldali általános feltételek mellett,

T.....urnak

.....urnének

(vakóhely) .....

(a név saját kezüleg beirandó) mint a **Budapesti Napló** előfizetőjének az előfizetési dij befizetésének napjától kezdve a számitott 14 napi várakozási határidő elteltével, azaz 1901. évi ..... hó ..... napjától kezdve 1901. évi ..... hó ..... napjáig terjedő időtartamra, a következő összegekre:

Halál esetére: Kétezer korona összegért, a munkaképességnek életfogytiglani elvesztése (teljes rokkantság) esetére: Kétezer korona összegért, vagy a baleset mértékének megfelelő összegért. A biztositás csak arra az időre érvényes, melyre az előfizetési dij lefizettetett. — A biztositás kezdődik az előfizetési dij postára adását, vagy kifizetését követő déli 12 órakor és végződik az előfizetés lejárta után való napon déli 12 órakor.

Mannheimi biztositó-társaság magyarországi vezérképviselősége Budapesten.

Fényes, igazgató.

Előfizetési árak: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyedévre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 kor 40 fillér (1 frt 20 kr.).

Az előfizetési összegek a

„Budapesti Napló"

kiadóhivatalába József-körut 18. küldendők.

Magyar • Könyvtár

Szerkeszti RADÓ ANTAL.

Kiadja LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, Andrássy-út 21. sz.

Egy-egy szám ára 30 fill. Minden szám külön kapható.

117. sz. Kerékpáros kéte. Irta dr. Korchmáros Kálmán. E számos képpel ellátott füzet minden magyar kerékpárosra nézve nélülözhetetlen. A kerékpárral való bánást, a nagyobb tourokhoz való készülést stb., szóval mindent alaposan és világosan megmagyaráz.

118. sz. Orosz elbeszélők tára. (Jezsov, Juzsin, Szalagub.) Fordította Ambrozovics Dezső. A külföldi irodalmak elbeszélőinek értékes sorozatában örömmel fogják látni a „M. K." barátai az orosz irodalmat is, melyet itt három elsőrangú novellista képvisel.

119. sz. Erőcsebb a szerelemnél. Elbeszélés. Irta Salvatore Farina. Fordította Tóth Béla. A mai olasz szépirodalom egyik vezéralakjának e novelláját vonzó mese és finom lélektani jellemzés teszik becsessé.

120. sz. Cserei Mihály históriája. Szemelvények. Kiadta Angyal Dávid. Régi történetirásunk ez egyik legnagyobb érdekü munkájából a legbecsesebb részletek vannak e füzetben összegyüjtve.

121. 122. Katalin. Kevehára. Szt-László füve. Irta Arany János. Bevezetéssel ellátta Radnai Rezső. (Isk. kiadás). Arany János kisebb elbeszélő költeményeinek e három gyöngyszeme ezúttal először jelenik meg igazán olcsó kiadásban.

123. sz. A társadalom támaszai. Dráma négy felvonásban. Irta Ibsen. Fordította Lázár Béla. A nagy norvég költőnek egyik leghatalmasabb alkotása, mely nálunk is óriási hatást ért el.

124. sz. Adós fizess. Regény. Irta Coppée. Fordította Tóth Béla. E füzet a hirneves franczia elbeszelőnek egyik legjellemzőbb munkáját tartalmazza: egy fantasztikus elbeszélést, melyben az van feltüntetve, hogy a hitelen jött gazdagság mint hat különböző emberekre.

125. sz. Kisfaludy Sándor válogatott művei. Csobánc. Tátika. Doboz Mihály és hitvese. Kiadta és bevezetéssel ellátta Szigetvári Iván. A magyar nemzet klasszikusainak abban a sorozatában, melyet az „M. K." közzétesz, Kisfaludy legszebb regéinek e sorozata a legdiszesebb helyek egyikét foglalja el.

126. sz. Tolsztoj N. Leo népies elbeszélései. Orosz-ból fordította Szabó Endre. A nagy orosz filozofusnak és költőnek kevés megragadóbb munkája van, mint e „Népies elbeszélések", melyeket nemcsak a nép, de minden müvelt olvasó is nagy lelki gyönyörrel fog olvasni.

127. sz. Amerikába és vissza. Uti kalandok). Irta Beöthy László. Ez uti kalandok egy korán elhunyt tehetséges magyar irónak élményei, melyek rendkivül elevenen, érdekfeszitően és tanulságosan vannak elbeszélve.

128. sz. Kain. Misztérium. Irta Byron. **Ford. Mikes Lajos.** A nagy angol költőnek e csodás erővel és mélységgel megirt költeménye kivált, új fordításban jelenik meg e füzetben.

129. sz. Kóbor Tamás. Elbeszélések. E füzetben az ujabb magyar elbeszélő irodalom egyik legnagyobb tehetsége néhány megkapó erejü képben festi a fővárosi élet apróbb drámáit.

130. sz. Kazinczy Ferencz levelei. Szemelvények. Közé-teszi Váczy J. E leveleknek, mint irodalomtörténeti forrásműveknek elsőrangú a fontosságuk. Kazinczy korának ismeretéhez nélkülözhetlenek.

131. 132. Moolier Ottó. Az aranycsináló. Dán regény. Fordította Szerdahelyi Sándor. I. rész. Ugyanaz II. rész. Egyike az utolsó évek legszenzacziósabb regényeinek. Genialis módon fümeti fel mi következnek abból, ha az aranycsinálás régi ábrándja valóra válnek.

133. sz. Angyal Dávid. Bethlen Gábor élete. Számos képpel. A nagy erdélyi fejedelem küzdelmeit Angyal Dávid e kitünő monográfiája époly kimerítően és alaposan, mint szinesen és elevenen rajzolja.

134. sz. Sipulusz. Újabb humoreszkek. A legjobb magyar humorista alkotásainak gyöngyei.

135. sz. Kazinczy. Pályám emlékezete. Szemelvények. Kiadta Balassa József. A széphalmi mester nagyértékü önéletrajzának legfontosabb fejezetei.

136. sz. Zöldi Márton. Színész-históriák. A régi magyar színész-életből vett jellemzetes és érdekfeszitő elbeszélések.

137. 139. Arany. Buda halála. Bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza. (Iskolai kiadás). A magyar eposzirodalom ez örökbecsü kincse a legszabatosabb és legolcsóbb kiadásban jelenik meg itt.

140. sz. Anatole France. Régi dolgok. Ford. Ambrus Zoltán. A nagy franczia iró legbájosabb történetkéi, igazán müvész magyarításban.

141. sz. Molière. A kényeskedők. (Les précieuses ridicules). Vigjáték egy felvonásban. Fordította Hevesi Sándor. A „Magyar Könyvtár" uj Molière-fordítása a nagy franczia vigjátékiró egyik legszebb remekével gyarapodott e füzetben.

142. sz. Thury Zoltán. A legujabb magyar elbeszélő irodalomnak egyik legérdekesebb egyéniségével, legerősebb tehetségével ismerteti meg az olvasót.

143. sz. Arany János. Vojtina ars poetikája. Bevezetéssel ellátta Kelemen Béla. (Isk kiadás). Nemzeti classicusaink amaz olcsó kiadását, melyet a „Magyar Könyvtár" megindított, ez a füzet Aranynak legszebb szatirájával gazdagitja.

144. sz. Tinódi Sebestyén válogatott históriás énekei. Rendezte és bevezetéssel ellátta Pereny Adolf. Tinódi históriás énekeit, melyek a magyar nemzet legszomorubb napjairól daolnak, minden magyar embernek ismernie kell.

145. sz. Jókai Mór. A nagyenyedi két füzfa. Beszély. Bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Váró Ferencz. Jókainak ezt a classicus novelláját egy kiváló nagyegyedi tanár látta el igen érdekes bevezetéssel.

Folyt. köv.

IEBE sagrada-bora

kitünő, **könnyü székelést előidéző** emésztőszer. — **Biztos, kellemes hatás!**

Anaemin

fölülmulhatatlan **vérszegénységben** és **sárgaságban** szenvedő személyeknek.

Vasfelvételnél emelkedő étvágy!

J. Paul Liebe Tetschen a/E.

A 3%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek az e részbeni miniszteri rendeletek értelmében az összes m. kir. állampénztáraknál biztosítékképen szolgálnak.

3%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek

huzása már január hó 25-én.

Évenkint 4 huzás.

Főnyeremény: 200.000, 100.000 korona.

Legkisebb nyeremény 220 korona, és egy nyereményjegy 20 korona értékben.

Ezen sorsjegyeket készpénzért 208 koronával számítjuk vagy,

36 havi részletfizetésre à				7 korona	20 fillér.
24 „	„	„	10 „	20	„
12 „	„	„	19 „	—	„

Azonnali játékjog az első részlet lefizetése után.

A sorsjegyek 3%-os kamatai az egész befizetési idő tartama alatt a részletiv tulajdonosát illetik.

MERCUR

Váltóüzleti Részvénytársaság

BUDAPEST V. ARANY JÁNOS-UTCZA 31.

Közgyülés.

Az

„Első magyar részvény-serfőzöde“

t. c. részvényesei ezennel tisztelettelesen meghivatnak **a folyó évi február hó 2-án délelőtt 11 órakor**, a társaság VIII., Esterházi-utca 6. sz. a., saját háza első emeleti iroda-helyiségeiben tartandó

rendkivüli közgyülésre.

Tárgy:

Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak jelentése a „Kőbányai malátagyár részvénytársaság“ alapitásánál leendő részesedés tárgyában.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazó jogukat gyakorolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket, azok szelvényeivel együtt, az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább két nappal a közgyülés előtt a társaság pénztáránál (VIII., Esterházy-utca 6. szám, I. emelet) téritvény ellenében letenni.

Budapest, 1901. január 13.

Az igazgatóság.

Kataphorese.

Uj gyógymód!

Fölülmulhatatlan gyógyhatásu **ideg-, nemi-, bőr-, vérbetegségek** és **gyengeségi állapotok**, impotentia gyökeres gyógyitására. Tapasztalt radikális és **gyors eredmények** folytán honorárium **teljes gyógysiker után fizethető.** Elsőrendü intézet mintaszerü gyógytermeivel.

Budapest, Teréz-körut 44. I. em.

Dr. Mitzger Tivadar

személyes vezetése alatt nyitva egész nap.

Levelekre dijtalanul válasz.

Kwizda Ferenc János

cs. és kir. oszt.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító,

kerületi gyógyszerész, **Kornenburg** Bécs mellett

8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dicz- és elismerő-oklevél.

Állatorv. diätetikai szer lovak-, marhák- és juhoknak. Kb. 80 év óta a legjobb feltalálóban használatban étvágyhiány-nál, rossz emésztésnél, valamint tehenek a tej javitása s a tejelőképesség fokozása céljából. Egy doboz 1 kor. 40 fill. fél doboz 70 fill. Valódi csak a fenti véd-jegygyel és kapható minden gyógyszertárban és drogueriában. Főraktár: **Török József gyógyszertára Budapest, VI. Király-u. 12.**

Emerichi kávé-pörkölők

Magyarországban is a legismertebbek és leginkább használtak, mert munkaképességükkel a legjobbaknak bizonyultak.

SZÁLLITHATÓ 2, 5, 8, 100 kgr. ürtartalom nagyságban. Kézi és géperőre. Legujabb szerkezetek szab. gyorspörkölők kiöntővel, páramentesen pörkölnek és páramentesen hütenek. Elsőrangu gyors-pörkölők kézi üzemra. — Munkagyörő kávé-, füszer-, gyógyfü- stb. őrlők.

Több mint 44.000 darab készült.

Emmerichi gépgyár és vasöntő

van Gülpen Lensing & von Gimborn

EMMERICH, RHEIN.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Én és családom évek során át használjuk az ön valóban hatásos **mellpasztilláját.** Postai utánvéttel ismét 10 drb 1 koronás dobozt. Teplitz-Schönau, 1900. **G. Grimm,** szerkesztő

Köhögés és rekedtség ellen gyors és kitünő eredménynyel használja mindenki

EGGER

mellpasztilláit.

Dobcza 1 kor. és 2 korona. Próbadoboz 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“-gyógyszertár Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla csakhamar megszabaditott!

Ko runk fönyavalyája az idegesség

és vértelenség, melyből számtalan más kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a

vasas china-bor

1 üveg 2 kor. 40 fill., 5 üveg franco 12 kor.

Ezen bor a saját magam által termelt mélnesi sherryvel van készitve és minden hasonnevü készitmények között a legtöbb chinaaljat és vasat tartalmazza.

Rozsnyai Mátyás gyógysz. müvegyészeti laboratoriuma **Aradon.**

Kapható Budapesten: **Török József** gyógyszerész urnál. **Egger**-féle Nádor-gyógysz., valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő-intézet **Budapest, Andrássy-ut 21.** az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyesőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfiero, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármenynyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bórbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészmester, volt cs. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjszott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek összerű gyógykezelésének cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, ó-német stil	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22 „	1 irószasztal, 3 fiókos	16 „
1 éjjeli szekrény, fényezett	8 „	1 hálószoba, matt diófa	100 „
1 mosdó, 2 ajtós, fényezett	14 „	1 hálószoba, faragott	130 „
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt	30 „	1 garnitura crépe- vagy bourette-behuzat	55 „
2 ágy, magas, diófa, matt	26 „	1 garnitura selyem-behuzat	80 „
1 éjjeli szekrény, diófa, márványnyal	8 „	1 garnitura plüss-behuzat	80 „
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, márv.	46 „	1 szalonasztal	10 „
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 „	1 consol márványnyal és tükör	26 „
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	12 „		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelü butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe

Budapest, Erzsébettér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.

Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

M. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Legrövidebb és legolcsóbb utazás Olaszországba.

A Fiume-Velence és Fiume Ancona közt közlekedő termes gőzhajók menetrendje.

Érvényes 1900. évi november 1-től 1901. évi október 31-ig.

Fiume-velencei vonal:

Éjjeli járatok.

Fiuméből indulás minden kedden és szombaton este 8 órakor
Velencéből indulás minden hétfőn és csütörtökön este 7.30 órakor

Nappali járat: március 15-től október 31-ig

Fiuméből indulás minden csütörtökön reggel 7 órakor
Velencéből indulás minden szombaton reggel 7 órakor
Velencében érkezés és indulás a Szt. Márk-téron.
Menettartam 10 óra.

Fiume-anconai vonal.

Nappali járat:

Fiuméből indulás minden hétfőn reggel 7 órakor
Anconából indulás minden szerdán reggel 7 órakor

Éjjeli járat:

Fiuméből indulás minden csütörtökön este 8 órakor
Anconából indulás minden szombaton este 8.30 órakor
Menettartam 10 óra.

Menetdijak:

A gyorsvonatok használatára jogosító menetjegyek árai a hajó átkelés dijjal együtt:

a) Budapestről Dombovár-Fiumén át Velencébe vagy Anconába vagy viszont:

gyorsvonaton I. oszt. és a gőzhajón I. oszt. 34 korona
„ II. „ „ „ I. „ 26 „

A budapest-velencei vagy anconai jegyeknél a gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.

b) A gőzhajókon Fiuméből Velencébe v. Anconába vagy viszont:

diszterem, hálóhelylyel együtt 16 korona
I. osztály, „ „ 12 „
III. osztály, (fedélzet) „ 6 „

Továbbá kaphatók még ezen utirányon érvényes Olaszországba szóló combinálható mérsékelt körutazási jegyek is.

A gyorsvonatok Fiuméban a gőzhajók kikötőhelyéig és onnan közlekednek.

A termes gőzhajók csatlakozásban közlekednek a Budapest-Fiume közt forgalomban levő gyorsvonatokkal, valamint a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező vonatokkal.

A gyorsvonatok használatára jogosító kikötőhelyéig és onnan közlekednek.

Budapestről:	I. oszt.	II. oszt.
Rómába vagy viszont	73 frc. 75 c.	54 frc 05 c.
Nápolyba „ „	100 „ 55 „	72 „ 85 „
Florenzbe „ „	73 „ 50 „	53 „ 80 „
Genuába „ „	89 „ 25 „	64 „ 90 „
Milánóba „ „	69 „ 95 „	51 „ 40 „
Turinba „ „	89 „ 10 „	64 „ 90 „
Nizzába „ „	113 „ 75 „	81 „ 90 „
Marseille-Saint-Charlesba vagy viszont	138 „ 80 „	98 „ 90 „
Lyon-Perracheba vagy viszont	128 „ 25 „	91 „ 50 „

Ezen jegyeknél a gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.

Menetjegyeket kiadnak és küszöbbi felvilagositással szolgálnak a m. kir. államvasutak állomásai és városi menetjegyirodái, valamint a Cook Tamás és Fia cég összes utazási irodái.

Budapest, 1900. november 22. A m. kir. államvasutak igazgatósága

Az orvostudományi Akadémiától javallva

VÉRSZEGÉNYSÉG ADAG: 2—6 pillula naponta.

SÁPKÓR ADAG: 1—3 kiskanál naponta.

PILULES et SIROP DE BLANCARD

változhatlan vasjódhól

40, Rue Bonaparte, PARIS

FEHÉRFOLYÁS **SKROFULOZIS**

RIES és BERKOVITS
GÉPGYÁRA
BUDAPEST, VII. KER., KEREPESI-UT 66. SZÁM.

Különlegesség: Oxygén- ésszikvizgyárak berendezése, szabadalmazott szifonfejek és palackok, valamint sörnyomógépek gyártása.

Ujdonságok! **Oxygén- és szénsav-eladás.** Ujdonságok!

58. ábra.

Oxyigén és szikvizgyári berendezések.

Oxigén-szifonpalackok, cs. és kir. szab. fedeles szifonkupakok, törv. védett „Oroszlán- és Unicum" szifonfejek, „Non plus ultra" gazcsepalackok, szab. „Ideálszifonpalackok, **„Poseidon" törv. védett oxygénvizgépek.**

59. ábra.

Csak Sanitas (10 g Santol 3 Salol. 3 Cubeb. 1 Terpinolj) azonnal hatnak és minden utócsapás nélkül hólyeg- és hógyolyag betegségeknél (beoltás nélkül). Ára 1 üveg 3 K. Kapható minden fiók. főraktár. Budapest. Török gyógyszerésznél királyutcza 12.

Aki igazán szolid kivitelü
BUTORT
akar vásárolni, az forduljon bizalommal a **régi jó hirnevü**
Sárkány és Schütz
butorcéghez; ezelőtt Belváros, most **kizárólag**
Erzsébet-körut 12.
a New-York-kávéház átellenében, a hol saját készitményü és csakis hazai anyagból gyártott
asztalos és kárpitos
áruk a legjutányosabb árakon kaphatók 3 évi jótállás mellett.

400.000 korona nyerhető a következő 7 drb eredeti sorsjegygyel:
3 drb Jószív-sorsjegy
1 drb Magyar vörös-kereszt-sorsjegy
1 drb Bazilika-sorsjegy
1 drb Olasz vörös-kereszt-sorsjegy
1 drb Osztrák vörös-kereszt-sorsjegy
Évenként 12 húzás!
Legközelebbi húzás már február 1-én,

400.000
korona nyerhető!

Ezen 7 sorsjegy 36 havi 5.50 koronás részletfizetésre is megkapható. Már az első részletnek postautalványnyal való beküldése után teljes játékjog!
A törvényes részletek és sorsjegyszámok azonnal kiadatnak.
A további részletek fizetésére postacheccket küldök.
A sorsjegyek még 40 évig játszanak, mely idő alatt minden darabnak nyernie kell! Kapható:
BEIFELD JÓZSEF bankházában, Budapest, Károly-körut 1. szám.
Alapittatott 1874-ben.

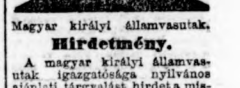

Magyar királyi államvasutak.
Hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a miskolci műhelytelepen létező néhány nagyobb műhelyépület átalakitához és bővitéséhez, valamint egy toldalék épületnek, rakcsarus bódénak és nyilt fészernek előállitásához és az épületek csatornázásához szükséges épitési munkák végrehajtására.
A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépitményi ügyosztályában (VI., Teréz-körut 56. szám, IV. emelet 27. ajtó) és Miskolcon az főfelvevőség pályafentartási osztályában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Az ajánlatok legkésőbb 1901. január hó 26-án déli 12 óráig benyujtandók alólirt igazgatósági épitési főosztályában (Teréz-körut 56. szám, II. em. 10. ajtó.)
Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat a miskolci műhelybővitési munkákra."
Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtási megelőző napon, vagyis 1901. évi január hó 25-én déli 12 óráig 6:00, azaz hatezerhétszáz korona bánatpénz leendő le, a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (VI. Andrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.
Csak időjokorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.
Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértivevénnyel adandók fel.
Budapest, 1901. január hó.
Az igazgatóság.
Utánnyomást nem dijazunk.

B·U·T·O·R
Háló-, ebédlő-, szalon-, uri- és leányszoba berendezések, barokk, angol, német és secessio stylben nálunk keresett, jó minőségben, meglepő nagy választékban, igen olcsó árban mindenkor kaphatók. Vidéki rendelések vászonba csomagolva s biztositva szállittatnak.
Szabó Ferenc és Társa
butor-nagyiparosok
Budapest, Kerepesi-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Nélkülözhetetlen, felülmulhatatlan, hatása csalhatatlan!
Világcikk. Kivitel minden országba.
CHIEF-OFFICE 48. BRIXTON-ROAD. LONDON S. W.
A legmegbizhatóbb, legjobb s az egész világon hires és keresett háziszer a
Thierry A. gyógyszerész balzsama
Felülmulhatatlan mindenféle **mell, tüdő, máj, gyomor** s általában belső bajok ellen. Külsőleg alkalmazva a legsikeresebb
seb-balzsam.
Csak akkor valódi, ha a minden müvelt államban belajstromozott, zöld szinü **apáca-védjegygyel** és a záró tokon **cég-jelzéssel van ellátva.** Évi termelés kimutathatólag 6 millió palack.
Postán bérmentve 12 kis vagy 6 nagy palack **4 korona.** Próba-palack prospektussal a minden országbeli raktárak jegyzékével 1 Korona 20 filler. Szétküldés csak készpénzre történik.
Thierry A. centifolia-kenőcse
(ugynevezett csuda-ir), sebeknél felülmulhatatlan szivó és gyógyitó hatásu. Az operációkat többnyire feleslegessé teszi. E csuda-irral egy régi 14 éves, gyógyithatatlannak tartott csontfekély, ujabban pedig egy 22 éves, sulyos rákszerü baj meggyógyult. Antiseptikus hatásu, gyorsan enyhitőleg és csillapitólag hat, rövid időn pedig teljes gyógyulást eredményez minden nemü gyuladásoknál és sebeknél. Továbbá gyorsan lágyitó és szétoszlató és biztosan megszabadit a még olyan mélyre behatolt idegen testektől. Egy tégely bérmentve **1 korona 60 filler,** csak készpénz ellenében. Nagyobb rendelésnél olcsóbb. Kimutatható évi termelés 100,000 tégely.
Minden háziszerről egész levéltára, kitevő eredeti bizonyitványok állanak rendelkezésre a világ minden országából.
Utánzatoktól óvakodni kell és szigorúan ügyelni a tégelyen beégetett ezen cég-jelzésre: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Ahol raktár nincs, senki ne hagyja magát rábeszélni állitólag hasonló értékü, de valójában értéktelen készitmények megvételére, hanem rendeljen közvetlen az alábbi címre:
Apotheker A. THIERRY's FABRIK in Pregrada, bei Rohitsch-Sauerbrunn.
(Az osztrák hivatalnok-egylet szállitója.) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)
Kapható **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárában Budapesten.

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható
Dr. KAJDACSY,
v. cs. és k. ezredorvos.
Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.
A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait
Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü
Electro-Massage vagy Psychrophor
által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelőtt 9 óráig 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.
Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

KI AKAR
= egyéves önkéntes =
LENNI?
Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Aki már sor alatt állott, elkésett. Születési év közlendő.
Prospektust ingyen és bérmentve küld
LICHTBLAU ALBERT
a katonai előkészitő tanf. igazgatója Debreczenben.
Tanbizottság: eddigi DRAUGENTZ JÁNOS m. kir. honvédezredes ny. és MAYER ADOLF cs. és kir. őrnagy ny. Felügyelő: a nm. vallás- és közokt. ügyi m. kir. miniszterium megbizásából a tank. kir. főigazgató.

Kérem!
Tessék próbát tenni az elismert kitünőségü
„SISAK"-KAKAO-val
és
„SISAK"-CSOKOLÁDÉ-val
Fabriczi-Merk
Kezességgel a legtisztább és mindamellett legolcsóbb hollandi gyártmány.
Kapható az összes jobbfajta gyarmatáru- és csemegés üzletekben.

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvosi mű- és kötszerész
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 59.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos- sebészi és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle
sérvkötő,
haskötő, görcsér elleni gummiharisnya, orthopaediai készülékek, műlábak és kezek stb.
Valódi francia különlegességek F. Berguerand fils, párisi gyárából.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nélkülözhetlen minden háztartás, szálló, vendéglő és kávéház számára.
KHINAEZÜST.

6 drb	evőkanál	frt 4.50	12 drb	evőkanál	36.25 frt.
6 „	evővilla	„ 4.50	12 „	evővilla	
6 „	asztali kés	„ 4.50	12 „	asztalikés	
6 „	kávéskanál	„ 2.50	12 „	kávéskanál	
1 „	levesmerő	„ 2.75	1 „	levesmerő	
1 „	tejmerő	„ 2.—	1 „	tejmerő	

(tömör ezüst) (tömör)

kezességgel valódi örökké fehér marad, tönör eziistözéssel ezzel a védjegygyel: **China I.**
I egész készlet vételénél selyem kazetta ingyen.
Utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett. Nem tetszés esetén kötelezem magam, hogy a vételárt azonnal készpénzben visszafizetem.
SPUTZ ARMIN, BÉCS, IX/1., Rossauerlände 15.
Képes árjegyzők 10 kr. bélyegjegy beküldése ellenében bérmentve. — Küldök 1 kávéskanalat minőségmintának 50 kr. bélyegjegy beküldése ellenében bérmentve.

Az „ANKER"
élet- és járadékbiztositó-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám
(Anker-udvar), a társaság saját házában. **Alapittatott 1858.**

Összes vagyon	**134 millió korona**
Biztositási állomány	**500 millió korona**
Eddigi kifizetések	**221 millió korona**

A nyereményrészesüléssel biztositottak **a vegyes és haláleseti biztositásoknál A** osztalékterv szerint — mint husz év óta — 1899-ben is az évi biztositási dij **25%-át kapták** készpénzben kifizetve.
A **vegyes és takarékpénztári biztositásoknál B** osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) az összes — az egész biztositási tartamon keresztül befizetett dijak **3%-a,** illetőleg az évi dijnak **1897 9%, 1898 12%, 1899 15% 1900 18%** fizettetett ki készpénzben.
Előnyös kiházasitási és vegyes biztositások.
Olcsó dijak. Kedvező feltételek.
A képzelhető legnagyobb biztonság.
Prospektussal és felvilágositással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Andrássy-ut 4.
Tudom, hogy ismét szemrehányást kapok türelmetlenségemért, de az én érzelmeim nem tudnak ám oly jó kis gyermekek lenni, a kik türelemmel várják — a néni cukrát; ezek már kinőttek a gyereksorból és — jogaikat követelik. Ne haragudj tehát, ha oly türelmetlenül várom értesitésedet, mely — dacára, hogy legkésőbb harmadnapra igérted — már öt nap óta késik. — Különösen most, a mikor nem tudom még, hogy felgyógyultál-e már? Ha tegnap nem irtál, ugy ma, vasárnap, 11—11½ óra között a szokott helyen és módon értesitést kér a te türelmetlen de igazi jó Barátod. 8097

Gizella
kétféle uton is kérlek, hogy adj életjelt magadról, láthatod ebből is, hogy mennyire vágyok már a pillanat után, hogy láthassalak s hogy édes ajkadról halhassam azt a mi a mult alkalommal oly boldoggá tett. Igaz, hogy az idő még ködös, zord s az Adria is háborog még, de kérve kérlek adj életjelt magadról, hogy az én háborgó érzelmeim is csilapulhassanak. Hát a karácsonyi igéreted dolgában hogy állunk? Esdve kér a szokott módon gyors választ a te legigazabb Hived. 8098

„Dorothea"
a letter is for Jou on monday. 6726

Miért nem
irsz? kétségbe vagyok esve halgatásod miatt. Sándor. 8099

Hungarian
gentleman would make acquaintance with an English lady or girl. Please write letters under title „Gentleman" tot he administration. 8038

KERESLET.

Intelligens hölgy,
4—600 korona óvadékkal, pénztárnoknői állást keres. Szives megkeresések „Megbizható 3478" jeligével e lap kiadóhivatalába kéretnek. 3478

Egy képzett
vaskereskedősegéd ki a fővárosban régebb idő ota servirozott, a gép és technikai szakmát is alaposan érti, állást keres mielőbbi belépésre. Cim a kiadóhivatalban. 3427

Bonne,
ki gyermekek gondozásában, szabás, varrás és házi dolgokban jártas, két kis leány mellé rögtön felvétetik. Sternberg, Rökk Szilárd-utca 2. 3486

Vételre
kerestetik olcsón vizfolyás mentén 8000 holdas lapályos, sik földbirtok. Eladótól részletes lairást „Öntözésre alkalmas" jelzéssel továbbit Mosse Rudolf, Budapest, Károly-körut 9. 8092

Müvelt és ügyes
gépirónő, aki a kereskedelmi szaktanfolyamot is végezte, foglalkozást keres üzleti, vagy gyári irodában, esetleg közjegyzőnél vagy ügyvédnél. Szerény igények, kitünő munka. Cim: Kecskeméti-utca 4. I. em. 12. ajtó. Vidéken is szivesen vállal állást, 3479

Házgondnoki állást
keres 12.000 korona biztositékkal, keresztény, volt kereskedő, ki kitünő bizonyitványnyal rendelkezik. Ajánlatok „A. J. 12.000" cim alatt e lap kiadóhivatalához.

Társ kerestetik
egy jó üzemü könyvkötészethez pénz nélkül, de olyan feltétellel, hogy elegendő megrendelést biztosit a vállalatnak. Ajánlatok „Agilis" jeligével e laphoz kéretnek. 3491

Tanonc
füszerüzletbe felvétetik, Metykó Jánosnál Budapest, Wesselényi-utca 29. 8085

Elveszett
4 drb zálogcédula, a megtaláló kéretik szegény tulajdonosnő által, lenne szives azt neki, Hunyady-utca 33. szám, 2-ik ajtó átadni.

Óvadékképes
fiatal hölgy, ki a könyvelés és levelezésben is teljesen jártas, pénztárnoknői állást keres. Ajánlatok „Pénztárosnő" cimen a kiadóba kéretnek. 3454

Építési rajzoló,
ki a központi fütés- és szellőztetésekben is jártas, alkalmazást keres. M. J. VII. Dob-utca 29. fdszt. 2.

Szépirású
intelligens és tisztességes izraelita vallású leány, csinos megjelenéssel, hozzá illő állást keres, beszél és ir magyarul és németül. Cim VII. Garay-u. 28. fszt. 5. 3420

Megbizható
nős fiatalember, ki az összes irodai teendőkben, valamint az egyszerü és kettős könyvvitelben teljes jártassággal bir alkalmazást keres. Cim: József-utca 54. II. 11. 1334

Egy
kereskedelmit végzett fiatal leány, ki a gépirásban tökéletesen jártas, szerény igények mellett állást keres. Cim: Fürst Ilona, Ujpest, Gyár-u. 69. 3436

Egy
fiatal ember, ki hosszabb ideig mint vasuti dijnok müködött, állást keres, esetleg otthon elvégezhető munkát is elvállal. VIII., Aggteleki-u. 5., I. 17. 3428

Füszer-
és csemegekereskedőknél igen jól bevezetett fiatal ügynök, ki a levelezést és könyvelést is teljesen érti, alkalmazást keres. Cim: József-utca 54. II. 11. 3414

Fiatal özvegy nő,
csinos megjelenésü, megnyerő modoru, foglalkozást keres mint elárusitónő, feliró nő, házvezetőnő, társalkodónő stb. Cim: Gyönytyuk-utca 10., III. em, 62. ajtó. 3463

A vadászatok
beálltával felhivom a nagyobb uradalmak és vadásztársulatok figyelmét arra, hogy az elejtett vadak, különösen nyulakból, bármily nagy mennyiséget hajlandó vagyok átvenni külföld részére. Groszmann Jágó Miskolc.

Két csinos
fiatal leány elárusitónak ajánlkozik, vagy bármily megfelelő foglalkozást keres. Cim: Kazinczy-utca 51. fsz. 5. 3483

Fehérvarrónő.
Kitünő fehérvarrónő munkát keres mérsékelt dijazásért. Vidékről jött és kevés ismeretsége van. Lujza-u. 14., II. 14. 3420

Házgondnoki állást
keres 10.000 korona biztositékkal, 41 éves, nős, keresztény egyén. Kitünő bizonyitványa van egy nagy fővárosi cégtől, hol 15 éven keresztül mint cégjegyző s könyvvezető alkalmazva volt. Ajánlatok „B. G. 10000" cim alatt e lap kiadóhivatalához.

Kereskedelmi
iskolát végzett, szép irásu mérlegképes fiatal nő, ki már 5 év óta van egy előkelő vállalatnál, hasonló minőségben alkalmazást keres. Levélbeli megkereséseket kérek „Főkönyv" cimen e lap kiadóhivatalába. 8449

I-ső szobaleány
aki szabni varni és fésülni tud, kerestetik Arany János-utca 32. Jellinek Anna cselédintézet. 3468

KINÁLAT.

Angol és francia
társalgási órákat és leckéket ad fiatal angol hölgy, mérsékelt dijazásért. Szives megkeresést „Best method" jeligével e laphoz kér. 3484

Privát kutató
Budapest, VI., Váci-körut 39. II. 15. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal. Található 9—2-ig. 8054

Egy
posta- és távirdaszolga házmesteri állást óhajt elnyerni. Cim: Szekeres János, Ferenc-utca 13. I. emelet 17. ajtó. 3440

Fizetésképtelen
kereskedők és iparosok csekély jutalmazás mellett ugy helyben, mint vidéken, általam lelkiismeretesen kiegyeztetek. Cim: Kis S. István-ut 3. II. 10. 3473

Bizalmi
állást elvállalna nős, keresztény középkoru egyén, ki már hosszu évekig ilyen állásban volt, a melyről a legjobb bizonyitványa van. Biztositékot nyujthat. Ajánlatot „Bizalmi állás 25" alatt kérek a kiadóhivatalhoz.

Ruha-varrónő
kitünően jártas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készit el. Renoválásokat is végez kitünő izléssel. Cim: özv. Lederer Lipótné, Wesselényi-utca 56. I. em.

Nevelőnőket,
bonneokat és gyermekkertésznőket ajánl és elhelyez Pontelli-intézet, Váci-körut 42. 7955

Ügyvédek,
kereskedők és tudakozó irodák részére, cimek kipuhatolására, csekély dijazásért vállalkozom. Vidéki és helybeli megkeresések Kis S. István-ut 3. II. em. 10. cim alá kéretnek. 3490

Tanárjelölt,
aki középiskolában tanitott s ugy az oktatást, mint a nevelést illetőleg jó bizonyitványokkal rendelkezik, szerény feltételek mellett elvállal házitanitásra közép- és elemi iskolai tanulókat. Cim: S. L. VI. Erzsébet-körut 53. IV. 8. 3382

Hegedüoktatás.
Zeneakadémiai növendék hegedüleckéket ad óránkint 1 koronáért. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Alapos tanitás" cimen kér. 3450

Kitünő szabónő
ajánlkozik házakhoz és házon kivül, mérsékelt dijazásért. Szentkirályi-utca 22., II. em. 26. sz.

Fürdőmester
és neje elfogadnak uraságoknál vizkurát, masszást és tyukszemvágást. Szives megkeresések e lap kiadóhivatalába „Fürdőmester" cimen. 8077

Egy butorozott
lakás konyhával, egy-két-három szobából, Erkel-utca 20. kiadó. 3493

Kiadó szoba.
Elegánsan butorozott, teljesen féregmentes, tiszta és világos utczai szoba, külön bejárattal, a lépcsőházban, azonnal jutányosan kiadó. Luther-udvar, Luther-utca 1/c. III., 12. 3480

Kiadó.
Csinosan butorozott különbejáratu szoba, egy vagy két urnak teljes ellátással vagy anélkül intell. családnál. Muzeum-körut 41. második lépcső 1. sz. 3434

Utcai lakás.
Gyönyörü két szoba, fülke, előszoba és konyha, mind ujonnan kárpitozva és parkettázva, azonnal vagy február 1-ére kiadó. Igen alkalmas garçon lakásnak vagy irodának. VI. Dessewffy-utca 22.

Lakást
és teljes ellátást esetleg ebédkosztot kaphat 2—3 tisztességes ur vagy urhölgy, intelligens izr. családnál. Kender-utca 3. I. 10. 348

Csinosan
butorozott különbejáratu hónapos szoba, esetleg teljes ellátással azonnal kiadó. Vörösmarty-utca 18/a., I. em. 14. 3425

Intelligens izr.
családnál egy elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba fürdőszoba használattal kiadó, esetleg teljes ellátással. Ugyanott egy csinosan butorozott, külön bejáratu udvari szoba szintén kiadó. Erzsébet-körut 21. III. 20. 3514

Csinosan
butorozott különbejáratu hónapos szoba gyermektelen családnál, azonnal kiadó, Teréz-körut 35. II. em. 32. 3483

Kiadó szoba.
Minden tekintetben tiszta és kényelmes, elegánsan butorozott különbejáratu szoba, 1—2 ur vagy hölgy részére olcsó áron azonnal kiadó. Esetleg teljes ellátással. Cim: Király-utca 38. I. emelet 5.

Kiadó szoba.
Csinosan butorozott, külön bejáratu tiszta szoba kiadó. Czim: Üllői-ut 61. II. 20.

Kitünő házikoszt
kapható mérsékelt árban egy Budapestre most felköltözött intell. családnál. Muzeum-körut 41., második lépcső 1. sz. 3435

Butorok,
háló, ebédlő, szőnyegdiván, valódi bőrszékek, előszobafal, lámpa, valamint különféle butordarabok, minden áron azonnal eladók. Andrássy-ut 37., földsz. 10. sz. 8102

Butor.
Faragott hálószoba, kredenc, divány, asztal, olcsón eladók. Dohány-utca 54. I. em, 7. 8094

Butor
bámulatos olcsón eladó; Faragott hálószoba, kredenc, szőnyeg-divány, ottomán, fotelek, szalon-garnitura, iróasztal, könyvszekrény, varrógép és többféle használt butor. Gyár-u. 25. a kárpitos-mesternél. 8086

Élővirágüzlet
eladó, igen elegáns, kitünő forgalom, tiszta jövedelem 2500—3000 frt. Ára 6000 frt. Cim a kiadóban. 8073

Automobil
olcsón eladó. Budapest, VIII., Luiza-utca 20. ajtó 7. 8101

Készpénzkölcsönt
évi lakóknak, katonatiszteknek, hivatalnokoknak 8 százalékra, kezes nélkül is leggyorsabban eszközöl, titoktartással, vidékre is. Gyirászin Zoltán irodája, Dohány-u. 54. Válaszbélyeg. 8096

Jó cselédek
kaphatók a legnagyobb választékban azonnali belépésre, Martinovits Emil elsőrangu cselédintézetében, József-körut 36. 8036

Egy szegény
asszony bármilyen házi teendő elvégzésére ajánlkozik csekély dijért, ha a jó emberek megengedik, hogy vele legyen a kis ötéves leánykája is. Mosni, főzni takaritani, vasalni, ruhát javitani jól tud. Jótéteményt művel, aki a szegény asszony nyomoruságán segit. Mészáros Anna, Fecske-utca 29. 10. ajtó a szegény asszony cime.

Emdeni ludak
10 koronáért kaphatók: Breuer Ignácnál Tiszasülyön. 801

Korcsmahelyiség
Üllői-ut 15. sarokház, fás kerthelyiséggel és berendezéssel azonnal olcsón bérbeadó. 3494

Pénzkölcsönt
kizárólag fővárosi katonatisztek, közhivatalnokok és honoráciorok részére 500 koronáig rövid időtartamra rögtön közvetitek ügynöki irodámban Guttman Kerepesi-ut 16. II. em. Értekezés egész nap. 3492

Gőzmalom
eladó. Lang-féle 50 H. P. Cornvall-kazán, teljesen modern berendezés, 6 nagy szobából és mellékhelyiségekből álló uri ház kerttel, istálló, sertéshizlaló és három hold föld. „E. J. 8012" alatti ajánlatokat. Haasenstein és Vogler (Jaulus és Trsa) cég. Budapest Dorottya-utca 9. továbbit.

יאהרצייט-טאבעללען
Jahrzeittáblák megbizható kiszámitással és tetszetős kidolgozással, jutányos áron kaphatók: Herbst Lipót főkántor urnál, Jászberény.

Hajfiatalitó
biztos és kipróbált szer ősz haj, fejkorpa és hajhullás ellen, ¼ literes üveg 1 forint 50 kr Fülöp Gy. (ezelőtt Török K.) Budapest, Kálvin-tér 8. szám, I. em. 7. és Török József gyógyszerésznál, Király-utca 12. szám. 8096

Szépirási tanfolyam.
Lelkiismeretes tanitásom, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és keresk. iskolánál alkalmazott és kitünőnek bizonyult módszerem alapján akármilyen rossz irással biró, feltünő szép és folyékony irást sajátithat el magának. A tanfolyam kezdete minden nap. Értekezési órák: 10—1-ig és 5—8-ig. Adler J. szépiró tan. Esti tanfolyam: 8—9-ig. V., Nagykorona-u. 4., III. em. 7401

Nevelőnő
okl. északnémet gyermekkertésznő, több évi bizonyitványokkal az első magyar grófi családoktól ismét előkelő családnál óhajt alkalmaztatni. Több kitünő német bonne szintén állást keresnek. Magyar okl. nevelőnőket pedig sürgősen keresek 600—1200 korona évi fizetéssel.
Szegheőné S. Lujza
BUDAPEST,
VI., Dessewffy-utca 22.

Hölgyeim!
Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetett arccrém és pipereciккekből nehezen választanak. Legyenek tovább is bizalommal és kisértsék csak egyszer meg én általam készitett cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur créme könyvvel 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily szinbe 60 kr., kapható Török gyógyszert. kitünő kézipaszta vörös felrepedt kezek ellen próbatégely 35 kr. Szőrirtó biztos eredmény, próbatégely 60kr. Homlokkötőim szenzációt keltenek, a redőket végképp kisimitja, darabja 1 frt 50 kr. Hajvizem páratlan! ¼ óra alatt bármily ősz hajnak eredeti szinét visszaadja, sohase lehet lemosni, 2 üveg 3 frt (3 hóig elegendő). Korpa és hajhullás ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismerő levelekkel bizonyithatom. Utánvéttel bárhova küldöm. Mandl Ida, Budapest, Károly-körut 2. (Kossuth Lajos-utca sarokház.)

Francia bonne-
superieure, kézimunkákban-, gép- és ruhavarrásban jártas, 180 frt. évi fizetés; és egy francia játszótárs, 60 forint, évi fizetés, mindkettő utiköltségek megtérités Franciaországból 2 évi szerződéssel, állást keresnek, Pfeiffer Ferenc ügynöksége által, Budapest, József-körut 24. I. emeleten. 8090

Két korona
napidij
és megfelelő mellékkereset mellett alkalmazunk jó megjelenéssel biró, intelligens egyéneket. Beválás esetén fix fizetés s állandó alkalmazás. Bővebbet a kiadóhivatalban.

BUTOR
részletfizetésre
háló-, ebédlőszobák, szalonok, divánok, vasbutor, lámpák stb. teljesen vagy darabonkint minden kivitelben, kizárólag jó minőségben, olcsó árak mellett Pollák N. Ignác, butorraktárában, Budapest, VI., Teréz-körut 23. Dús árjegyzék ingyen.

Köznép-osztály.

Őszi mencsikoff ...	4 frt
Téli kabát	7 frt
Felöltő	4 frt
Ferenc József-kabát (Gehrock)	3 frt
Téli nadrág	4 frt

Rothberger Jakab,
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Mindennemü sajátkészitményü fa-, vas- és réz-
BUTOR
valamint kárpitozott butor is, szilárd minőségben, igen mérsékelt árak mellett
részletfizetésre
elismert, szolid gyárosnál,
Andrássy-ut 2. sz.
alatti butorraktárban.

Sérvben szenvedőknek!
Éppen most jelent meg dr. Reimanns K. ujonnan átdolgozott brosurája, mindenféle altesti sérvek gyógyitására. Kérdezősködésre **teljesen dijtalanul** küldetik a gyógyszerészeti iroda által Valkenburg L. Holland 501. sz.
Miután külföld, levélbeli kérdezősködésre kéretik 25 filléres levélbélyeget mellékelni.

BUTOR
jó, szolid kivitelben,
előnyös
részletfizetésre.
Náthán Ignác
kárpitos- és asztalosbutor egyedüli főraktára
VII. ker.
Erzsébet-körut 23.
Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Hazai Ipartermelők Ismertetője.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, legszebb diszöltönyök, legolcsóbb libériák, valódi olasz vivószerek, Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállitóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehéritett és szines pamutárukat.

Wolfner Gyula és társa gyapjumosó Ujpesten.

Gép ipar.

Röck István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hütők, jéggépek, vizmü-, gőzmalmi, gőztégla-, olajgyári- és borászati berendezések.

Beschorner A. M. és fia, m. kir. udvari müércöntők, Budapest, VII. külső váci-ut 119. Ércöntvények, diszitmények és szoboröntvények.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártelepe. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapesten VI., Váci-körut 57/a. „Hungaria—Drill" és mindennemü gazdasági gépek.

Hirmann Ferenc fémöntöde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklóssy-féle acélmügyár Pelsüc. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kérendő.

Papir ipar.

Első magyar acélirótoll, tollszár- és indigó másolópapirgyár. **Schuler József,** Budapest. Gyártelep és iroda VI., Dalnok-u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fényérzékeny negativ és pozitiv másolópapirt és vásznat. Szabadalmazott indigó és szines másolópapirt. Rajzmásolópapirt és olajlapokat. Fénymásolatok azonnal eszközöltetnek: egy □ méter negativ 1 kor. 30 fill., pozitiv 1 kor. 70 fill.

Agyag és üvegipar.

Léderer Márton, Élesd (Biharm.). Tüzálló (chamotte) tégla, disztéglák piros és fehér, alagcsövek, gyári kemény téglák, francia hornyolt tetőcserép, kitünő mész.

Butor ipar.

Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidékre is, elvállal a legelőnyösebben **Seffer Antal** ipartelepe Budapest IV., Károly-utca I, boltszám 12. (Központi városház épület). Árjegyzék kivánatra ingyen.

Hirschler-féle székgyár Budapest, VIII. Baross-utca 135. Telefon 53—12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédlőszékben a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig, egész bőráthuzattal, bőrbetéttel, valamint nádüléssel. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Szitakéreg, fagyapot, seprü- és kefenyelek minden méretben, a legjobb minőségben kaphatók **Schwarz Mendel** gőzfürész- és famegmunkáló gyárában Palotailván, Maros-Tordamegyében. Központi iroda Szászrégen.

Hangszer ipar.

Thék Endre
egyedüli magyar
zongoragyáros
BUDAPEST,
Üllői-ut 66. szám.
hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel és külföldi fanemekből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmenő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Müszerek.

Polgár Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mü- és kötszerésznél, Budapest, VII., Erzsébet-körut 50. sz. jutányosan beszerezhetők „hazai" saját gyártmányu sérvkötők, hátegyenestartók, ortopaediai-készülékek, müláb, mükéz stb. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Testegyenészeti müintézet. Tám- és járógépek. Hessing-rendszerü müfüzők, mükezek-mülábak stb. haskötők elhizás és vándorvese ellen, göresérharisnyák, kezesség mellett készittetnek **KELETI J.** orvos-sebészi müszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Állandó nagy raktár irrigatorokban és bidékben. Képes árjegyzék ingyen.

Vegyészeti ipar.

Magyar gyártmány tengerentuli termékekből praeparalt természetes pálmák, sirkoszoruk pálmaágakból összeállitva, parafa és nyirfakéregből stb. különlegességek gyártása. **Fodor József, Szabadka.**

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyár: Ujpest. Iroda: VII., Károly-körut 3. Ló-, juh-, gépszij és kipsbőr, talp-, blankbőr, hajtó-, varró- és kötőszijak, hadfelszerelési cikkek.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX Üllői-ut 25.